

Župančičeva 3, p.p. 644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 66 00

F: 01 369 66 09

E: gp.mf@gov.si

Številka: IPP 007-520/2021
Ljubljana, 2021
EVA 2021-1611-0036
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Predlog Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
<p>Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji</p> <p style="text-align: center;">SKLEP:</p> <p>Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah (EVA 2021-1611-0036) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.</p> <p style="text-align: right;">mag. Janja Garvas Hočevar v. d. generalne sekretarke</p>
Priloga: – besedilo predloga zakona
Sklep prejmejo: – Državni zbor Republike Slovenije, – vsa ministrstva, – Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo, – Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije, – Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje, – Uprava Republike Slovenije za javna plačila.
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3.a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
– Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance – mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila

3.b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:

Pri pripravi gradiva niso sodelovali zunanji strokovnjaki in niso nastali s tem povezani stroški, ki bremenijo javnofinančna sredstva.

4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:

- mag. Andrej Šircelj, minister za finance,
- mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance,
- mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila.

5. Kratak povzetek gradiva:

Predlog tega zakona v celoti nadomešča veljavni Zakon o plačilnih storitvah za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19; v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU-1), ki ureja naloge in organizacijo Uprave Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), ki deluje kot organ v sestavi Ministrstva za finance, ter vodenje Registra proračunskih uporabnikov in plačilne storitve, ki jih UJP izvaja za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov (državo / državne organe oziroma občine / občinske organe ter javne zavode, javne agencije, javne sklade), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter druge pravnoorganizacijske oblike (npr. ožje dele občin, ki so pravne osebe, samoupravne narodnostne skupnosti, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije ipd.), ki glede na način ustanovitve, dejavnost in vire financiranja izpolnjujejo pogoje za pridobitev statusa proračunskega uporabnika (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki), določene v Zakonu o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF) in na njegovi podlagi sprejetemu Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03).

Pri izvajanju ZOPSPU-1 se je izkazalo, da naslov in normativno področje navedenega zakona ne ustrežata dejanskemu stanju in potrebam uporabnikov storitev, ker UJP poleg standardnih plačilnih storitev opravlja tudi širok spekter specializiranih strokovnih nalog oziroma storitev za potrebe proračunskih uporabnikov, proračunov, upravljavcev sredstev sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občin (v nadaljnjem besedilu: EZR), nadzornikov javnofinančnih prihodkov, nosilcev javnih pooblastil in vzdrževanja celovitega ter enotnega sistema obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, vezane predvsem na spremljanje izvrševanja proračunov, nadzor proračunskih izplačil in vplačil ter za izvajanje upravljanja denarnih sredstev sistema EZR, kot tudi naloge, vezane na vodenje Registra proračunskih uporabnikov in storitve na področju elektronskega poslovanja, zlasti v zvezi z izmenjavo računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki (v nadaljnjem besedilu: e-računi). Poleg tega med uporabnike storitev UJP sodijo tudi fizične in pravne osebe, ki nimajo statusa neposrednega ali posrednega proračunskega uporabnika.

Za plačilne in druge storitve UJP je značilno, da gre za storitve, ki so dinamične in usmerjene k uporabnikom in njihovim potrebam ter se morajo permanentno prilagajati sodobnim trendom in standardom ter zunanjemu bančnemu in poslovnemu okolju in plačilnim sistemom na državni in mednarodni ravni, zlasti na področju ponujanja novih storitev, plačilnih instrumentov, elektronske izmenjave podatkov, informatizacije in avtomatizacije procesov, varnosti podatkov in transakcij, kakovosti storitev ipd. Zato je predlog zakona oblikovan tako, da omogoča UJP nadaljnji razvoj njegovih storitev in sprotno prilagajanje specifičnim potrebam in zahtevam uporabnikov njegovih storitev.

V primerjavi z obstoječim ZOPSPU-1, ki je podnormiran in v katerem je večina nalog in storitev zgolj taksativno naštetih, predlog zakona podrobneje ureja posamezne naloge in storitve UJP po posameznih vsebinsko oziroma funkcionalno povezanih sklopih in poglavjih. Med nova poglavja sodijo določbe, ki urejajo negotovinska plačilna mesta, plačevanje, razporejanje in poročanje o obveznih dajatvah, opravljanje izvršb na denarna sredstva obveznost poročanja o plačilih iz naslova

pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja ipd.

Predlog zakona omogoča, da poleg proračunskih uporabnikov lahko plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP uporabljajo tudi fizične osebe in pravne osebe zasebnega prava (v nadaljnjem besedilu: drugi uporabniki), kadar so te storitve potrebne za plačilo, prejem, razporejanje, nadzor ali upravljanje javnofinančnih sredstev ali za zagotavljanje preglednosti poslovanja z javnofinančnimi sredstvi ali za ločeno evidentiranje namenskih javnofinančnih sredstev ali za druge namene in v skladu s pogoji, določenimi v tem ali drugem zakonu.

Predlog zakona omogoča prehod UJP na popolno digitalno poslovanje na področju vodenja Registra proračunskih uporabnikov in v ta namen vsebuje določbe, ki urejajo vlaganje vlog strank v postopku v elektronski obliki ter elektronsko vročanje odločb, sklepov in drugih dokumentov UJP prek spletnega sistema UJP.

Predlog zakona kot novost uvaja obveznost poročanja naročnikov o plačilih iz naslova pogodb s področja javnega naročanja. Poročanje se bo izvajalo mesečno prek spletne aplikacije UJP. Zbrane podatke bo uporabljalo Ministrstvo za javno upravo za analitične in druge namene, vezane na upravljanje portala javnih naročil in dostop do informacij javnega značaja.

V zvezi z izvajanjem Direktive 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (Uradni list RS, št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU), ki je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena z veljavnim ZOPSPU-1, se je v praksi izkazalo, da je to področje normativno podnormirano in ZOPSPU-1 ne zajema vseh razmerij med izdajatelji in prejemniki elektronskih računov (v nadaljnjem besedilu: e-računi) in drugimi udeleženci v sistemih izmenjave e-računov, kot so npr. ponudniki storitev procesne obdelave podatkov oziroma ponudniki e-poti, potrošniki ter da niso urejene posebnosti, vezane na identifikacijo e-računov za davčne namene. Ker to področje zajema širši krog subjektov in razmerij med temi subjekti predlagatelj ocenjuje, da je potrebno ta razmerja in posebnosti v zvezi z izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov ter davčnim potrjevanjem e-računov urediti s posebnim zakonom in podzakonskimi predpisi. V ta namen je predlagatelj pripravil predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov, ki ločeno in podrobneje ureja obveznosti zavezancev na področju poslovanja z e-računi in drugimi e-dokumenti.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA
b)	uskklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA
c)	administrativne posledice	DA
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA
e)	socialno področje	DA
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	NE

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

Za izvajanje 43. člena predloga zakona je predvidena vzpostavitev novega spletnega portala UJP JN Plačila, namenjenega za oddajo mesečnih poročil naročnikov o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja. Vzpostavitev tega portala bo delno sofinancirana s sredstvi Evropske unije v okviru projekta CEF TELECOM CALL FOR PROPOSALS 2018 (CEF-TC-2019-2) - Advanced contract register implementation« (Implementacija naprednih registrov pogodb). Vrednost projekta je 302.999,06 EUR, od tega je v višini do 75% sofinanciran s sredstvi Evropske unije. Nosilec in koordinator projekta je Ministrstvo za javno upravo (NRP 3130-21-0006).

Ocenjena pogodbeno vrednost UJP v celotnem projektu je v višini 60.787,77 EUR, od tega s strani EU 75% sofinanciranih sredstev predstavlja 45.590,84 EUR, lastne udeležbe je 15.196,93 EUR. UJP ima v letu 2021 skupaj 41.511,32 EUR: PP200602-EU 31.133,50 EUR in PP200603 slov. udeležba 10.377,82 EUR na NRP-ju 3130-21-0006.

UJP ima v letu 2022 skupaj 19.276,45 EUR: PP200602-EU 14.457,34 EUR in PP200603 slovenska udeležba 4.819,11 EUR planirano za proračun v NRP-ju 3130-21-0006.

Za prehod na digitalno poslovanje pri vodenju Registra proračunskih uporabnikov je predvidena vzpostavitev novega spletnega portala UJP, in sicer v okviru načrtovanih oziroma zagotovljenih finančnih sredstev za leto 2021 v okvirni višini 60.000,00 EUR z DDV, ki so namenjena za nadgradnjo obstoječe aplikativne programske opreme.

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (-) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
II. Finančne posledice za državni proračun				
<p>II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene: /</p> <p>II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:</p>				

Sredstva v proračunu za leto 2021 bodo zagotovljena s prerazporeditvijo sredstev:

- EU sredstva v višini 31.133,50 EUR: NRP 3130-21-0006 PP 200602

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	26.816,11
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	2.373,22
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	1.759,14
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	142,12
Prispevek za zaposlovanje	401200	16,09
Prispevek za starševsko varstvo	401300	26,82
SKUPAJ		31.133,50

- slovenska udeležba v višini 10.377,82: NRP 3130-21-0006 PP 200603

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	8.938,69
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	791,07
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	586,38
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	47,38
Prispevek za zaposlovanje	401200	5,36
Prispevek za starševsko varstvo	401300	8,94
SKUPAJ		10.377,82

Sredstva v proračunu za leto 2022 bodo zagotovljena na podlagi predloga sprememb državnega proračuna in sicer:

- EU sredstva v višini 14.457,34 EUR: NRP 3130-21-0006 PP 200602

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	12.452,49
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	1.102,05
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	816,88
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	66,00
Prispevek za zaposlovanje	401200	7,47
Prispevek za starševsko varstvo	401300	12,45
SKUPAJ		14.457,34

- slovenska udeležba v višini 4.819,11 EUR: NRP 3130-21-0006 PP200603

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	4.150,83
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	367,35
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	272,29
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	22,00
Prispevek za zaposlovanje	401200	2,49
Prispevek za starševsko varstvo	401300	4,15
SKUPAJ		4.819,11

/
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:
/

7.b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

Kratka obrazložitev:

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na: – pristojnosti občin, – delovanje občin, – financiranje občin.	DA
Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:	
– Skupnosti občin Slovenije SOS:	DA
– Združenju občin Slovenije ZOS:	DA
– Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS:	DA

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani: /

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani. /

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:

Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	NE
---	----

Gradivo je bilo objavljeno na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi«.

Datum objave: .

V razpravo so bili vključeni: /

- nevladne organizacije,
- predstavniki zainteresirane javnosti,
- predstavniki strokovne javnosti.

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06-ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija.

Dne [redacted] je bil predlog zakona poslan v medresorsko usklajevanje vsem ministrstvom in Službi Vlade Republike Slovenije za zakonodajo ter naslednjim organom oziroma subjektom _____

V skladu z Odločbo Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov (UL L 189, 3. 7. 1998) je bil predlog zakona dne [redacted] poslan v pregled Evropski centralni banki (v nadaljnjem besedilu: ECB).

Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev [redacted] /

Upoštevani so bili: [redacted] /

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:

[redacted] /

Poročilo je bilo dano [redacted] /

10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA
---	----

11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA
---	----

mag. Andrej Šircelj,
minister

PRILOGE:

- Predlog sklepa Vlade Republike Slovenije
- Predlog zakona
- Obrazec – priloga 2
- MSP test
- Osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona:
 - o Predlog Uredbe o obliki in barvi zastave in znaka Uprave Republike Slovenije za javna plačila ter njuni uporabi
 - o Predlog Pravilnika o načinu poročanja o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja

VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

EVA 2021-1611-0036

Številka:

Datum:

Na podlagi drugega odstavka 2. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14 in 55/17) je Vlada Republike Slovenije na svoji ... seji dne ... pod točko ... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je določila besedilo predloga Zakona o plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitvah (EVA 2021-1611-0036) in ga pošlje Državnemu zboru Republike Slovenije v obravnavo po rednem postopku.

mag. Janja Garvas Hočevar
v. d. generalne sekretarke

Priloga:

- besedilo predloga zakona

Sklep prejmejo:

- Državni zbor Republike Slovenije,
- vsa ministrstva,
- Služba Vlade Republike Slovenije za zakonodajo,
- Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije,
- Urad Vlade Republike Slovenije za komuniciranje,
- Uprava Republike Slovenije za javna plačila.

ZAKON
O PLAČILNIH IN SPREMLJAJOČIH JAVNOFINANČNIH STORITVAH - ZPSJFS

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM PREDLOGA ZAKONA

Za neposredne in posredne uporabnike državnega in občinskih proračunov (državne organe, občine oziroma občinske organe, ožje dele občin, ki imajo status pravne osebe, javne zavode, javne agencije, javne sklade in druge pravno organizacijske oblike), Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki) veljajo posebnosti pri izvrševanju državnega in občinskih proračunov ter pri upravljanju z denarnimi sredstvi, finančnem poslovanju in evidentiranju javnofinančnih tokov v okviru sistema enotnega zakladniškega računa (v nadaljnjem besedilu: EZR), ki je bil vzpostavljen leta 2002 z Zakonom o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US; v nadaljnjem besedilu: ZJF) in z Odredbo o vzpostavitvi sistemov enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 54/02) ter operativno deluje od 1. 1. 2003 dalje.

Enotni zakladniški sistem omogoča, da se prosta denarna sredstva vseh proračunskih uporabnikov združujejo na enem računu. Posebnost slovenskega sistema zakladniškega upravljanja je, da je vzpostavljen ločeno na ravni države in ločeno na ravni vsake občine. Pri razvrščanju posameznega subjekta v sistem (državni ali občinski) je odločilno ustanoviteljstvo subjekta. Posamezna občina ima možnost, da vzpostavi svoj sistem EZR, v katerega so poleg občinskega proračuna vključeni tudi vsi občinski proračunski uporabniki, katerih ustanoviteljica je ta občina, ter upravljavec sredstev sistema EZR občine. Posamezna občina lahko zapre svoj EZR na ravni občine in se skupaj z vsemi svojimi proračunskimi uporabniki vključi v EZR na ravni države.

Osnovne prednosti sistema EZR so:

- združitev sredstev javnega sektorja na enem računu, kar zagotavlja učinkovit pregled nad stanjem denarnih sredstev proračunskih uporabnikov, hkrati pa njihovo učinkovito upravljanje. Pri tem ne gre za centralizacijo upravljanja občinskih proračunov oziroma finančnih načrtov proračunskih uporabnikov, saj le-ti samostojno (npr. občine in njeni proračunski uporabniki) odločajo o porabi sredstev iz svojega proračuna oziroma finančnega načrta;
- konsolidacija sredstev z namenom znižanja stroškov zadolževanja proračunskih uporabnikov; gre za konsolidacijo likvidnostnih presežkov in primanjkljajev znotraj sistema tako, da se likvidnost prenaša od subjektov z likvidnostnimi presežki k subjektom z likvidnostnimi primanjkljaji; preostanek denarnih sredstev pa se nalaga zunaj sistema;
- možnost pridobivanja ugodnega financiranja iz denarnih sredstev sistema EZR države (tako za občino kot za občinske proračunske uporabnike) za različne namene, kot npr. financiranje projektov Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: EU), upravljanje dolga občinskega proračuna ali samo likvidnostno premoščanje neusklajenih prilivov in odlivov ter drugo;
- takojšen vpogled v vplačane javnofinančne prihodke in njihova takojšnja razpoložljivost (sredstva se odražajo na EZR in se ne vodijo na množici bančnih računov) ter takojšen pregled nad izdatki in drugimi odlivi;
- poenotenje in poenostavitve glede računovodskih evidenc (za občine, vključene v EZR države ni treba voditi evidenc za upravljavca EZR občine, saj se poslovne knjige ukinejo);

- zmanjševanje stroškov transakcij za opravljena plačila znotraj javnega sektorja in enotna informacijska podpora za opravljanje plačilnih storitev prek enega ponudnika plačilnih storitev, to je Uprave Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP), ki deluje kot organ v sestavi Ministrstva za finance.

V informacijskem okolju UJP se izvaja plačilni promet med posameznimi proračunskimi uporabniki, vključenimi v sistem EZR države oziroma EZR občine. Gre za tako imenovani interni plačilni promet. Plačilni promet z zunanjimi subjekti se odvija prek okolja Banke Slovenije, kjer se tudi vodi EZR države, ki ima vlogo skupnega transakcijskega računu proračunskih uporabnikov, vključenih v EZR, pri čemer vse operativne in podporne naloge v zvezi z obdelavo plačilnih nalogov za proračunske uporabnike opravlja UJP.

UJP ima status ponudnika plačilnih storitev v skladu z Zakonom o plačilnih storitvah, storitvah izdajanja elektronskega denarja in plačilnih sistemih (Uradni list RS, št. 7/18, 9/18 – popr. in 102/20; v nadaljnjem besedilu: ZPlaSSIED) in Direktivo (EU) 2015/2366 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o plačilnih storitvah na notranjem trgu, spremembah direktiv 2002/65/ES, 2009/110/ES ter 2013/36/EU in Uredbe (EU) št. 1093/2010 ter razveljavitvi Direktive 2007/64/ES (UL L št. 337 z dne 23. 12. 2015, str. 35; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2015/2366/EU).

UJP opravlja plačilne in druge storitve, določene v 4. členu Zakona o plačilnih storitvah za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19; v nadaljnjem besedilu: ZOPSPU-1) in predpisi ministra za finance, kot tudi naloge in storitve, določene z drugimi zakoni in podzakonskimi predpisi, s področja javnih financ, zakladniškega poslovanja, plačilnega prometa, izvršbe in zavarovanja, davčnega postopka, trošarin, dostopa do informacij javnega značaja ipd. Seznam predpisov z delovnega področja UJP je objavljen na spletni strani <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-javna-placila/zakonodaja/>.

Naslov in normativno področje obstoječega ZOPSPU-1 (zakon je podnormiran) ne ustrežata dejanskemu stanju, ker UJP poleg standardnih plačilnih storitev, opredeljenih z ZOPSPU-1 in ZPlaSSIED, opravlja tudi širok spekter specializiranih strokovnih nalog oziroma storitev za potrebe proračunskih uporabnikov, proračunov, upravljavcev sredstev sistema EZR, nadzornikov javnofinančnih prihodkov, nosilcev javnih pooblastil in vzdrževanja celovitega ter enotnega sistema obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, vezane predvsem na spremljanje izvrševanja proračunov, nadzor proračunskih izplačil in vplačil ter za izvajanje upravljanja denarnih sredstev sistema EZR, kot tudi naloge, vezane na vodenje Registra proračunskih uporabnikov in storitve na področju elektronskega poslovanja, zlasti v zvezi z izmenjavo računov in priloženih dokumentov v elektronski obliki (v nadaljnjem besedilu: e-računi). Poleg tega med uporabnike storitev UJP sodijo tudi fizične in pravne osebe, ki nimajo statusa neposrednega ali posrednega proračunskega uporabnika. Podrobnejši podatki o nalogah in storitvah UJP so razvidni iz obvestil in dokumentov, objavljenih na spletni strani <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-javna-placila/storitve/>, ter iz letnih poslovnih poročil UJP, objavljenih na spletni strani <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-javna-placila/o-upravi-za-javna-placila/>.

Pri opravljanju nalog s svojega delovnega področja sodeluje UJP z bančnim okoljem, upravljavci plačilnih sistemov, strokovnimi združenji ter z gospodarskim sektorjem oziroma zunanjim poslovnim okoljem in v ta namen ves čas izpopolnjuje kakovost poslovanja ter sledi sodobnim trendom, standardom in dosežkom stroke ter s tem zagotavlja visoko kakovost storitev, skladno z veljavnimi predpisi in standardi.

UJP zaradi posebnega pomena neprekinjenega in varnega opravljanja plačilnih in drugih storitev, izvrševanja državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, delovanja sistema EZR in stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije, zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj samostojne informacijsko-komunikacijske infrastrukture in posebnih

informativskih sistemov, namenjenih za opravljanje plačilnih in drugih storitev, pri čemer mora upoštevati tehnološke standarde, smernice in predpise s področja informacijske varnosti.

UJP je v preteklih letih nadgradil nekatere obstoječe storitve ter prevzel izvajanje nekaterih novih storitev in nalog, ki jih je treba ustrezno normativno urediti.

Glede na zgoraj navedeno in dejstvo, da so plačilne storitve zgolj en izmed sklopov storitev UJP, ter da storitve UJP poleg proračunskih uporabnikov uporabljajo tudi fizične in pravne osebe, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, je potrebno obstoječi ZOPSPU-1 nadomestiti z novim zakonom.

2. CILJI, NAČELA IN POGlavITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Poglavitni cilji predloga zakona so:

- normativno urediti posebnosti glede vodenja računov in opravljanja plačilnih in drugih storitev UJP za proračunske uporabnike,
- zagotovitev dostopnosti storitev UJP za širši krog uporabnikov in ureditev posebnosti glede opravljanja storitev UJP za fizične in pravne osebe, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika,
- normativno urediti namen in pogoje ter izjeme glede uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR v državi in tujini,
- zagotoviti preglednost poslovanja z javnofinančnimi sredstvi,
- zagotoviti preglednost poslovanja naročnikov pri plačevanju obveznosti iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenih postopkih javnega naročanja,
- uvedba digitalnega poslovanja pri vodenju Registra proračunskih uporabnikov,
- odprava podnormiranosti obstoječega ZOPSPU-1 na posameznih področjih oziroma podrobnejša ureditev posameznih nalog in storitev UJP,
- spodbujanje in nadaljnji razvoj elektronskega poslovanja javne uprave in gospodarstva v skladu z usmeritvami in priporočili Evropske komisije in Vlade Republike Slovenije ter zagotavljanje pogojev za racionalizacijo poslovanja in zniževanje stroškov javnega in zasebnega sektorja,
- odpravljanje administrativnih in drugih ovir za zasebni sektor pri plačevanju storitev javnega sektorja s plačilnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva ali sistema mobilne telefonije.

2.2 Načela

Najpomembnejša načela predloga zakona so:

- načelo preglednosti pri upravljanju in porabi javnofinančnih sredstev;
- načelo razvoja elektronskega poslovanja in dostopnosti spletnih storitev javne uprave ter gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti delovanja javnega in zasebnega sektorja, ki zagotavlja polno izkoriščanje vseh gospodarskih in družbenih prednosti digitalne družbe;
- načelo neprekinjenega delovanja in kakovosti storitev UJP, ki zagotavlja zanesljiv in celovit sistem upravljanja podatkov in dokumentov ter neprekinjeno in kakovostno delovanje celotne informacijske infrastrukture za delovanje sistema enotnega zakladniškega računa ter opravljanje plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev.

2.3 Poglavitne rešitve

Predlog zakona poleg plačilnih storitev ureja spremljajoče javnofinančne storitve UJP. V primerjavi z obstoječim ZOPSPU-1, v katerem je večina nalog in storitev zgolj taksativno naštetih, predlog zakona podrobneje ureja posamezne naloge in storitve UJP po posameznih vsebinsko oziroma funkcionalno povezanih sklopih in poglavjih. Med nova poglavja sodijo določbe, ki urejajo negotovinska plačila

mesta, plačevanje, razporejanje in poročanje o obveznih dajatvah, opravljanje izvršb na denarna sredstva, naloge plačilnega agenta ipd.

Predlog zakona omogoča, da poleg proračunskih uporabnikov lahko plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP uporabljajo tudi fizične osebe in pravne osebe zasebnega prava (v nadaljnjem besedilu: drugi uporabniki), kadar so te storitve potrebne za plačilo, prejem, razporejanje, nadzor ali upravljanje javnofinančnih sredstev ali za zagotavljanje preglednosti poslovanja z javnofinančnimi sredstvi ali za ločeno evidentiranje namenskih javnofinančnih sredstev ali za druge namene in v skladu s pogoji, določenimi v tem ali drugem zakonu.

UJP zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj samostojne informacijsko-komunikacijske infrastrukture, ki je uvrščena v kritično infrastrukturo države v skladu s posebnim zakonom. Zaradi posebnega pomena zagotavljanja stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije in sistemov EZR na državni in lokalni ravni ter zaradi zagotavljanja neprekinjenega in varnega opravljanja plačilnih in drugih storitev predlog zakona povzema obstoječe določbe ZOPSPU-1, ki urejajo upravljanje nujnih nalog v času stavke, ter dodatno omogoča UJP, da organizira stalno pripravljenost oziroma dosegljivost javnih uslužbencev izven delovnega mesta.

Predlog zakona omogoča prehod UJP na popolno digitalno poslovanje na področju vodenja Registra proračunskih uporabnikov in v ta namen vsebuje določbe, ki urejajo vlaganje vlog strank v postopku v elektronski obliki ter elektronsko vročanje odločb, sklepov in drugih dokumentov UJP prek spletnega sistema UJP.

V zvezi z izvajanjem Direktive 2014/55/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju (Uradni list RS, št. 133 z dne 6. 5. 2014, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Direktiva 2014/55/EU), ki je bila v pravni red Republike Slovenije prenesena z veljavnim ZOPSPU-1, je predlagatelj zakona upošteval, da bo obveznost prejemanja in obdelave e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom, urejena s posebnim zakonom. V ta namen je predlagatelj pripravil predlog Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov, ki ločeno in podrobneje ureja obveznosti zavezancev na področju poslovanja z e-računi.

Predlog zakona kot novost uvaja obveznost poročanja naročnikov o realiziranih plačilih iz naslova pogodb s področja javnega naročanja. Poročanje se bo izvajalo mesečno prek spletne aplikacije UJP. Zbrane podatke bo uporabljalo Ministrstvo za javno upravo za analitične in druge namene, vezane na upravljanje portala javnih naročil in dostop do informacij javnega značaja.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona od proračunskih uporabnikov ne zahteva sprememb obstoječega poslovanja oziroma nabav nove strojne in programske opreme ali drugih materialnih stroškov ali stroškov dela.

Za izvajanje 43. člena predloga zakona je predvidena vzpostavitev novega spletnega portala UJP JN Plačila, namenjenega za oddajo mesečnih poročil naročnikov o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja. Vzpostavitev tega portala bo delno sofinancirana s sredstvi Evropske unije v okviru projekta CEF TELECOM CALL FOR PROPOSALS 2018 (CEF-TC-2019-2) - Advanced contract register implementation« (Implementacija naprednih registrov pogodb). Vrednost projekta je 302.999,06 EUR, od tega je v višini do 75% sofinanciran s sredstvi Evropske unije. Nosilec in koordinator projekta je Ministrstvo za javno upravo (NRP 3130-21-0006).

Ocenjena pogodbeno vrednost UJP v celotnem projektu je v višini 60.787,77 EUR, od tega s strani EU 75% sofinanciranih sredstev predstavlja 45.590,84 EUR, lastne udeležbe je 15.196,93 EUR. UJP ima v letu 2021 skupaj 41.511,32 EUR: PP200602-EU 31.133,50 EUR in PP200603 slovenska udeležba 10.377,82 EUR na NRP-ju 3130-21-0006.

UJP ima v letu 2022 skupaj 19.276,45 EUR: PP200602-EU 14.457,34 EUR in PP200603 slov. udeležba 4.819,11 EUR planirano za proračun v NRP-ju 3130-21-0006.

Za prehod na digitalno poslovanje pri vodenju Registra proračunskih uporabnikov je predvidena vzpostavitev novega spletnega portala UJP, in sicer v okviru načrtovanih oziroma zagotovljenih finančnih sredstev za leto 2021 v okvirni višini 60.000,00 EUR z DDV, ki so namenjena za nadgradnjo obstoječe aplikativne programske opreme.

Za namen zagotavljanja neprekinjenega poslovanja, ki ga ureja 8. člen predloga zakona, ter izvajanja posebnih varnostnih ukrepov, vključno z zagotavljanjem stalne pripravljenosti oziroma dosegljivost javnih uslužbencev UJP izven delovnega mesta in časa, so v okviru veljavnega državnega proračuna in finančnega načrta UJP za leto 2021 zagotovljena sredstva v skladu s področnimi predpisi, ki urejajo delovna razmerja oziroma sistem plač javnih uslužbencev.

Glede na navedeno predlog zakona nima dodatnih finančnih posledic za državni proračun in za druga javnofinančna sredstva.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

Za izvajanje zakona so sredstva v državnem proračunu že zagotovljena na postavkah , zato za obdobje, za katero je proračun že sprejet (leti 2021 in 2022), dodatna finančna sredstva niso potrebna.

Sredstva v proračunu za leto 2021 bodo zagotovljena s prerazporeditvijo sredstev:

- EU sredstva v višini 31.133,50 EUR: NRP 3130-21-0006 PP 200602

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	26.816,11
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	2.373,22
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	1.759,14
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	142,12
Prispevek za zaposlovanje	401200	16,09
Prispevek za starševsko varstvo	401300	26,82
SKUPAJ		31.133,50

- slovenska udeležba v višini 10.377,82: NRP 3130-21-0006 PP 200603

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	8.938,69
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	791,07
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	586,38
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	47,38
Prispevek za zaposlovanje	401200	5,36
Prispevek za starševsko varstvo	401300	8,94
SKUPAJ		10.377,82

Sredstva v proračunu za leto 2022 bodo zagotovljena na podlagi predloga sprememb državnega proračuna in sicer:

- EU sredstva v višini 14.457,34 EUR: NRP 3130-21-0006 PP 200602

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	12.452,49
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	1.102,05
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	816,88
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	66,00
Prispevek za zaposlovanje	401200	7,47
Prispevek za starševsko varstvo	401300	12,45
SKUPAJ		14.457,34

- slovenska udeležba v višini 4.819,11 EUR: NRP 3130-21-0006 PP200603

v EUR

Sredstva za delovno uspešnost	400300	4.150,83
Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	401001	367,35
Prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje	401100	272,29
Prispevek za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	401101	22,00
Prispevek za zaposlovanje	401200	2,49
Prispevek za starševsko varstvo	401300	4,15
SKUPAJ		4.819,11

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 Prikaz ureditve v drugih članicah EU

Zaradi posebnosti sistema EZR ni mogoča pravna primerjava z ureditvami v pravnih sistemih drugih držav članic EU.

Glede na sistem javnih financ in sistem EZR, kakor ju je vzpostavil Zakon o javnih financah, s tem pa glede na način izvrševanja državnega in občinskih proračunov ter upravljanja denarnih sredstev sistema EZR, ureditev po tem zakonu ni primerljiva s pravnim redom drugih članic EU. Ta ureditev je izvorna in v Sloveniji deluje od 1. 1. 2003. Izkazala se je za zelo učinkovito pri sistemu vplačevanja in razporejanja javnofinančnih prihodkov, ker zagotavlja pregledne, popolne, sprotne in točne informacije o vseh javnofinančnih transakcijah in denarnih tokovih na enem mestu, ter pri upravljanju z likvidnostjo državnega in občinskih proračunov. Vzpostavlja celovit ter enoten sistem obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, povezane predvsem s spremljanjem izvrševanja proračunov in pripravo poročil o izvrševanju proračunov, nadzor nad proračunskimi izplačili in vplačili ter za upravljanje denarnih sredstev sistema enotnega zakladniškega računa. Ta zakon zato ne prinaša nove normativne ureditve delovanja sistema enotnega zakladniškega računa in plačilnega prometa proračunskih uporabnikov, temveč povzema ključne določbe obstoječe normativne ureditve z delovnega področja UJP in tako ustvarja funkcionalno normativno celoto.

Ne glede na navedeno neprimerljivost ureditve izvajanja plačilnih sistemov z ureditvami v drugih državah članicah EU je v nadaljevanju na kratko povzeto, kako imajo Register proračunskih uporabnikov in izvajanje plačilnih storitev urejeno v treh državah članicah EU: Estoniji, Italiji in Hrvaški.

5.1.1 Republika Estonija

Na podlagi Zakona o državnem proračunu, ki ga sprejme estonska vlada, izvaja tamkajšnje Ministrstvo za finance plačila prek enotnega zakladniškega računa, in sicer prek štirih lokalnih bank (Swedbank AS, AS SEB Pank, Nordea Bank AB Estonia Branch in Danske Bank A/S Estonia Branch), s katerimi ima podpisano pogodbo za izvajanje poslov plačilnega prometa. V zakladniški račun je vključenih približno 700 uporabnikov proračuna s približno 2000 računi. To pomeni, da državni organi nimajo računov, odprtih pri drugih finančnih institucijah. Direktorat za zakladništvo zagotavlja izvajanje plačil za državne organe in ustanove v državni lasti, in sicer v okviru razpoložljivih sredstev posameznega proračunskega uporabnika. Vsi prilivi in odlivi ministrstev, agencij in ustanov v državni lasti potekajo prek zakladniškega računa.

Zavodi, ki upravljajo socialne transferje, pokojnine, zdravstveno zavarovanje, imajo zaradi velike količine plačilnih transakcij svoje račune odprte pri bankah, in to v okviru pogodb, ki jih ima Direktorat za zakladništvo sklenjene z lokalnimi poslovnimi bankami.

Ministrstva in državni organi ne smejo imeti odprtih svojih računov pri poslovnih bankah, razen proračunski uporabniki ministrstva za zunanje zadeve (ambasade), prav tako ne smejo najemati ali dajati posojil, garancij ali vlagati v vrednostne papirje. Državni organi imajo vsak svojo referenčno oznako, ki mora biti navedena na vsakem plačilnem nalogu za določitev pravilnega razporejanja priliva posameznemu državnemu organu.

5.1.2 Republika Italija

Banka Italije opravlja funkcijo državne zakladnice. Funkcija zajema izvrševanje vseh plačilnih nalogov, izstavljenih s strani državne uprave v povezavi s proračunskimi sredstvi, in zbiranje vseh plačil v korist države, bodisi neposrednih bodisi posrednih, prek bank, pošt in koncesionarjev za pobiranje davkov.

Proračunska sredstva se vplačujejo in zbirajo prek enotnega računa, ki ga ima država odprtega v Banki Italije. Izvajanje storitev Banke Italije ureja sklop pravil, ki so del določb v zakonu in predpisih Generalnega državnega računovodstva ter v številnih drugih zakonih, uredbah in sporazumih, ki sta jih podpisala Banka Italije in tamkajšnje Ministrstvo za ekonomijo in finance. V pravilih so opredeljeni vsebina storitev ter organizacijski in računovodski pogoji. Poglavitna dokumenta za to področje sta Konvencija za ustanovitev centralnega oddelka zakladnice države in Konvencija o izvajanju deželne zakladnice države.

V sistemu enotne zakladnice se prihodki organov in transferji iz državnega proračuna zbirajo neposredno na približno 19.000 posebnih računih, odprtih pri Banki Italije. Banka Italije v imenu države izvaja tudi plačilne storitve za finančne agencije (davčne, carinske, v državni lastni), visoke šole za ekonomijo in finance ter INPS – Nacionalni inštitut za socialno varnost (ki se nanaša na izplačilo začasnega nadomestila). Banka Italije opravlja storitve tudi prek svojih podružnic, ki se ukvarjajo z izvajanjem plačilnih storitev in poročanjem. Banka Italije je o stanju in izvršenih plačilih dolžna periodično poročati Generalnemu državnemu računovodstvu in državni upravi. V vlogi plačilnega agenta je Banka Italije v zvezi z upravljanjem dolžna poročati tudi tamkajšnjemu računskemu sodišču.

Poleg upravljanja prejemkov in izdatkov za osrednjo vladno in lokalne uprave Banka Italije skrbi tudi za knjigovodstvo nedržavnih subjektov, vključno z lokalnimi oblastmi: tako imenovano enotno zakladnico, ki je bila predpisana z zakonom. Za italijanske javne finance se je enotni zakladniški sistem izkazal kot koristno orodje za racionalizacijo financ in pretok informacij med vlado, javnimi agencijami in bančnim sistemom.

5.1.3 Republika Hrvaška

Račun državnega proračuna – enotni zakladniški račun je odprt pri Hrvaški narodni banki, medtem ko so računi občin odprti pri poslovnih bankah. Vse transakcije proračunskih uporabnikov državnega proračuna se izvršujejo prek enotnega zakladniškega računa.

Na podlagi Zakona o izvrševanju državnega proračuna Republike Hrvaške je tamkajšnji minister, pristojen za finance, sprejel odredbo, s katero so predpisani računi, na katere se vplačujejo prihodki proračuna, obvezne dajatve in prihodki za financiranje drugih javnih potreb, način vplačevanja prihodkov ter način obveščanja imetnikov računov. Navedene račune prihodkov vodi v registru hrvaška Finančna agencija – Fina (v nadaljnjem besedilu: FINA).

FINA izvaja gotovinske in negotovinske plačilne transakcije ter posreduje obvestila o stanju in prometu na računu državnega proračuna na podlagi pooblastila, določenega v pogodbi med Ministrstvom za finance in Hrvaško narodno banko.

Na podlagi pravilnika, izdanega s strani ministra, pristojnega za finance, vodi FINA Register uporabnikov proračuna (v nadaljnjem besedilu: register).

S pravilnikom so določeni pojmi proračunskih uporabnikov in drugih državnih in občinskih uporabnikov proračuna (v nadaljnjem besedilu: uporabniki proračuna), način in kriteriji vpisa, spremembe podatkov in izbris uporabnikov proračuna iz registra, vsi obvezni podatki, vodeni v registru, ter obrazci za vpis.

FINA kot primarni register za uporabnike proračuna vse podatke o uporabnikih proračuna posreduje v Register poslovnih subjektov, ki ga vodi Državni zavod za statistiko in v katerem so poleg podatkov o uporabnikih proračuna še podatki o drugih pravnih osebah in fizičnih osebah, ki opravljajo dejavnost.

5.2. Prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih

Ni mogoča pravna primerjava z ureditvami v drugih državah, ki niso članice EU, pri čemer velja enaka obrazložitev kot pri točki 5.1 tega poglavja.

5.3. Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlog zakona ni predmet usklajevanja s pravnim redom EU.

UJP lahko kot državni organ opravlja plačilne storitve in storitve izdajanja elektronskega denarja ter sodeluje s plačilnimi sistemi in drugimi ponudniki plačilnih storitev v skladu z ZPlaSSIED in predpisi EU, ki so bili z uveljavitvijo navedenega zakona preneseni v pravni red Republike Slovenije oziroma z njim podrobneje urejeni, in sicer Direktiva 98/26/ES, Direktiva 2009/110/ES, Direktiva 2014/92/EU, Direktiva 2015/2366/EU, Direktiva 2018/843/EU, Uredba 924/2009/ES, Uredba 1093/2010/EU, Uredba 260/2012/EU, Uredba 2015/751/EU, Uredba 2015/847/EU. Polni naslovi in identifikacijski podatki navedenih predpisov EU so podrobneje opredeljeni v 2. členu ZPlaSSIED.

S predlogom zakona se urejajo naloge oziroma storitve UJP, ki so posebne in namenjene oziroma prilagojene potrebam proračunskih uporabnikov, proračunov, upravljavcev sredstev sistema EZR, nadzornikov javnofinančnih prihodkov, nosilcev javnih pooblastil in omogočajo vzdrževanje celovitega ter enotnega sistema obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, vezane na plačevanje in razporejanje davkov, prispevkov in drugih javnofinančnih prihodkov, spremljanje izvrševanja državnega in občinskih proračunov, nadzor proračunskih izplačil in vplačil, ter za izvajanje upravljanja denarnih sredstev sistema EZR na ravni države in občin, kot tudi naloge, vezane na vodenje Registra proračunskih uporabnikov in storitve na področju elektronskega poslovanja, pri čemer zakon pooblašča ministra, pristojnega za finance, da podrobneje predpiše postopke, pogoje in posebne zahteve za opravljanje posameznih nalog oziroma storitev z delovnega področja UJP.

Predloga zakona v delu, ki ureja storitve UJP za proračunske uporabnike, Register proračunskih uporabnikov, vrste računov proračunskih uporabnikov in spremljajoče javnofinančne storitve ter obveznost naročnikov v zvezi s poročanjem o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenih postopkih javnega naročanja, ni treba usklajevati s pravnim redom EU, ker na ravni EU ni posebnega predpisa, ki bi urejal ta področja.

S predlogom zakona je predvideno prenehanje določb ZOPSPU-1, vključno z določbami, s katerimi je bila v slovenski pravni red prenesena Direktiva 2014/55/EU o izdajanju elektronskih računov pri javnem naročanju. Prenos navedene direktive bo ponovno opravljen, in sicer z Zakonom o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov, pri čemer bosta pripravljene izjava o skladnosti in korelacijska tabela.

5.4. Posvetovanje z Evropsko centralno banko

V skladu z Odločbo Sveta 98/415/ES z dne 29. junija 1998 o posvetovanju nacionalnih organov z Evropsko centralno banko glede osnutkov pravnih predpisov (UL L 189, 3. 7. 1998) je bil predlog zakona poslan v pregled Evropski centralni banki (v nadaljnjem besedilu: ECB), ki je v svojem pismu z dne [redacted] ugotovila [redacted]

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic:

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona bodo imele administrativne posledice za UJP pri vodenju Registra proračunskih uporabnikov. Namen digitalnega poslovanja je odprava administrativnih bremen in zmanjšanje stroškov UJP, vezanih na ročno obdelavo in hrambo dokumentarnega gradiva v fizični (papirni) obliki.

Predlog tega zakona nima drugih administrativnih posledic v postopkih oziroma pri poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- ne predvideva uvedbe novega postopka ali administrativnih bremen,
- ne predvideva ukinitve postopka,
- ne predvideva spoštovanja načela »vse na enem mestu« ter organa in kraja opravljanja dejavnosti oziroma izpolnjevanja obveznosti,
- ne določa podatkov oziroma dokumentov, ki so potrebni za izvedbo postopka in jih bo organ pridobil po uradni dolžnosti, ter načina njihovega pridobivanja,
- ne povzroča ustanovitve novih organov, reorganizacije ali ukinitve obstoječih organov,
- ne povzroča potreb po novih zaposlitvah ali dodatnem usposabljanju javnih uslužbencev ali finančnih in materialnih sredstvih,
- ne predvideva ukinitve postopkov in dejavnosti ter zmanjšanja števila zaposlenih v javni upravi in finančnih ter materialnih sredstev.

b) pri obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Določbe predloga zakona, ki urejajo vodenje Registra proračunskih uporabnikov, bodo imele za posledico zmanjšanje administrativnih bremen za stranke oziroma proračunske uporabnike, saj bodo svoje vloge za vključitev v register oziroma izključitev iz registra ali vloge za spremembo podatkov v registru posredovali UJP v elektronski obliki ter prek spletnega sistema UJP prejeli odločbe, sklepe in ostalo dokumentacijo.

Vsi proračunski uporabniki pri uporabi plačilnih storitev UJP (aplikacija UJPnet) uporabljajo kvalificirana digitalna potrdila, zato uvedba digitalnega poslovanja na področju Registra proračunskih uporabnikov ne bo povzročala dodatnih stroškov ali administrativnih obremenitev. Kvalificirana digitalna potrdila so javnim uslužbencem in proračunskim uporabnikom na voljo brezplačno.

Namen digitalnega poslovanja na področju vodenja Registra proračunskih uporabnikov je odprava administrativnih bremen in zmanjšanje stroškov proračunskih uporabnikov, vezanih na ročno obdelavo in hrambo dokumentarnega gradiva v fizični (papirni) obliki.

Z nadaljnjim razvojem sistema spletnih plačil bo širšemu krogu uporabnikov iz javnega in zasebnega sektorja omogočeno brezgotovinsko plačevanje storitev proračunskih uporabnikov (npr. sodne in upravne takse, druge stroške upravnih ter sorodnih postopkov, globe za prekrške) in drugih storitev javnega sektorja (npr. nakup kart za gledališče, ribolov, muzeje, nakup literature, plačevanje šolnine, članarine...) prek spletnega bančništva oziroma s plačilnimi karticami ali prek sistema mobilne telefonije. Podobni pozitivni učinki bodo doseženi tudi z nadaljnjim razvojem negotovinskih plačilnih mest UJP. S tem bodo poenostavljeni in pospešeni postopki plačevanja storitev proračunskih uporabnikov ter zagotovljena večja dostopnost storitev.

Po uveljavitvi zakona bodo naročniki zavezani k oddaji mesečnih poročil o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenih postopkih javnega naročanja. V skladu z 52. členom ZJN-3 morajo naročniki na portalu javnih naročil objavljati obvestila o posameznih naročilih. Na istem portalu morajo naročniki objavljati pogodbe, sklenjene po izvedenih postopkih javnega naročanja, skladno s petim odstavkom 10.a člena ZDIJZ. Glede na veljavne predpise, ki naročnike zavezujejo k zagotavljanju transparentnosti poslovanja pri izvajanju javnih naročil ter k uporabi spletnih aplikacij, predlagatelj ocenjuje, da imajo naročniki vzpostavljeno ustrezno informacijsko infrastrukturo in usposobljene kadre (uporabnike aplikacij) tako, da predlagana normativna rešitev v tem zakonu ne bo povzročila bistvenih dodatnih stroškov ali administrativnih obremenitev naročnikov v zvezi z oddajo mesečnih poročil.

Predlog tega zakona nima drugih administrativnih posledic glede obveznosti strank do javne uprave ali pravosodnih organov, in sicer:

- ne določa dokumentacije, ki jo mora stranka predložiti, ter ne povzroča povečanja ali zmanjšanja obsega dokumentacije,
- ne povzroča dodatnih stroškov strankam,
- ne določa časa, v katerem bo stranka lahko uredila zadevo.

6.2 Presoja posledic za okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki, in sicer za:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 smejo proračunski uporabniki od 1. januarja 2015 dalje sprejemati le e-račune, s čimer se je občutno zmanjšala količina dokumentov javnega sektorja v papirni obliki, ovojev, pisarniških naprav in materialov (tiskalniki, tonerji, fotokopirni stroji, papir, arhivske škatle, mape) ter stroški vzdrževanja strojne opreme in poslovnih prostorov, posledično pa so se občutno znižali tudi stroški, povezani z upravljanjem in hrambo dokumentarnega gradiva, ter zmanjšalo obremenjevanje okolja oziroma prispevalo k varstvu okolja in ohranjanju narave.

Ker je prejemanje in izdajanje e-računov že uveljavljeno, predlog tega zakona nima dodatnih posledic ali pozitivnih učinkov na področju varstva okolja in ohranjanja narave.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Na podlagi veljavnega ZOPSPU-1 morajo gospodarski subjekti pri izvajanju javnih naročil pošiljati proračunskim uporabnikom izključno e-račune. Na ta način je gospodarskim subjektom omogočeno, da ustvarijo znatne prihranke pri izdajanju, pošiljanju in hrambi računov, ki obsegajo večji delež knjigovodske dokumentacije.

Z nadaljnjim razvojem sistema spletnih plačil in negotovinskih plačilnih mest ter novimi storitvami UJP se zasledujejo cilji spodbujanja elektronskega poslovanja in povečuje dostopnost storitev javnega sektorja ter uvajajo administrativno enostavne rešitve, ki finančno in administrativno razbremenjujejo gospodarske subjekte in prispevajo k ustvarjanju pogojev za gospodarsko pobudo, trajnostno rast in konkurenčnost domačega tržnega gospodarstva.

Ker je obveznost izdajanje e-računov uveljavljena od 1. januarja 2015 dalje, predlog tega zakona nima dodatnih posledic ali pozitivnih učinkov za gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Zniževanje stroškov gospodarstva in prihranki gospodarskih subjektov lahko pozitivno prispevajo k povečanju investicijske aktivnosti gospodarstva in k povečanju plač za zaposlene ter k ohranitvi ali odpiranju novih delovnih mest in posledično k reševanju problematike nezaposlenosti v Republiki Sloveniji.

Storitve javnega sektorja bodo bolj dostopne tudi invalidnim osebam, starejšim osebam in drugim uporabnikom, ki imajo omejeno možnost gibanja.

Predlog zakona nima drugih posledic za socialno področje.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Predlog zakona nima posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

- nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja,
- razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna,
- razvojne dokumente EU in mednarodnih organizacij.

6.6 Presoja posledic za druga področja:

Predlog zakona nima posledic za druga področja.

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa:

a) Predstavitev sprejetega zakona:

UJP bo sprejeti zakon predstavil ciljnim skupinam (resorna ministrstva, proračunski uporabniki, gospodarski subjekti, fizične osebe ipd.) na svoji spletni strani ter po potrebi na brezplačnih seminarjih in delavnicah.

b) Spremljanje izvajanja sprejetega predpisa:

Za spremljanje izvajanja zakona je pristojen UJP.

Metode in merila za spremljanje in ugotavljanje doseganja ciljev določi generalni direktor UJP, ki o izvajanju zakona in doseženih ciljih ter nadaljnjih ukrepih poroča ministru za finance v obliki rednih mesečnih in letnih poročil o delu UJP.

Minister za finance poroča Vladi Republike Slovenije o izvajanju zakona in doseženih ciljih, če tako zahteva Vlada Republike Slovenije.

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

Pri pripravi predloga zakona ni bilo stikov z lobisti.

V zvezi z zakonom ni drugih pomembnih okoliščin.

7. PRIKAZ SODELOVANJA JAVNOSTI PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA

Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18), kar je razvidno iz objave gradiva na državnem portalu E-uprava oziroma podportalu E-demokracija v rubriki »Predpisi v pripravi« (datum objave [redacted]).

Javna objava predloga zakona na podportalu E-demokracija, med katero je bilo mogoče sporočiti mnenja, predloge in pripombe, je potekala od [redacted] do [redacted].

8. PODATEK O ZUNANJEM STROKOVNJAKU OZIROMA PRAVNI OSEBI, KI JE SODELOVALA PRI PRIPRAVI PREDLOGA ZAKONA, IN ZNESEK PLAČILA ZA TA NAMEN

Pri pripravi predloga zakona niso sodelovali zunanji strokovnjaki oziroma pravne osebe in niso nastali s tem povezani stroški, ki bremenijo javnofinančna sredstva.

9. NAVEDBA, KATERI PREDSTAVNIKI PREDLAGATELJA BODO SODELOVALI PRI DELU DRŽAVNEGA ZBORA IN DELOVNIH TELES

Pri delu državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali naslednji predstavniki predlagatelja:

- mag. Andrej Šircelj, minister za finance,
- mag. Kristina Šteblaj, državna sekretarka, Ministrstvo za finance,
- Milena Bremšak, generalna direktorica Direktorata za javno računovodstvo, Ministrstvo za finance,
- mag. Aleksandra Miklavčič, generalna direktorica Uprave Republike Slovenije za javna plačila.

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON O PLAČILNIH IN SPREMLJAJOČIH JAVNOFINANČNIH STORITVAH - ZPSJFS

1. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina zakona)

Ta zakon ureja:

- opravljanje plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev za neposredne in posredne uporabnike državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki) in za druge uporabnike storitev v skladu s pogoji, določenimi v tem zakonu,
- Register proračunskih uporabnikov ter
- naloge in organizacijo Uprave Republike Slovenije za javna plačila (v nadaljnjem besedilu: UJP),
- obveznost poročanja naročnikov o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja.

2. člen (uporaba zakona za Banko Slovenije)

Določbe tega zakona, ki urejajo obveznosti ponudnikov plačilnih storitev, se ne uporabljajo za Banko Slovenije, ko opravlja plačilne in druge storitve ter deluje v okviru izključnih pristojnosti v skladu z zakonom, ki ureja Banko Slovenije, ali z drugimi zakoni ali predpisi Evropske unije, ki določajo naloge in storitve Banke Slovenije ter njene pristojnosti kot sestavnega dela Evropskega sistema centralnih bank ali Evrosistema.

3. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, pomenijo:

1. »enotni zakladniški račun« (v nadaljnjem besedilu: EZR) je račun države oziroma samoupravne lokalne skupnosti, odprt pri Banki Slovenije, ki ima vlogo skupnega transakcijskega računa vseh subjektov, ki so vključeni v posamezni sistem EZR;
2. »podračuni« so zakladniški podračun upravljavca sredstev sistema EZR države ali zakladniški podračuni upravljavcev sredstev sistema EZR samoupravnih lokalnih skupnosti in podračuni proračunskih uporabnikov, odprti pri UJP, ki so vključeni v posamezni sistem EZR, ter imajo s statusno pravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
3. »posebni namenski transakcijski računi« so računi proračunskih uporabnikov, odprti pri Banki Slovenije, na katerih se ločeno vodijo sredstva za namene, določene z zakonom;
4. »posebni računi z ničelnim stanjem« so računi proračunskih uporabnikov, odprti pri bankah in hranilnicah, ki jih izbere ministrstvo, pristojno za finance, in se uporabljajo izključno za dvig in polog gotovine in konec dneva izkazujejo ničelno stanje;
5. »upravljavca sredstev sistema EZR« je ministrstvo, pristojno za finance, oziroma uprava samoupravne lokalne skupnosti, ki upravlja denarna sredstva sistema EZR države oziroma samoupravne lokalne skupnosti;
6. »obvezne dajatve« imajo enak pomen kot v zakonu, ki ureja javne finance;

7. »nadzornik« je proračunski uporabnik ali nosilec javnih pooblastil, ki je na podlagi zakona pristojen za pobiranje obveznih dajatev, vodenje evidenc, terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev, usklajevanje in poročanje ter izterjavo terjatev obveznih dajatev;
8. »skrbnik« je eden od nadzornikov, ki evidentira in razrešuje tista plačila obveznih dajatev, ki jim ni mogoče določiti nadzornika;
9. »prejemnik« je proračunski uporabnik oziroma blagajna javnega financiranja (proračun države, proračuni samoupravnih lokalnih skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije ter drugi proračunski uporabniki po zakonu), kateremu so razporejena sredstva obveznih dajatev;
10. »transakcijski račun«, »plačilna transakcija«, »plačilna storitev«, »plačilni instrument«, »elektronski denar«, »ponudnik plačilnih storitev« in »izdajatelj elektronskega denarja« imajo enak pomen kot v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
11. »trgovalni račun« je račun, ki je namenjen za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, skladno z omejitvami in posebnimi pogoji, določenimi s tem zakonom, ter posebnimi zakoni, ki urejajo ravnanje s finančnim premoženjem in finančno poslovanje proračunskih uporabnikov;
12. »račun« je skupni izraz za vse vrste računov, ki jih imajo proračunski uporabniki odprte v skladu s predpisi, in za račune, ki jih imajo nadzorniki, ki niso proračunski uporabniki, odprte za nadzor nad plačili obveznih dajatev;
13. »imetnik računa« je upravljavec sredstev sistema EZR ali proračun Republike Slovenije ali proračunski uporabnik ali nadzornik, ki sredstva računa vodi v svoji poslovni knjigi;
14. »sklep o izvršbi« je sklep o izvršbi in sklep o zavarovanju, izdan v skladu z zakonom, ki ureja izvršbo in zavarovanje, in zakonom, ki ureja davčni postopek;
15. »e-račun« pomeni račun ali drugo enakovredno knjigovodsko listino, ki vsebuje zapise o poslovnih dogodkih, na osnovi katerih se spreminjajo sredstva ali obveznosti do njihovih virov, prihodki ali odhodki, ne glede na to, kako se imenuje (račun, dobropis, bremepis, avansni račun, zahtevek za plačilo, obračun obresti), ki je bila izdana, poslana in prejeta v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi, ter enakovredno zamenjuje račun v papirni obliki;
16. »e-dokumenti« so e-naročilnica, e-dobavnica, e-potrditev e-naročilnice in e-opomin ki so bila izdana, poslana in prejeta v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi in enakovredno zamenjuje dobavnico, naročilnico, opomin in podobno listino v papirni obliki;
17. »naročnik« je naročnik, kot ga opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje;
18. »javno naročilo«, »gospodarski subjekt« in »portal javnih naročil« imajo enak pomen kot v zakonu, ki ureja javno naročanje;
19. »pogodba« je pogodba ali okvirni sporazum o izvedbi javnega naročila, kot jo opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje;
20. »poslovni subjekt« ima enak pomen kot v zakonu, ki ureja Poslovni register Slovenije;
21. »plačilna kartica« je skupni izraz za plačilne, debetne, kreditne, poslovne in vse ostale vrste kartic ali podobne plačilne instrumente, s katerimi je potrošnikom ali poslovnim subjektom omogočeno opravljanje brezgotovinskih plačil blaga in storitev ter obveznih dajatev prek spletnih portalov ponudnikov blaga ali storitev, vključenih v sistem spletnih plačil UJP, ali opravljanje brezgotovinskih plačil obveznih dajatev na negotovinskih plačilnih mestih UJP;
22. »zunanji ponudnik« je poslovni subjekt ali institucija, ki nima statusa proračunskega uporabnika in je v sistem spletnih plačil UJP vključena kot ponudnik spletnih elektronskih storitev prek enotnega portala, ki ga upravlja ministrstvo, pristojno za javno upravo;
23. »drugi uporabniki storitev« so fizične in pravne osebe, ki niso vpisane v Register proračunskih uporabnikov in uporabljajo plačilne ter spremljajoče javnofinančne storitve UJP;

24. »ponudnik e-poti« je poslovni subjekt, ki ponuja storitve varne, zanesljive in verodostojne izmenjave e-računov in drugih e-dokumentov, in UJP, ki opravlja storitve v skladu s tem zakonom;
25. »potrošnik« ima enak pomen kot v zakonu, ki ureja varstvo potrošnikov;
26. »spremljajoče javnofinančne storitve« so aktivnosti, ki jih UJP opravlja v okviru svojih podpornih dejavnosti in nalog, določenih v 5. členu tega zakona;
27. »menica«, »akceptirana menica«, »avalirana menica«, »domicilirana menica«, »menični dolžnik«, »menični upnik«, »akceptiranje menice«, »akceptant«, »avaliranje menice« in »avalist« imajo enak pomen kot v zakonu, ki ureja menico;
28. »izvršnica« ima enak pomen kot v zakonu, ki ureja preprečevanje zamud pri plačilih.

4. člen

(uporabniki plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev)

(1) Proračunski uporabniki lahko plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve izvajajo izključno prek UJP, razen če ta ali drug zakon določa, da posamezne plačilne storitve za proračunske uporabnike v državi ali tujini opravlja drug ponudnik plačilnih storitev.

(2) Drugi uporabniki storitev lahko uporabljajo plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP, ki so potrebne za plačilo, prejem, razporejanje, nadzor ali upravljanje javnofinančnih sredstev ali za zagotavljanje preglednosti poslovanja z javnofinančnimi sredstvi ali za ločeno evidentiranje namenskih javnofinančnih sredstev ali za druge namene in v skladu s pogoji, določenimi v tem ali drugem zakonu.

2. NALOGE, NAČELA DELOVANJA IN ORGANIZACIJA UJP

2.1. Naloge UJP

5. člen (naloge UJP)

UJP opravlja naslednje naloge:

1. vodi Register proračunskih uporabnikov;
2. vodi račune, določene s tem zakonom ali drugim predpisom;
3. opravlja naloge ponudnika plačilnih storitev v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme;
4. zagotavlja podatke o računih in plačilnih storitvah,
5. nudi podporo izvajanju spletnih plačil za storitve proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov ter plačilo obveznih dajatev;
6. za proračunske uporabnike ter pristojne organe in organizacije zbira in pošilja podatke o plačilnih transakcijah za statistične, davčne in analitične namene skladno z zakonom ali predpisi ministra ali ministrice (v nadaljnjem besedilu: minister), pristojnega za finance;
7. zbira podatke o računih, ki jih imajo proračunski uporabniki skladno s tem zakonom lahko odprte izven sistema EZR v državi ali tujini, in o stanjih na teh računih;
8. zbira in javno objavlja podatke o plačilnih transakcijah, izvršenih v breme registriranih zavezancev, določenih z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja;
9. na negotovinskih plačilnih mestih omogoča plačevanje obveznih dajatev s plačilnimi karticami ali mobilnimi denarnicami, ki podpirajo plačevanje s plačilnimi karticami;
10. razporeja obvezne dajatve na račune prejemnikov;
11. zagotavlja in usklajuje podatke in informacije o plačilih, razporeditvah in vračilih obveznih dajatev z nadzorniki oziroma skrbniki ter prejemniki na način in v rokih, ki jih predpiše minister, pristojen za finance;

12. nudi podporo za poročanje nadzornikov o stanju odprtih terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev ter prejemnikom omogoča prevzem navedenih podatkov;
13. opravlja izvršbe na denarna sredstva, ki jih imajo dolžniki na računih pri UJP;
14. opravlja naloge v zvezi z unovčenjem in evidentiranjem menic;
15. unovčuje druge instrumente za zavarovanje plačil po posebnih predpisih;
16. opravlja naloge v zvezi z izdajo, naročanjem tiskanja, prodajo, distribucijo in uničenjem tobačnih znamk, skladno s predpisi, ki urejajo trošarine;
17. opravlja naloge v zvezi z izbiro izdajatelja, izdajo identifikacijskih oznak in varnostnih elementov, namenjenih za zagotavljanje sledljivosti zavočkov in embalaže tobačnih izdelkov, skladno s predpisi, ki urejajo sledljivost tobačnih in povezanih izdelkov;
18. opravlja naloge enotne vstopne in izstopne točke, prek katere proračunski uporabniki prejemajo in pošiljajo e-račune in e-dokumente;
19. lahko opravlja naloge plačilnega agenta za izplačila obveznosti iz naslova nematerializiranih vrednostnih papirjev, ki jih izdaja Republika Slovenija;
20. nudi podporo za poročanje naročnikov o izvršenih plačilih na podlagi pogodb, sklenjenih v postopkih javnega naročanja;
21. nudi podporo za poročanje o usklajevanju medsebojnih terjatev in obveznosti za sredstva v upravljanju;
22. opravlja storitve po posebnih dogovorih, sporazumih in protokolih;
23. opravlja druge naloge, določene z zakonom ali predpisi, izdanimi na podlagi zakona.

6. člen **(opravljanje nujnih nalog v času stavke)**

Zaradi nemotenega in neprekinjenega opravljanja plačilnih in drugih storitev, izvrševanja državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, delovanja sistema EZR, stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije in izpolnjevanja mednarodnih obveznosti mora UJP tudi v času stavke zagotoviti opravljanje nujnih nalog iz svoje pristojnosti. Zaradi tega je pravica do stavke javnih uslužbencev oziroma javnih uslužbenk UJP (v nadaljnjem besedilu: javni uslužbenci UJP) omejena. Javni uslužbenci UJP morajo med stavko opravljati naslednje nujne naloge:

- vodenje in posodabljanje podatkov o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih in računih ter opravljanje nalog v upravnem postopku in drugih nalog v zvezi z vodenjem Registra proračunskih uporabnikov, če bi njihova opustitev pomenila zamudo nepodaljšjivega roka za UJP ali stranko v postopku ali ogrozila izvrševanje državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti ter delovanje sistema EZR;
- vodenje računov, opravljanje plačilnih storitev ter zagotavljanje podatkov o plačilnih transakcijah in stanju sredstev na računih in drugih predpisanih informacijah za imetnike računov, proračune, upravljavce sredstev sistema EZR in prejemnike;
- opravljanje izvršb na podlagi sklepov o izvršbi in unovčenje menic in drugih instrumentov za zavarovanje plačil v breme denarnih sredstev, ki jih imajo dolžniki na računih pri UJP;
- razporejanje obveznih dajatev na račune prejemnikov;
- nudenje podpore za izvajanje spletnih plačil za storitve proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov;
- zagotavljanje neprekinjenega delovanja informacijskih sistemov UJP.

2.2. Načela delovanja UJP

7. člen **(načelo zaščite javnofinančnih sredstev)**

UJP opravlja svoje naloge tako, da je zagotovljena varnost plačil oziroma javnofinančnih tokov v plačilnih sistemih in varovan interes imetnikov računov.

8. člen

(načelo neprekinjenega poslovanja)

(1) UJP mora zagotavljati sistem neprekinjenega poslovanja, ki predstavlja materialne, kadrovske in finančne vire ter aktivnosti, ki so potrebne za ohranjanje poslovanja v primeru motenj ali prekinitve delovanja. Sistem neprekinjenega poslovanja temelji na oceni možnih tveganj pri opravljanju nalog iz tega zakona in drugih predpisov.

(2) Zaradi posebnega pomena neprekinjenega in varnega opravljanja plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev, izvrševanja državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, delovanja sistema EZR in stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije, UJP zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj samostojne informacijsko-komunikacijske infrastrukture in posebnih informacijskih sistemov, namenjenih za opravljanje nalog in storitev, določenih v tem zakonu in drugih predpisih, pri čemer mora upoštevati tehnološke standarde, smernice in predpise s področja informacijske varnosti.

(3) Za namen zagotavljanja neprekinjenega delovanja v skladu s prvim odstavkom tega člena, UJP organizira stalno pripravljenost. Stalna pripravljenost pomeni dosegljivost javnih uslužbencev izven delovnega mesta in delovnega časa po telefonu ali s pomočjo drugih sredstev. Ure pripravljenosti se ne štejejo v delovni čas.

9. člen (načelo kakovosti storitev)

UJP mora zagotavljati kakovost storitev po uveljavljenih metodologijah in standardih, ki se uporabljajo v javni upravi in v domačem ter zunanjem poslovnem okolju, v katerem UJP deluje pri opravljanju plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev.

2.3. Organizacija UJP

10. člen (organizacija UJP)

(1) UJP sestavljajo Urad UJP in območne enote UJP, ustanovljene za posamezno območje.

(2) Sedež UJP je v Ljubljani.

(3) Območne enote UJP, njihovo območje in sedež določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) s sklepom.

11. člen (vodenje UJP)

(1) UJP vodi generalni direktor ali generalna direktorica (v nadaljnjem besedilu: generalni direktor), ki vodi tudi Urad UJP.

(2) Generalni direktor poleg nalog predstojnika organa, ki so opredeljene z zakoni in drugimi predpisi, določa splošne pogoje poslovanja UJP v zvezi z izvajanjem pogodbenih obveznosti in opravljanjem posameznih plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev, pa tudi obliko in vsebino obrazcev, ki se uporabljajo pri vodenju Registra proračunskih uporabnikov in opravljanju plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev UJP, če obrazci niso določeni s predpisi ministra, pristojnega za finance. Splošni pogoji poslovanja UJP in obrazci, ki jih določa predstojnik UJP, se objavijo na spletnih mestih UJP.

12. člen

(zastava in znak)

- (1) UJP ima svojo zastavo in znak.
- (2) Obliko, barvo in uporabo zastave ter znaka določi vlada z uredbo.

3. REGISTER PRORAČUNSKIH UPORABNIKOV

13. člen

(Register proračunskih uporabnikov)

(1) Register proračunskih uporabnikov je enotna informatizirana zbirka podatkov, povezana s Poslovnim registrom Slovenije in registrom transakcijskih računov.

(2) V Registru proračunskih uporabnikov se vodijo in dnevno posodabljuje podatki o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih (v nadaljnjem besedilu: enote registra) in računih ter drugi podatki, določeni s tem zakonom.

14. člen

(primarni register)

Za neposredne uporabnike državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter za proračunske uporabnike, ki pridobijo pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega ustanovitvenega akta, objavljenega v Uradnem listu Republike Slovenije, in se ne registrirajo pri nobenem drugem registrskem organu, je Register proračunskih uporabnikov primarni register oziroma UJP registrski organ.

15. člen

(merila in pogoji za status proračunskega uporabnika)

(1) Neposredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: neposredni proračunski uporabniki), so:

1. državni organi, ki so ustanovljeni z zakonom ali pravnim aktom vlade;
2. organi in uprava samoupravne lokalne skupnosti, vključno z organi skupne uprave samoupravne lokalne skupnosti, ki so ustanovljeni z zakonom ali odlokom samoupravne lokalne skupnosti, in
3. ožji deli samoupravne lokalne skupnosti, ki jim je dodeljen status pravne osebe, skladno s statutom samoupravne lokalne skupnosti in z zakonom, ki ureja lokalno samoupravo.

(2) Upravni organ, ki ga ustanovi več samoupravnih lokalnih skupnosti, je neposredni uporabnik proračuna tiste samoupravne lokalne skupnosti, v kateri ima sedež.

(3) Posredni uporabniki državnega proračuna ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: posredni proračunski uporabniki), so pravne osebe:

1. ki so organizirane v pravno organizacijski obliki javni zavod, javna agencija ali javni sklad,
2. katerih ustanovitelj in lastnik je država oziroma samoupravna lokalna skupnost,
3. ki izvajajo javno službo, dejavnost v javnem interesu ali druge naloge, s katerimi se izvajajo javne funkcije in
4. ki sredstva za financiranje pridobivajo iz državnega proračuna ali proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ali Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in drugih javnofinančnih virov, katerih skupni delež je večji od 50 odstotkov.

(4) Kot posredni proračunski uporabniki se obravnavajo tudi:

- Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije;
- javni zavodi, javne agencije ter javni skladi, katerih ustanovitelji so posredni proračunski uporabniki;
- Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije ter javni zavodi, katerih ustanovitelj je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije;
- Inženirska akademija Slovenije ali podobne nacionalne institucije posebnega pomena, ki niso organizirane kot javni zavod, javna agencija ali javni sklad, pod pogojem, da je ustanoviteljica Republika Slovenija, ter da je v posebnem zakonu ali v ustanovitvenem aktu vlade določeno, da se financira kot posredni uporabnik državnega proračuna,
- samoupravne narodnostne skupnosti.

(5) Javni zavod, javna agencija ali javni sklad, ki ga ustanovi več samoupravnih lokalnih skupnosti ali več posrednih proračunskih uporabnikov, je posredni uporabnik proračuna tiste samoupravne lokalne skupnosti, v kateri ima sedež.

(6) Kot posredni uporabnik državnega proračuna ali proračuna samoupravne lokalne skupnosti se ne šteje pravna oseba, ki je organizirana kot delniška družba, družba z omejeno odgovornostjo, javni gospodarski zavod, skupnost zavodov, ali v drugi pravnoorganizacijski obliki, čeprav ima v firmi besedo zavod, sklad ali agencija.

16. člen **(identifikacija enote registra)**

(1) UJP proračunskim uporabnikom ob vključitvi v Register proračunskih uporabnikov določi šifro proračunskega uporabnika, ter ob vpisu vnese šifro proračuna, šifre proračunov ustanoviteljev in šifro upravljavca sredstev sistema EZR v skladu z merili in pogoji, ki jih za posamezno enoto registra predpiše minister, pristojen za finance.

(2) Podatke za določitev šifre neposrednega uporabnika državnega proračuna ter druge podatke, ki vplivajo na vključitev neposrednega uporabnika državnega proračuna v Register proračunskih uporabnikov, zagotavlja ministrstvo, pristojno za finance.

(3) Šifre iz prvega in drugega odstavka tega člena enolično opredelijo posamezno enoto registra in so enolična identifikacija enote Registra proračunskih uporabnikov.

(4) Po izključitvi enote registra iz Registra proračunskih uporabnikov se njene šifre ne sme znova uporabiti.

(5) UJP enoti registra, ki nima statusa proračunskega uporabnika, določi evidenčno številko v Registru proračunskih uporabnikov in ob vpisu vnese ostale podatke iz prvega odstavka tega člena.

17. člen **(vsebina Registra proračunskih uporabnikov)**

(1) Register proračunskih uporabnikov vsebuje podatke o:

- proračunskih uporabnikih,
- proračunih,
- upravljavcih sredstev sistema EZR,
- nadzornikih in skrbnikih,
- računih ter
- podatke za obveščanje o plačilnih transakcijah in stanju na računih.

(2) Podatki o proračunskih uporabnikih so:

- identifikacija proračunskega uporabnika (šifra proračunskega uporabnika, naziv, kratek naziv, naslov, pravnoorganizacijska oblika, matična številka, davčna številka, status, nasledstvo, skupina po standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev – SKIS in podatki za stike – elektronski naslov, telefonska številka);
- vključenost v proračun (tip, skupina in podskupina proračunskega uporabnika ter šifra proračuna, ki mu proračunski uporabnik pripada);
- dejavnost (šifra glavne dejavnosti po standardni klasifikaciji dejavnosti – SKD);
- ustanovitelji (šifra, naziv, tip in matična številka ustanovitelja ter šifra proračuna);
- podatki o zastopnikih (osebno ime, lastnoročni podpis, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, enotna matična številka občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO), datuma imenovanja in razrešitve, vrsta zastopnika);
- upravljanje likvidnosti (skupina za upravljanje likvidnosti in pripadnost sistemu EZR);
- plačne skupine (oznaka plačne skupine);
- vpisi v Register proračunskih uporabnikov (datumi ustanovitve ter vključitve in izključitve);
- obveznost za poročanje na podlagi zakona, ki ureja javne finance, ali drugega posebnega zakona (oznaka DA ali NE za posamezno vrsto poročila).

(3) Podatki o proračunih so:

- identifikacija proračuna (šifra za izvrševanje državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, naziv in kratek naziv);
- šifre proračunov ustanoviteljev (šifre in nazivi);
- upravljavec (šifra in naziv);
- vpisi v Register proračunskih uporabnikov (datuma vključitve in izključitve).

(4) Podatki o upravljavcih sredstev sistema EZR so:

- identifikacija upravljavca sredstev sistema EZR (šifra za upravljanje likvidnosti sistemov EZR, naziv in kratek naziv);
- upravljavec (šifra in naziv);
- podatki o zastopnikih (osebno ime, lastnoročni podpis, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, EMŠO, datuma imenovanja in razrešitve, vrsta zastopnika);
- vpisi v Register proračunskih uporabnikov (datumi vključitve in izključitve ter zadnje spremembe);
- podatki za povezave z drugimi podatkovnimi zbirkami (matična številka, davčna številka in šifra SKIS).

(5) Podatki o nadzornikih oziroma skrbnikih so:

- identifikacija nadzornika oziroma skrbnika (šifra nadzornika oziroma skrbnika, naziv, kratek naziv, naslov, pravnoorganizacijska oblika, tip, matična številka, davčna številka, status in podatki za stike – elektronski naslov, telefonska številka).

(6) Podatki o računih so:

- tip računa;
- številka računa;
- številka računa za plačilo stroškov plačilnih storitev;
- številka računa za pripis obresti;
- popoln oziroma dolg naziv računa;
- kratek naziv računa;
- valute računa;
- vrsta računa po zahtevah registra transakcijskih računov;
- imetnik računa;
- souporaba računa;
- identifikacijski podatki o osebah, pooblaščenih za razpolaganje s sredstvi na računu in podpisovanje plačilnih navodil (osebno ime, lastnoročni podpis, način podpisovanja, omejitve razpolaganja);

- nadzorniki;
- skrbnik;
- aktivnost;
- oznaka za objavo v registru transakcijskih računov;
- datum odprtja računa;
- datum zadnje spremembe;
- oznaka opravljenega prenosa v register transakcijskih računov;
- datum zaprtja računa;
- pravni naslednik računa;
- šifra proračunskega uporabnika računovodje, ki vodi računovodstvo imetnika;
- šifra proračunskega uporabnika prejemnika in
- šifra SKIS.

(7) Podatki za obveščanje o plačilnih transakcijah in stanju na računih so:

- imena prejemnikov oziroma prejemnic obvestil (v nadaljnjem besedilu: prejemniki obvestil);
- naslovi prejemnikov obvestil;
- način dostave obvestil in
- vrsta obvestila.

(8) UJP lahko v Registru proračunskih uporabnikov vodi tudi druge podatke, potrebne za vodenje računov in identifikacijo posamezne enote registra ali njenega zastopnika ali pooblaščenih oseb, če vrsto podatkov in namen njihove obdelave določa poseben zakon.

18. člen

(uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

V postopkih vključitve proračunskega uporabnika v Register proračunskih uporabnikov in izključitve proračunskega uporabnika iz njega se uporablja zakon, ki ureja splošni upravni postopek, razen če je s tem zakonom določeno drugače.

19. člen

(način vložitve vlog strank v postopku)

(1) Vse vloge v postopkih vključitve proračunskega uporabnika v Register proračunskih uporabnikov in izključitve proračunskega uporabnika iz njega, kot tudi vloge, s katerimi se sporočajo podatki, ki se vodijo v Registru proračunskih uporabnikov ter spremembe teh podatkov, se vlagajo izključno v elektronski obliki.

(2) Vloga se lahko vloži tudi prek informacijskega sistema UJP, namenjenega za sprejem vlog, vročanje in obveščanje (v nadaljnjem besedilu: spletni sistem UJP). Vloga, vložena v spletni sistem UJP se šteje za vloženo z dnem, ko spletni sistem UJP vložniku samodejno potrdi prejem.

20. člen

(elektronsko izdajanje in vročanje dokumentov UJP)

Odločbe, sklepi in vsi ostali dokumenti UJP, ki nastanejo v postopkih vključitve proračunskega uporabnika v Register proračunskih uporabnikov in izključitve proračunskega uporabnika iz njega, ter dokumenti, ki nastanejo v postopkih vpisa podatkov v Register proračunskih uporabnikov, se izdajajo v elektronski obliki in vročajo izključno po elektronski poti. Kot vročanje po elektronski poti se šteje tudi vročanje prek spletnega sistema UJP.

21. člen

(vročanje dokumentov prek spletnega sistema UJP)

(1) UJP odloži dokument, ki ga je treba vročiti, v spletni sistem UJP in prek njega obvesti stranko, da je prejela dokument. Informativno sporočilo o elektronsko odloženem dokumentu prejme stranka tudi na elektronski naslov, če ga je sporočila UJP.

(2) Stranka dokument prevzame iz spletnega sistema UJP tako, da z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila dokaže svojo istovetnost in prevzame dokument v elektronski obliki ter za prevzem dokumenta, od katerega vročitve začne teči rok, elektronsko podpiše vročilnico.

(3) Vročitev dokumentov, od katerih vročitve začne teči rok, velja za opravljeno z dnem, ko stranka z elektronskim podpisom vročilnice prevzame dokument. Če dokumenta ne prevzame v 15 dneh od dneva, ko ji je bilo obvestilo puščeno prek spletnega sistema UJP, velja vročitev za opravljeno z dnem preteka tega roka. Spletni sistem UJP dokument po preteku šestih mesecev od dneva vročitve izbriše, stranka pa ga lahko prevzame pri UJP.

(4) Če ima stranka pooblaščenca za vročanje, se dokument temu vroči tako, da se odloži v spletni sistem UJP, pooblaščenca za vročanje pa se pošlje informativno sporočilo iz prvega odstavka tega člena. Glede vročitve dokumenta pooblaščenca za vročanje se uporabljata drugi in tretji odstavek tega člena.

22. člen **(vključitev v Register proračunskih uporabnikov)**

(1) Uporabnik javnofinančnih sredstev, ki izpolnjuje pogoje za pridobitev statusa proračunskega uporabnika, določene v 15. členu tega zakona, ali njegov ustanovitelj, mora vlogo za vključitev v Register proračunskih uporabnikov vložiti najpozneje v petih delovnih dneh od ustanovitve, spremembe pravnoorganizacijske oblike ali virov financiranja oziroma od vpisa v primarni register.

(2) Upravljavec sredstev sistema EZR samoupravne lokalne skupnosti, ki deluje kot del uprave samoupravne lokalne skupnosti, mora za vključitev v Register proračunskih uporabnikov vložiti vlogo najpozneje v petih delovnih dneh od ustanovitve samoupravne lokalne skupnosti.

(3) UJP izvede postopek vključitve v Register proračunskih uporabnikov na podlagi popolne vloge. Ob nepopolni vlogi UJP pozove predlagatelja, naj v petih delovnih dneh vlogo dopolni.

(4) Če uporabnik javnofinančnih sredstev ali njegov ustanovitelj ne vloži vloge za vključitev v Register proračunskih uporabnikov ali ne dopolni vloge v roku iz prejšnjega odstavka, uvede UJP postopek po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije ali Uradnem glasilu slovenskih občin ali na spletni strani ustanovitelja, in dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije, iz katerih je razvidna ustanovitev, sprememba pravnoorganizacijske oblike, dejavnosti, virov financiranja, ustanoviteljev, zastopnikov ali druga statusna sprememba, ki je pomembna za ugotovitev statusa proračunskega uporabnika in vpis podatkov v Register proračunskih uporabnikov.

(5) Če so izpolnjeni predpisani pogoji za pridobitev statusa proračunskega uporabnika, izda UJP odločbo o vključitvi v Register proračunskih uporabnikov, dodeli proračunskemu uporabniku šifro proračunskega uporabnika in v Register proračunskih uporabnikov vpiše vse podatke, določene s tem zakonom in predpisom ministra, pristojnega za finance.

(6) Če subjekt ne izpolnjuje pogojev za vključitev v Register proračunskih uporabnikov, izda UJP odločbo o zavrnitvi vključitve.

(7) Zoper odločbi iz petega in šestega odstavka tega člena je dovoljena pritožba, ki se vloži pri UJP v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za finance. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

23. člen **(vpis sprememb podatkov)**

(1) Enote registra morajo vsako spremembo podatkov, ki se vodijo v Registru proračunskih uporabnikov, sporočiti UJP v petih delovnih dneh po nastanku spremembe.

(2) Za enote registra, ki opustijo dolžnost iz prejšnjega odstavka, vpiše UJP spremembe podatkov v Register proračunskih uporabnikov po uradni dolžnosti na podlagi podatkov, pridobljenih iz drugih javnih registrov in evidenc. Če vpis sprememb podatkov ni mogoč po uradni dolžnosti ali na podlagi podatkov iz drugih registrov, UJP pozove enoto registra, naj v petih delovnih dneh predloži zahtevane podatke oziroma dokumente.

(3) UJP o vpisu sprememb podatkov izda obvestilo in ga pošlje enoti registra, na katero se sprememba nanaša.

(4) UJP vodi Register proračunskih uporabnikov tako, da je zagotovljeno trajno spremljanje vseh vpisov v Register proračunskih uporabnikov (zgodovina podatkov).

24. člen **(izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov)**

(1) UJP izvede postopek izključitve iz Registra proračunskih uporabnikov na podlagi vloge proračunskega uporabnika oziroma njegovega ustanovitelja ali pravnega naslednika.

(2) Subjekt, ki ima pravni interes za prenehanje statusa proračunskega uporabnika, mora najpozneje v petih delovnih dneh od začetka veljavnosti akta o statusnem preoblikovanju oziroma akta o izbrisu iz primarnega registra o tem obvestiti UJP ter predložiti zahtevano dokumentacijo za izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov. UJP izvede postopek izključitve iz Registra proračunskih uporabnikov na podlagi popolne vloge za izključitev. Ob nepopolni vlogi za izključitev UJP pozove predlagatelja, naj jo v petih delovnih dneh dopolni.

(3) Če zavezanec iz prvega odstavka tega člena ne vloži vloge za izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov, ali če predlagatelj ne dopolni vloge za izključitev v roku iz prejšnjega odstavka, uvede UJP postopek izključitve iz Registra proračunskih uporabnikov po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije ter dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije, iz katerih je razvidna odločitev ustanoviteljev o prenehanju obstoja proračunskega uporabnika ali sprememba pravnoorganizacijske oblike, dejavnosti, virov financiranja, ustanoviteljev, zastopnikov ali druga statusna sprememba, ki je pomembna za prenehanje statusa proračunskega uporabnika ter proračunskega uporabnika izključi iz Registra proračunskih uporabnikov.

(4) Upravljavec sredstev sistema EZR samoupravne lokalne skupnosti, ki deluje kot del uprave samoupravne lokalne skupnosti, mora za izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov vložiti vlogo najpozneje v petih delovnih dneh po ukinitvi samoupravne lokalne skupnosti. Ob vključitvi EZR samoupravne lokalne skupnosti v sistem EZR države, UJP uvede postopek izključitve upravljavca sredstev sistema EZR samoupravne lokalne skupnosti iz Registra proračunskih uporabnikov po uradni dolžnosti.

(5) UJP ob upoštevanju meril in pogojev, določenih v 15. členu tega zakona, izda odločbo o zavrnitvi vloge za izključitev ali odločbo o izključitvi proračunskega uporabnika iz Registra proračunskih uporabnikov. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba, ki se vloži pri UJP v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča ministrstvo, pristojno za finance. Pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

(6) UJP pred izključitvijo proračunskega uporabnika iz Registra proračunskih uporabnikov preveri njegove račune, ki jih vodi v skladu s tem zakonom, in ga pozove, naj v 15 dneh od dneva prejema poziva UJP zapre vse račune, ki jih ima pred izključitvijo še odprte. Če proračunski uporabnik ne zapre računov v roku iz prejšnjega stavka, UJP zapre račune po uradni dolžnosti in denarna sredstva prenese na račun, namenjen za izvrševanje državnega proračuna oziroma proračuna samoupravne lokalne skupnosti, v katerega so bili vključeni računi proračunskega uporabnika.

25. člen (prevzem podatkov)

(1) UJP dnevno prevzema od upravljavca Poslovnega registra Slovenije in registra transakcijskih računov podatke, potrebne za vzdrževanje Registra proračunskih uporabnikov in opravljanje nalog s svojega delovnega področja.

(2) UJP je podatke in dokumente, ki jih potrebuje za vodenje Registra proračunskih uporabnikov, upravičen dobivati brezplačno.

26. člen (uporaba podatkov Registra proračunskih uporabnikov)

Državni organi, upravljalci sredstev sistema EZR in upravljalci javnih zbirk podatkov lahko brezplačno prevzemajo podatke iz 17. člena tega zakona v obsegu, ki ga potrebujejo za vodenje svojih registrov in uradnih evidenc ali za namen njihovih z zakonom predpisanih pristojnosti.

27. člen (dostop do javnih podatkov Registra proračunskih uporabnikov)

UJP zagotavlja dostop do javnih podatkov posameznega proračunskega uporabnika v Registru proračunskih uporabnikov na način in pod pogoji, določenimi v predpisih, ki urejajo posredovanje in ponovno uporabo informacij javnega značaja.

4. RAČUNI IN PLAČILNE STORITVE

4.1. Računi in plačilne storitve

28. člen (vrste računov)

(1) UJP za izvajanje in evidentiranje javnofinančnih tokov, kot jih opredeljuje zakon, ki ureja javne finance, ter za opravljanje plačilnih storitev vodi naslednje račune:

- zakladniški podračun upravljavca sredstev sistema EZR države in EZR samoupravne lokalne skupnosti, ki je namenjen za upravljanje denarnih sredstev posameznega sistema EZR,
- podračune javnofinančnih prihodkov, na katere se plačujejo obvezne dajatve,
- podračune proračunskih uporabnikov, ki so namenjeni za opravljanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike,
- račune imetnikov, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika,
- druge račune, določene z drugimi predpisi.

(2) UJP vodi evidenčne račune za račune proračunskih uporabnikov, odprte izven sistema EZR v državi in tujini, ki so lahko odprti skladno s tem zakonom.

(3) UJP lahko vodi račune in opravlja plačilne storitve za subjekte, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, če so subjekti nosilci javnih pooblastil in imajo v Registru proračunskih uporabnikov status nadzornika ali status skrbnika.

(4) Posebni namenski transakcijski račun se lahko ob soglasju ministra, pristojnega za finance, odpre pri Banki Slovenije za:

- sredstva donacij, če donator zahteva ločeno vodenje sredstev,
- sredstva Evropske unije, namenjena za izvedbo določenega programa oziroma projekta, če je ločeno vodenje sredstev določeno v predpisih Evropske unije,
- tuja gotovinska sredstva, zasežena na podlagi zakona, če je gotovina v tujih valutah, v katerih se ne vodi EZR,
- sredstva sukcesije in druga sredstva nasledstva,
- tuje valute, v katerih se ne vodi EZR,
- upravljanje denarnih sredstev sistema EZR države,
- potrebe poravnave poslov iz naslova nematerializiranih vrednostnih papirjev, katerih izdajatelj je Republika Slovenija.

29. člen

(zagotavljanje podatkov o računih in plačilnih storitvah)

(1) UJP poleg plačilnih storitev:

- za imetnike računov, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter nosilce javnih pooblastil pripravlja in pošilja obvestila o plačilnih transakcijah in stanju sredstev na računu ter druge informacije, določene z zakonom ali predpisi ministra, pristojnega za finance;
- upravljavcem sredstev sistema EZR zagotavlja podatke o stanju sredstev in prometu na podračunih v okviru EZR posameznega upravljavca;
- upravljavcu sredstev sistema EZR države zagotavlja podatke o stanju sredstev in prometu na podračunih v okviru vseh EZR;
- za proračunske uporabnike ter pristojne organe in organizacije zbira in pošilja podatke o plačilnih transakcijah za statistične, davčne in analitične namene skladno z zakonom in drugimi predpisi;
- zbira in evidentira podatke o računih, ki jih imajo proračunski uporabniki skladno s tem zakonom lahko odprte izven sistema EZR v državi ali tujini, in o stanju sredstev na teh računih, ter tudi podatke o plačilnih transakcijah, izvršenih v breme ali dobro teh računov, če je za posamezno vrsto računa s tem zakonom izrecno določeno;
- zbira in evidentira podatke o računu, ki ga ima Republika Slovenija odprtega za namen upravljanja sredstev varnostnih rezerv, in o plačilnih transakcijah, izvršenih v breme in dobro tega računa, ter o stanju sredstev na tem računu;
- zbira, evidentira in javno objavlja podatke o plačilnih transakcijah, izvršenih v breme registriranih zavezancev, določenih z zakonom, ki ureja dostop do informacij javnega značaja;
- zbira in evidentira podatke o drugih računih in plačilnih transakcijah ter stanju sredstev na teh računih, če tako določa drug zakon ali predpis, ministra pristojnega za finance.

(2) V primeru neizvršene ali nepravilno izvršene ali preklicane oziroma zavrjene plačilne transakcije lahko UJP pri drugih ponudnikih plačilnih storitev opravi poizvedbe in zahteva ter brezplačno pridobiva podatke o plačilni transakciji, vključno z osebnimi in drugimi zaupnimi podatki (ime in naslov plačnika ali prejemnika, IBAN oziroma številka transakcijskega računa, davčna številka, referenca, namen plačila, koda namena, znesek, datum plačila, telefonska številka, e-poštni naslov, IP naslov, revizijske sledi, korespondenca s stranko) ali kopije plačilnih nalogov in druge tovrstne podatke, ki so potrebni za učinkovito izsleditev plačilne transakcije ali za obravnavo reklamacij ali zahtevkov proračunskih uporabnikov in drugih oseb, na katere se plačilna transakcija nanaša.

30. člen **(obveznost zaprtja računov)**

Pravna oseba, ki je pridobila status proračunskega uporabnika in je predhodno poslovala prek enega ali več računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, mora v 30 dneh po dokončnosti odločbe o vključitvi v Register proračunskih uporabnikov zapreti vse račune pri drugih ponudnikih plačilnih storitev.

31. člen **(prepoved odpiranja računov in uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR)**

(1) Proračunski uporabnik ne sme odpirati ali uporabljati plačilnih, transakcijskih, fiduciarnih, skupnih ali drugih računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev in uporabljati plačilne storitve izven sistema EZR, razen če ta zakon določa drugače.

(2) Ponudniki plačilnih storitev morajo zavrniti zahtevek za odprtje računa ali naročilo plačilnih storitev, ki je v nasprotju s prepovedjo iz prejšnjega odstavka.

(3) Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena lahko:

- proračunski uporabnik pri izbranih bankah in hranilnicah odpre in uporablja posebne račune z ničelnim stanjem izključno za dvig ali polog domače in tuje gotovine. Banke in hranilnice, ki vodijo posebne račune z ničelnim stanjem na podlagi krovne pogodbe, sklenjene z ministrstvom, pristojnim za finance, morajo UJP brezplačno sporočiti podatke o plačilih, opravljenih v breme in dobro teh računov, ter o stanju sredstev na njih;
- diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DPK) odpirajo račune pri bankah v državi, kjer ima DPK sedež, če predhodno pridobijo soglasje ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve. Ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčne račune. DPK ali ministrstvo, pristojno za zunanje zadeve, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih;
- kulturni atašeji oziroma kulturno-informacijski centri ali umetniške rezidence ali druge organizacijske oblike, ki delujejo v okviru ministrstva pristojnega za kulturo v drugi državi kot dislocirana enota DKP v okviru skupnih projektov ministrstva, pristojnega za zunanje zadeve, in ministrstva, pristojnega za kulturo, če predhodno pridobijo soglasje ministrstva, pristojnega za kulturo. Ministrstvo, pristojno za kulturo, mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčne račune. Ministrstvo, pristojno za kulturo, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih;
- obrambni atašeji, obrambni predstavniki pri mednarodnih organizacijah in drugi uslužbenci Republike Slovenije na obrambnem področju, izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, vojaška predstavništva v tujini ter slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah odpirajo račune pri bankah v državi, kjer delujejo, če predhodno pridobijo soglasje ministrstva, pristojnega za obrambo. Ministrstvo, pristojno za obrambo, mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčne račune. Ministrstvo, pristojno za obrambo, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih;
- za namen upravljanja sredstev varnostnih rezerv Republika Slovenija odpre račun pri banki, s katerim upravlja Slovenska izvozna in razvojna banka (v nadaljnjem besedilu: SID banka) skladno z zakonom, ki ureja zavarovanje in financiranje mednarodnih gospodarskih poslov, in zakonom, ki ureja pooblastilo SID banke. SID banka mora o odprtju tega računa obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčni račun. Banka, ki za Republiko Slovenijo oziroma SID banko vodi navedeni račun, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o plačilih, opravljenih v breme in dobro tega računa, ter o stanju sredstev na tem računu;

- proračunski uporabniki odpirajo trgovalne račune pri ponudnikih investicijskih storitev v skladu s predpisi, ki urejajo trg finančnih instrumentov, ter za namene, določene v tem zakonu in v zakonu, ki ureja javne finance, ali v drugem posebnem zakonu, ki za proračunske uporabnike določa pogoje upravljanja finančnega premoženja. Ponudniki investicijskih storitev, ki za proračunske uporabnike vodijo trgovalne račune, in proračunski uporabniki, ki odpirajo trgovalne račune v tujini, morajo obvestiti UJP o odprtju trgovalnih računov in mu brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih.

32. člen **(uporaba posebnega zakona)**

UJP pri opravljanju plačilnih storitev uporablja določbe zakona, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme, razen določb, ki urejajo sklenitev pogodbe o plačilnih storitvah in skupne plačilne račune.

5. SISTEM ZA SPLETNO PLAČEVANJE

33. člen **(sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov)**

(1) UJP nudi podporo za spletno plačevanje blaga in storitev proračunskih uporabnikov ter obveznih dajatev. Vv ta namen vzdržuje informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo (v nadaljnjem besedilu: sistem spletnih plačil), ki omogoča, da se s plačilnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva in sistema mobilne telefonije ali z drugimi plačilnimi instrumenti brezgotovinsko plačujejo elektronske storitve in obvezne dajatve v upravnih, sodnih in drugih uradnih postopkih ali druge storitve, blago in izdelki, ki jih proračunski uporabniki zagotavljajo svojim strankam prek spletnih portalov.

(2) UJP nudi podporo iz prejšnjega odstavka tudi za spletno plačevanje storitev in obveznih dajatev, ki jih zunanji ponudniki ponujajo svojim strankam v okviru izvajanja javnih pooblastil ali drugih pristojnosti prek enotnega portala, ki ga upravlja ministrstvo, pristojno za javno upravo.

(3) Proračunski uporabniki, ki svojim strankam omogočajo spletna plačila storitev in blaga v skladu s prvim odstavkom tega člena, lahko prejemajo plačila za svoje spletne storitve in prodano blago ter izmenjujejo podatke o plačilnih transakcijah le prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja UJP.

6. NEGOTOVINSKA PLAČILNA MESTA

34. člen **(storitve na negotovinskih plačilnih mestih)**

(1) UJP na svojih negotovinskih plačilnih mestih zagotavlja pravnim in fizičnim osebam plačevanje obveznih dajatev s plačilnimi karticami ali mobilnimi denarnicami, ki podpirajo plačevanje s plačilnimi karticami.

(2) UJP lahko vzpostavi enotno virtualno (spletno) negotovinsko plačilno mesto, prek katerega se s plačilnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva in sistema mobilne telefonije ali z drugimi plačilnimi instrumenti brezgotovinsko odredajo in izvršujejo plačilne transakcije za namene, določene v prvem odstavku tega člena.

7. PLAČEVANJE, RAZPOREJANJE IN POROČANJE O OBVEZNIH DAJATVAH

35. člen

(naloge UJP na področju plačevanja, razporejanja in poročanja o obveznih dajatvah)

UJP v okviru nalog, vezanih na odpiranje in vodenje podračunov javnofinančnih prihodkov, na katere se plačujejo obvezne dajatve, opravlja naslednje storitve:

- razporeja obvezne dajatve na račune prejemnikov;
- zagotavlja in usklajuje podatke in informacije o plačilih, razporeditvah in vračilih obveznih dajatev z nadzorniki oziroma skrbniki ter prejemniki na ravni države in samoupravnih lokalnih skupnosti na način in v rokih, ki jih predpiše minister, pristojen za finance;
- nudi podporo nadzornikom za poročanje o stanju odprtih terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev ter omogoča prevzem navedenih podatkov prejemnikom.

36. člen

(obveznost preverjanja podatkov na plačilnem nalogu pri plačilu obveznih dajatev)

(1) Za pravilno prepoznavanje plačnika, vrste obvezne dajatve ter nadzornika morajo biti pri plačilu obveznih dajatev na plačilnem nalogu navedeni aktiven podračun javnofinančnega prihodka, objavljen v registru transakcijskih računov, referenca odobritve in drugi podatki, določeni s pravilnikom ministra, pristojnega za finance.

(2) Ponudniki plačilnih storitev morajo zavrniti plačilni nalog, na katerem je plačnik navedel neobstoječi ali ukinjeni podračun javnofinančnih prihodkov ali referenco, ki ni v skladu s pravilnikom ministra, pristojnega za finance.

37. člen

(poročanje o stanju odprtih terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev)

(1) UJP nudi programsko podporo za poročanje nadzornikov oziroma skrbnikov o stanju odprtih terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev ter omogoča programski prevzem navedenih podatkov prejemnikom.

(2) Nadzorniki oziroma skrbniki poročajo o odprtih terjatvah in obveznostih iz naslova obveznih dajatev računovodskim službam prejemnikov štirikrat letno, in sicer:

- do 5. maja za poročevalsko obdobje od 1. januarja do 31. marca;
- do 5. avgusta za poročevalsko obdobje od 1. aprila do 30. junija;
- do 5. novembra za poročevalsko obdobje od 1. julija do 30. septembra;
- do 5. februarja (naslednjega leta) za poročevalsko obdobje (preteklega leta) od 1. oktobra do 31. decembra.

(3) Če dan za poročanje o terjatvah in obveznostih iz naslova obveznih dajatev iz prejšnjega odstavka ni delovni dan, je rok za poročanje prestavljen na naslednji delovni dan.

(4) Podrobnejša navodila v zvezi s poročanjem iz drugega odstavka tega člena so objavljena na spletnem mestu ministrstva, pristojnega za finance.

(5) Nadzorniki oziroma skrbniki poročajo o terjatvah in obveznostih iz naslova obveznih dajatev v elektronski obliki prek spletne aplikacije pri UJP v strukturi, ki je določena s pravilnikom, ki opredeljuje izvajanje plačilnih storitev za proračunske uporabnike.

8. OPRAVLJANJE IZVRŠBE NA DENARNA SREDSTVA IMETNIKOV RAČUNOV

38. člen

(opravljanje izvršbe na denarna sredstva imetnikov računov)

(1) Izvršbe in zavarovanja na denarna sredstva proračunskih uporabnikov se lahko opravljajo izključno preko podračunov, odprtih pri UJP.

(2) Določbe zakona, ki urejajo izvršbo na dolžnikovih denarnih sredstvih pri organizaciji za plačilni promet, se ne uporabljajo v zvezi z računi, na katerih se vodijo posebna proračunska sredstva, ki ne morejo biti predmet izvršbe:

- zakladniški podračun upravljavca sredstev sistema EZR države in EZR samoupravne lokalne skupnosti,
- podračuni javnofinančnih prihodkov,
- posebni namenski transakcijski računi, odprti pri Banki Slovenije,
- posebni računi z ničelnim stanjem, odprti pri banki ali hranilnici za namen enkratnega pologa ali dviga gotovine,
- podračuni UJP, namenjeni za zbiranje obveznih dajatev, vplačanih prek negotovinskih plačilnih mest,
- drugi podračuni, katerih imetnik je UJP in se uporabljajo za namen opravljanja nalog in storitev, določenih s tem ali drugim zakonom.

9. MENICE IN IZVRŠNICE

39. člen

(obveznost priglasitve izdane, akceptirane in avalirane menice)

Proračunski uporabniki, ki jim zakon dovoljuje izdajo ali akceptiranje ali avaliranje menice, morajo UJP v osmih dneh po izdaji ali akceptiranju ali avaliranju menice poslati naslednje podatke:

- naziv, naslov in šifro proračunskega uporabnika, izdajatelja ali akceptanta ali avalista menice,
- status proračunskega uporabnika iz naslova menice (glavni dolžnik oz. izdajatelj, akceptant, porok oz. avalist),
- podatke o meničnem upniku (ime, sedež, naslov, matična in davčna številka),
- vrsto menice,
- zaporedno številko izdane ali akceptirane ali avalirane menice,
- datum izdaje ali akceptiranja ali avaliranja menice,
- kraj izdaje ali akceptiranja ali avaliranja menice,
- menični znesek in valuto,
- višino osnovnega zavarovanja obveznosti,
- datum dospelosti ali zapadlosti,
- podatke o pogojih in omejitvah v zvezi z unovčenjem menice (menične izjave in klavzule).

40. člen

(unovčenje menic)

(1) UJP unovči domicilirano menico v breme računa, ki ga ima menični dolžnik ali porok odprtega pri UJP, na način in pod pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja plačilne storitve, storitve izdajanja elektronskega denarja in plačilne sisteme.

(2) Ne glede na določbe drugih predpisov se vse menice, ki jih izda ali akceptira ali avalira proračunski uporabnik, lahko unovčijo izključno v breme njegovega podračuna, odprtega pri UJP.

(3) Za unovčenje menice se ne smejo uporabiti strogo namenska sredstva, ki se vodijo na računih, navedenih v drugem odstavku 38. člena tega zakona.

41. člen

(unovčenje izvršnic in drugih instrumentov za zavarovanje plačil)

(1) UJP unovči izvršnico v breme računa, ki ga ima dolžnik ali porok odprtega pri UJP, na način in pod pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja preprečevanje zamud pri plačilih.

(2) Ne glede na določbe drugih predpisov se vse izvršnice in drugi podobni instrumenti za zavarovanje plačil, ki jih je izdal proračunski uporabnik, lahko unovčijo izključno v breme njegovega podračuna, odprtega pri UJP.

(3) Za unovčenje izvršnice in drugih instrumentov za zavarovanje plačil se ne smejo uporabiti strogo namenska sredstva, ki se vodijo na računih, navedenih v drugem odstavku 38. člena tega zakona.

10. ENOTNA VSTOPNA IN IZSTOPNA TOČKA ZA IZMENJAVO E-RAČUNOV IN E-DOKUMENTOV

42. člen

(izmenjava e-računov in e-dokumentov prek enotne vstopne in izstopne točke)

(1) Za izmenjavo e-računov in e-dokumentov, ki jih prejemajo ali pošiljajo proračunski uporabniki, je UJP enotna vstopna oziroma izstopna točka.

(2) E-račune in e-dokumente morajo proračunski uporabniki prejemati in pošiljati le prek UJP.

(3) Proračunski uporabniki morajo prejemati račune izključno v elektronski obliki.

(4) Poslovni subjekti, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune le prek spletnega programa UJP, namenjenega izmenjavi e-računov in e-dokumentov (v nadaljnjem besedilu: spletni program UJP) ali ponudnikov e-poti, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov, ali prek evropskega omrežja Pan-European Public Procurement On-Line (PEPPOL). UJP na svoji spletni strani objavi seznam ponudnikov e-poti, s katerimi ima sklenjene pogodbe.

(5) Poslovni subjekti, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-dokumente prek ponudnikov e-poti, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov ali spletnega programa UJP.

(6) Proračunski uporabniki, ki ponujajo blago ali opravljajo storitve za druge proračunske uporabnike ter poslovni subjekti, morajo izdajati račune le v elektronski obliki, razen kadar je prejemnik potrošnik, ki ni podal soglasja za prejetje e-računov.

(7) Potrošniki, ki so podali soglasje za prejetje e-računov, ter poslovni subjekti, katerim proračunski uporabniki dobavljajo blago ali za njih izvajajo storitev, morajo e-račune proračunskih uporabnikov prejemati le prek ponudnikov e-poti, ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov. Potrošniki lahko prejemajo e-račune tudi prek elektronske pošte, če jih proračunski uporabniki pošljejo prek enotne izstopne točke pri UJP.

(8) Določbe prvega do sedmega odstavka tega člena se uporabljajo za vse e-račune, ki jih proračunski uporabniki prejemajo in izdajajo, ne glede na vrednost javnega naročila ali pogodbe ali druge listine, ki je podlaga za izstavitve ali prejem e-računa, vključno z e-računi, ki niso vezani na javno naročanje, razen računov, ki so bili izdani prek prodajnega ali menjalnega avtomata, davčne blagajne, POS terminala ali podobne naprave neposredno na prodajnih mestih v obliki, ki ne omogoča nadaljnjo samodejno in elektronsko obdelavo, ter računov in dokumentov, ki so kot izjeme opredeljeni v zakonu, ki ureja izmenjavo e-računov in drugih e-dokumentov.

(9) UJP lahko zagotavlja storitve hrambe e-računov za proračunske uporabnike v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo dokumentarnega in arhivskega gradiva. Obseg teh storitev ter medsebojne pravice in obveznosti UJP in uporabnika ter izbranega ponudnika teh storitev se uredijo s pogodbo.

11. OBVEZNOST POROČANJA O REALIZIRANIH PLAČILIH IZ NASLOVA POGODB, SKLENJENIH PO IZVEDENEM POSTOPKU JAVNEGA NAROČANJA

43. člen

(obveznost poročanja o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja)

(1) Naročniki morajo UJP prek spletnega portala mesečno poročati o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja, ki so bile objavljene na portalu javnih naročil.

(2) Mesečno poročilo iz prejšnjega odstavka vsebuje naslednje podatke:

- številka objave javnega naročila, dodeljena s strani portala javnih naročil,
- identifikacijske podatke o naročniku (naziv, davčna številka, naslov – ulica, hišna številka, poštna številka, kraj),
- identifikacijske podatke o gospodarskem subjektu - prejemniku plačila (naziv, davčna številka, naslov - ulica, hišna številka, poštna številka, kraj),
- znesek in datum izvršenega plačila v dobro transakcijskega računa posameznega gospodarskega subjekta,
- druge identifikacijske oznake, ki jih določi minister, pristojen za finance.

(3) UJP podatke iz mesečnih poročil naročnikov posreduje ministrstvu, pristojnemu za javna naročila.

(4) Z namenom krepitve preglednosti in odgovornosti upravljanja s finančnimi sredstvi, s katerimi razpolagajo naročniki pri izvajanju javnih naročil, in zaradi prevladujočega javnega interesa za razkritje podatkov o porabi sredstev, ministrstvo, pristojno za javna naročila, podatke iz prejetih mesečnih poročil objavi na portalu javnih naročil.

(5) UJP s portala javnih naročil brezplačno prevzema podatke, potrebne za izvajanje nalog, določenih v tem členu, na način, ki ga sporazumno določita UJP in ministrstvo, pristojno za javna naročila.

12. PODPORA ZA POROČANJE O USKLAJEVANJU MEDSEBOJNIH TERJATEV IN OBEZNOSTI ZA SREDSTVA V UPRAVLJANJU

44. člen

(poročanje o usklajevanju medsebojnih terjatev in obveznosti za sredstva v upravljanju)

(1) UJP omogoča proračunskim uporabnikom programsko podporo za namen poročanja podatkov o usklajevanju medsebojnih terjatev in obveznosti za sredstva v upravljanju v skladu s predpisi, ki urejajo računovodstvo.

(2) UJP omogoča ministrstvu, pristojnemu za finance, avtomatski prevzem podatkov iz prejšnjega odstavka.

13. NADOMESTILA IN STROŠKI

45. člen **(nadomestila in stroški)**

(1) UJP lahko za posamezne storitve, ki jih opravlja po tem zakonu, zaračunava nadomestila in stroške storitev subjektom, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika.

(2) UJP za namen opravljanja nalog, določenih s tem zakonom, izvaja javna naročila in prevzema obveznosti za plačilo stroškov in nadomestil, ki jih zaračunavajo ponudniki storitev na področju izmenjave e-računov, sistema spletnih plačil oziroma plačevanja s plačilnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva ali prek sistema mobilne telefonije, ki se izvajajo prek spletne aplikacije UJP ali prek negotovinskih plačilnih mest UJP, ter v drugih primerih, določenih s posebnimi predpisi ali pogodbami.

(3) Nadomestila in stroški iz prvega odstavka tega člena so namenski prihodek proračuna Republike Slovenije, ki ga lahko UJP uporablja za zagotavljanje neprekinjenega poslovanja in upravljanje, vzdrževanje ter razvoj informacijsko-komunikacijske infrastrukture in posebnih informacijskih sistemov, opredeljenih v 8. členu tega zakona.

14. OBDELAVA OSEBNIH IN DRUGIH PODATKOV

46. člen **(obdelava osebnih in drugih podatkov)**

(1) UJP za namen opravljanja nalog plačilnega agenta vzpostavi in upravlja zbirko imetnikov oziroma imetnic (v nadaljnjem besedilu: imetnik) nematerializiranih vrednostnih papirjev Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: NMVP RS) z naborom osebnih podatkov, kot ga o imetniku ali upravičencu oziroma upravičenki lahko vodi upravljavec centralne zbirke nematerializiranih vrednostnih papirjev po zakonu, ki ureja nematerializirane vrednostne papirje. V zbirki o imetnikih NMVP RS lahko UJP vodi tudi naslednje podatke, povezane z obveznostjo izplačila iz vrednostnega papirja:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, poštna številka, kraj, država),
- državo rezidentstva,
- davčno številko imetnika NMVP RS;
- EMŠO,
- kraj in državo rojstva,
- številko transakcijskega računa imetnika NMVP RS ter podatke o nazivu in sedežu ponudnika plačilnih storitev, pri katerem je račun odprt,
- datum dospelosti in izplačila obveznosti iz naslova NMVP RS;
- znesek in vrsto plačil dohodka ter davčnih odtegljajev iz naslova NMVP RS.

(2) UJP lahko osebne podatke iz prejšnjega odstavka pridobiva neposredno od imetnika NMVP RS ali njegovega zakonitega zastopnika, lahko pa tudi od upravljavca centralne zbirke nematerializiranih vrednostnih papirjev.

(3) Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za zbiranje in nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov o zakonitem zastopniku ali dediču imetnika NMVP RS, če je ta upravičen do izplačila dohodka iz naslova NMVP RS.

(4) UJP za vodenje in vzdrževanje Registra proračunskih uporabnikov ter za zagotavljanje varnosti pravnega prometa in izmenjave podatkov med UJP in upravljavcem Poslovnega registra Slovenije obdeluje osebne podatke, ki so navedeni v 17. členu tega zakona.

(5) UJP lahko za zbiranje podatkov o transakcijah, opravljenih prek posebnih računov z ničelnim stanjem, obdeluje naslednje osebne podatke fizičnih oseb, na katere se nanašajo posamezne plačilne transakcije in priloženi dokumenti:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- številko osebnega dokumenta.

(6) UJP lahko za zbiranje podatkov o plačilnih transakcijah, opravljenih prek transakcijskih računov, ki jih Republika Slovenija uporablja za upravljanje sredstev varnostnih rezerv, obdeluje naslednje osebne podatke fizičnih oseb, na katere se nanašajo posamezne plačilne transakcije in priloženi dokumenti:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- številko transakcijskega računa,
- davčno številko.

(7) UJP lahko za namen reševanja reklamacij in poizvedb o neizvršenih ali nepravilno izvršenih ali preklicanih oziroma zavrnjenih plačilnih transakcijah obdeluje osebne podatke, navedene v drugem odstavku 29. člena tega zakona.

(8) UJP lahko za opravljanje nalog enotne vstopne in izstopne točke za e-račune, ki jih izdajajo ali prejemajo proračunski uporabniki, obdeluje naslednje osebne podatke fizičnih oseb, na katere se nanašajo posamezni e-računi in priloženi dokumenti:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- elektronski naslov,
- telefonsko številko,
- številko transakcijskega računa,
- davčno številko,
- EMŠO.

(9) UJP lahko za opravljanje nalog, povezanih z delovanjem sistema spletnih plačil, obdeluje naslednje osebne podatke fizičnih oseb, na katere se nanašajo posamezna spletna plačila:

- osebno ime,
- naslov stalnega ali začasnega prebivališča (ulica, hišna številka, pošta, kraj, država),
- elektronski naslov,
- telefonsko številko,
- davčno številko.

(10) UJP lahko za opravljanje nalog, povezanih z distribucijo tobačnih znamk, obdeluje naslednje osebne podatke fizičnih oseb, pooblaščenih za prevzem tobačnih znamk:

- osebno ime,
- številka osebnega dokumenta,
- lastnoročni podpis.

(11) UJP lahko za opravljanje nalog, povezanih z mesečnim poročanjem naročnikov prek spletnega portala o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja, obdeluje naslednje osebne podatke fizičnih oseb, na katere se nanašajo oddana poročila:

- osebno ime,
- elektronski naslov.

(12) UJP je podatke iz prvega do enajstega odstavka tega člena upravičen pridobivati brezplačno.

15. HRAMBA PODATKOV IN DOKUMENTOV

47. člen

(hramba podatkov in dokumentov)

(1) UJP trajno ali kot arhivsko gradivo hrani dokumentacijo, ki je podlaga za pridobitev ali prenehanje statusa proračunskega uporabnika, oziroma dokumentacijo, na podlagi katere se odloča o vključitvi v Register proračunskih uporabnikov ali izključitvi iz njega (vloge, odločbe, sklepe, obvestila ipd.) in druge listine, ki so pomembne za vodenje in vzdrževanje Registra proračunskih uporabnikov ali za nadzor nad izvajanjem tega zakona, za katere pristojni državni arhiv v svojem strokovnem navodilu, pripravljenem za UJP, določi, da se hrani kot trajno ali arhivsko gradivo.

(2) UJP hrani dokumentacijo o računih deset let po zaprtju računov in dokumentacijo v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev deset let od datuma opravljene storitve.

(3) UJP hrani podatke e-računov, izmenjanih prek UJP, dve leti od prejema oziroma pošiljanja prek UJP, in podatke mesečnih poročil o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja, dve leti od oddanega poročila.

16. PREDPISI MINISTRA, PRISTOJNEGA ZA FINANCE

48. člen

(predpisi ministra, pristojnega za finance)

Minister, pristojen za finance, izda predpise, s katerimi podrobneje predpiše:

1. postopke, pogoje in posebne zahteve, povezane z opravljanjem nalog UJP iz 5. člena tega zakona;
2. merila za pridobitev in prenehanje statusa proračunskega uporabnika, način vodenja Registra proračunskih uporabnikov ter podrobnejšo razčlenitev podatkov iz prvega do osmega odstavka 17. člena tega zakona;
3. način vložitve vlog v elektronski obliki, način vročanja dokumentov UJP in način identifikacije strank, ki prejemajo ali pošiljajo dokumente v elektronski obliki (19., 20. in 21. člen tega zakona);
4. postopke in način vodenja računov pri UJP, način opravljanja plačilnih storitev UJP, način obveščanja o plačilnih transakcijah, izvršenih v dobro ali breme računov proračunskih uporabnikov (28. člen tega zakona);
5. način zagotavljanja podatkov o računih in denarnih tokovih (29. člen tega zakona);
6. način odpiranja in uporabe posebnih računov z ničelnim stanjem ter način in rok sporočanja podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro teh računov ter stanju sredstev na računih (prva alineja tretjega odstavka 31. člena tega zakona);
7. obseg in način sporočanja podatkov v zvezi z računi, odprtimi izven sistema EZR (druga do šesta alineja tretjega odstavka 31. člena tega zakona);
8. način izvajanja nalog UJP v zvezi s sistemom za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov (33. člen tega zakona);
9. vrste podračunov, namenjenih za plačevanje in razporejanje obveznih dajatev, način plačevanja in razporejanja obveznih dajatev na račune proračunskih uporabnikov in nadzornikov, storitve UJP na negotovinskih plačilnih mestih, obvezne podatke na plačilnem nalogu za plačilo obveznih dajatev, namenjene za pravilno prepoznavanje plačnika, vrste obvezne dajatve in nadzornika, obliko in način sporočanja teh podatkov UJP in davčnemu organu v skladu s tem zakonom in zakonom, ki ureja davčni postopek, vsebino, obliko, način in roke sporočanja drugih podatkov o plačilnih transakcijah za proračunske, davčne, statistične,

- analitične in druge namene, določene z zakonom, ki ureja javne finance, ali zakonom, ki ureja davčni postopek, ali drugim zakonom (35 in 36. člen tega zakona);
10. način priglasitve izdane, akceptirane ali avalirane menice (39. člen tega zakona);
 11. način izmenjave e-računov in e-dokumentov prek enotne vstopne in izstopne točke (42. člen tega zakona);
 12. način poročanja o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja (43. člen tega zakona).
 13. vrste stroškov in nadomestil ter način in pogoje njihovega zaračunavanja (45. člen tega zakona).

17. KAZENSKÉ DOLOČBE

49. člen (prekrški)

(1) Z globo od 1.000 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba neposrednega ali posrednega proračunskega uporabnika, če proračunski uporabnik:

- ne zapre računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev v roku, določenem s tem zakonom (30. člen),
- odpre račun v državi ali tujini in uporablja plačilne storitve izven sistema EZR (prvi odstavek 31. člena),
- odpre in uporablja posebni račun z ničelnim stanjem v nasprotju s tem zakonom (prvi stavek prve alineje tretjega odstavka 31. člena),
- odpre in uporablja račune v tujini v nasprotju z nameni, določenimi v tem zakonu, ali če UJP ne obvesti o odprtju računov v tujini in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu (druga, tretja in četrta alineja tretjega odstavka 31. člena),
- odpre ali uporablja trgovalni račun v nasprotju s pogoji in nameni, določenimi v tem zakonu, ali če UJP ne obvesti o odprtju trgovalnega računa v tujini in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu, ali če mu sporoča nepopolne ali napačne podatke (šesta alineja tretjega odstavka 31. člena),
- UJP ne sporoča podatkov o izdanih, akceptiranih in avaliranih menicah v roku, določenem s tem zakonom, ali če mu sporoča nepopolne ali napačne podatke (39. člen),
- pošilja ali prejema e-račune in e-dokumente zunaj enotne vstopne oziroma izstopne točke pri UJP (drugi odstavek 42. člena).

(2) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje ponudnik plačilnih storitev, ki:

- ne zavrne zahtevka proračunskega uporabnika za odprtje računa ali naročila plačilne storitve, ki je v nasprotju s prepovedjo iz tega zakona (drugi odstavek 31. člena),
- UJP ne sporoča podatkov o plačilih, opravljenih v breme in dobro posebnih računov z ničelnim stanjem, ter o stanju sredstev na računih (drugi stavek prve alineje tretjega odstavka 31. člena),
- UJP ne sporoča podatkov o plačilnih transakcijah, opravljenih v breme in dobro računa, ki ga po pooblastilu Republike Slovenije odpre SID banka, ter o stanju sredstev na tem računu (peta alineja tretjega odstavka 31. člena).

(3) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov se za prekršek kaznuje ponudnik investicijskih storitev, ki UJP ne obvesti o odprtju trgovalnih računov in mu ne sporoča podatkov, določenih v tem zakonu (šesta alineja tretjega odstavka 31. člena).

(4) Z globo od 1.000 do 4.100 eurov se za prekršek kaznuje odgovorna oseba ponudnika plačilnih storitev, ki stori prekršek iz drugega odstavka tega člena, ter odgovorna oseba ponudnika investicijskih storitev, ki stori prekršek iz prejšnjega odstavka tega člena.

(5) Z globo od 2.500 do 10.000 eurov, se za prekršek kaznuje naročnik, ki ne poroča o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja, skladno s prvim odstavkom 43. člena.

(6) Z globo od 1.000 do 4.100 eurov se kaznuje tudi odgovorna oseba naročnika, če stori prekršek iz petega odstavka tega člena.

50. člen **(nadzor nad izvajanjem zakona)**

(1) Za nadzor nad izvajanjem tega zakona je pristojen UJP.

(2) Postopek o prekršku vodi in v njem odloča pooblaščen uradna oseba UJP, ki izpolnjuje pogoje v skladu z zakonom, ki ureja prekrške, in na njegovi podlagi sprejetimi predpisi.

(3) V hitrem postopku o prekršku lahko prekrškovni organ izreče globo v kateri koli višini v okviru razpona, določenega v 49. členu tega zakona.

20. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

51. člen **(nadaljnja uporaba samostojnih sistemov spletnih plačil)**

Ne glede na 33. člen tega zakona uporaba sistema za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov ni obvezna za proračunske uporabnike, ki so pred uveljavitvijo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 111/13) vzpostavili samostojne sisteme spletnih plačil, razen če proračunski uporabnik prostovoljno pristopi k sistemu spletnih plačil iz prvega odstavka 33. člena tega zakona.

52. člen **(izdaja podzakonskih predpisov)**

(1) Vlada izda uredbo iz drugega odstavka 12. člena tega zakona v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona.

(2) Minister, pristojen za finance, izda predpis iz tretje točke 48. člena tega zakona, v roku devetih mesecev po uveljavitvi tega zakona, ter predpis iz dvanajste točke 48. člena tega zakona, v roku treh mesecev po uveljavitvi tega zakona.

53. člen **(razveljavitev predpisov)**

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona prenehajo veljati:

- Zakon o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19), razen določb 1.a in 1.b člena, 15., 16., 17., 18., in 19. alineje 2. člena, 28.a in 34.a člena, ki veljajo in se uporabljajo do uveljavitve zakona, ki ureja izmenjavo elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov;
- drugi odstavek 3. člena Zakona o javnih financah (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18 in 195/20 – odl. US);
- Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03).

(2) Ne glede na prvi odstavek tega člena predpisi, ki so bili izdani na podlagi 73. in 74. člena Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUE, 131/06 – ZBan-1, 102/07, 126/07 – ZFPPIPP, 58/09 – ZPlaSS, 34/10 – ZPlaSS-A in 59/10 – ZOPSPU), Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10 in 111/13) in Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 77/16 in 47/19), ostanejo še naprej veljavni in se uporabljajo kot predpisi, izdani na podlagi tega zakona, in sicer:

- Pravilnik o načinu vodenja registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 25/17),
- Pravilnik o postopkih in pogojih vodenja računov neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 109/12, 92/14, 24/15 in 77/16 – ZOPSPU-1),
- Pravilnik o dvigih ter plogih domače in tuje gotovine neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije preko posebnega računa z ničelnim stanjem (Uradni list RS, št. 89/02, 94/02 – popr., 117/07, 58/09 – ZPlaSS, 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 77/16 – ZOPSPU-1),
- Pravilnik o izvajanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 34/19),
- Pravilnik o načinu izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 32/19),
- Pravilnik o načinu zbiranja in posredovanja podatkov na računih proračunskih uporabnikov odprtih izven sistema enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 26/17),
- Pravilnik o načinu izvajanja nalog podpore za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja Управа Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 29/17),
- Pravilnik o načinu priglasitve izdane menice (Uradni list RS, št. 27/17),
- Pravilnik o plačevanju in razporejanju obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 21/18, 56/18 in 18/21),
- Pravilnik o zbiranju podatkov o plačilnih transakcijah zavezancev za informacije javnega značaja (Uradni list RS, št. 60/14 in 77/16 – ZOPSPU-1),
- Pravilnik o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine (Uradni list RS, št. 76/20 in 82/20 – popr.),
- Sklep o določitvi, območju in sedežu območnih enot Uprave Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 47/15 in 77/16 – ZOPSPU-1).

54. člen

(začetek veljavnosti in uporabe zakona)

(1) Določbe 19., 20. in 21. člena tega zakona se začnejo v delih, ki se nanašajo na vložitev vlog in vročanje preko spletnega sistema UJP, uporabljati 6 mesecev po uveljavitvi tega zakona.

(2) Določba 42. člena tega zakona se začne v delu, ki ureja izmenjavo e-dokumentov prek spletnega programa UJP, uporabljati 1 leto po uveljavitvi tega zakona.

(3) Določbe 43. člena tega zakona se začnejo uporabljati s 1. 4. 2022. Naročniki morajo poročati o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, ki so sklenjene od 1. 1. 2022 dalje.

(4) Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu (vsebina zakona)

Predlog zakona ureja opravljanje plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev za neposredne in posredne uporabnike državnega proračuna in proračunov samoupravnih lokalnih skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: proračunski uporabniki). S tem so zajeti uporabniki vseh štirih javnofinančnih blagajn, kot jih opredeljuje Zakon o javnih financah, in sicer proračun Republike Slovenije, občinski proračuni, blagajna zdravstvenega zavarovanja ter blagajna pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Med proračunske uporabnike sodijo državni in občinski organi, ožji deli občin, ki imajo status pravne osebe, javni zavodi, javne agencije, javni skladi, samoupravne narodnostne skupnosti in druge osebe javnega prava, ki izpolnjujejo merila za pridobitev statusa proračunskega uporabnika (npr. pravnoorganizacijska oblika, ustanovitelj, dejavnost, viri financiranja ipd.), ki so podrobneje opredeljena v Pravilniku o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03) oziroma v predlogu 15. člena tega zakona. Seznam proračunskih uporabnikov je javno dostopen na spletnem portalu UJP <https://www.gov.si/zbirke/storitve/spletni-register-proracunskih-uporabnikov-irpu/>.

V tem členu ter v celotnem besedilu zakona je uporabljena besedna zveza »samoupravna lokalna skupnost« v različnih sklonih, ki pomeni tiste samoupravne lokalne skupnosti, za katere Zakon o javnih financah določa, da morajo sprejeti svoj proračun in poslovati prek sistema enotnega zakladniškega računa. V skladu s 1. členom Zakona o javnih financah v to kategorijo trenutno sodi občina, kot temeljna oblika lokalne samouprave. Če bodo vzpostavljene pokrajine, se ta izraz uporablja tudi za to obliko lokalne samouprave na način in pod pogoji, določenimi v Zakonu o javnih financah.

Iz prve alineje tega člena je razvidno, da predlog zakona ureja opravljanje plačilnih in spremljajočih tudi za druge uporabnike, to je fizične osebe in pravne osebe, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika.

Plačilne storitve so zgolj en izmed sklopov storitev iz delovnega področja UJP. Navedeni organ v sestavi Ministrstva za finance poleg plačilnih storitev opravlja še vrsto drugih storitev in specializiranih strokovnih nalog oziroma spremljajočih javnofinančnih storitev, zato je naslov zakona ustrezno prilagojen tako, da zajema širši spekter storitev in širši krog uporabnikov teh storitev.

Predlog zakona ureja tudi Register proračunskih uporabnikov ter naloge in organizacijo UJP.

Vsebina zakona je podrobneje opredeljena v nadaljevanju tega gradiva oziroma obrazložitvah k posameznim členom zakona.

K 2. členu (uporaba zakona za Banko Slovenije)

Pri pripravi besedila je bilo upoštevano tudi načelo neodvisnosti Banke Slovenije v skladu s 7. členom Statuta Evropskega sistema centralnih bank in Evropske centralne banke ter 2. členom Zakona o Banki Slovenije (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 59/11 in 55/17; v nadaljnjem besedilu: ZBS-1) in mnenjem Evropske centralne banke (CON/2010/55 z dne 9. 7. 2010 in CON/2013/62 z dne 19. 8. 2013). Predlog zakona ne nalaga dodatnih obveznosti Banki Slovenije in ne posega v njeno institucionalno neodvisnost. Določbe zakona se ne uporabljajo za Banko Slovenije, ko vodi račune in opravlja plačilne storitve za proračunske uporabnike. Vse pravice in obveznosti Banke Slovenije v zvezi z vodenjem EZR države in občin ter posebnih namenskih transakcijskih računov in opravljanjem plačilnih storitev prek teh računov se urejajo s pogodbo ali drugim pravnim aktom (npr. tehničnim protokolom), ki ga sporazumno sklenejo Ministrstvo za finance, imetnik računa in Banka Slovenije, pri čemer se uporabljajo določbe ZBS-1 ter drugih zakonov in predpisov EU, ki

določajo ekonomsko in monetarno politiko držav članic EU in pogoje denarnega financiranja ter druga finančna razmerja med nacionalnimi centralnimi bankami držav članic EU in pravnimi osebami javnega prava.

K 3. členu (pomen izrazov)

Ta člen opredeljuje najpomembnejše izraze, ki se uporabljajo v zakonu. Da bi se izognili nepotrebemu podvajanju normativne ureditve, napotuje zakon na izraze oziroma opredelitve posameznih izrazov, urejene z drugimi področnimi zakoni.

Enotni zakladniški sistem je sistem upravljanja z javnimi financami po enotnih pravilih za državni proračun, občinske proračune in vse proračunske uporabnike, ki so podrobneje urejena v ZJF in zakonu, ki ureja izvrševanje državnega proračuna, ter v podzakonskih predpisih s področja zakladniškega poslovanja. Ta ureditev je izvirna v EU in je bila v Sloveniji uvedena 1. januarja 2003. Izkazala se je za zelo učinkovito v sistemu upravljanja likvidnosti državnega in občinskih proračunov. Vzpostavlja celovit in enoten sistem obdelave podatkov za proračunske, davčne, statistične, analitične in druge namene, povezane predvsem s spremljanjem izvrševanja proračunov in pripravo poročil o izvrševanju proračunov, nadzorom nad proračunskimi izplačili in vplačili ter upravljanjem denarnih sredstev sistema EZR.

EZR je račun države oziroma občine, odprt pri Banki Slovenije, ki ima vlogo skupnega transakcijskega računa vseh subjektov, ki so vključeni v posamezni sistem EZR. V okviru EZR so pri UJP odprti podračuni, in sicer zakladniški podračuni upravljavcev sredstev sistema EZR države ali občin in podračuni proračunskih uporabnikov, odprti pri UJP, ki so vključeni v posamezni sistem EZR ter imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPIaSSIED. Posamezne vrste podračunov v sistemu EZR so podrobneje opredeljene v 27. členu predloga zakona.

Upravljavec sredstev sistema EZR je Ministrstvo za finance oziroma občinska uprava, ki upravlja denarna sredstva sistema EZR države oziroma občine na način in po pravilih, določenih v ZJF in s podzakonskimi predpisi.

Posebni namenski transakcijski računi so računi proračunskih uporabnikov, odprti pri Banki Slovenije, na katerih se ločeno vodijo sredstva za namene, ki so podrobneje določeni v 28. členu predloga zakona.

Proračunski uporabniki lahko izven sistema EZR odpirajo posebne račune z ničelnim stanjem, ki se uporabljajo izključno za namene dvigov in pologov domače ali tuje gotovine in morajo konec dneva izkazovati ničelno stanje. Ti računi se lahko odpirajo pri bankah in hranilnicah, ki jih izbere Ministrstvo za finance.

Nadzornik javnofinančnih prihodkov je proračunski uporabnik, ki nadzira javnofinančne prihodke. Med nadzornike sodijo tudi nosilci javnih pooblastil, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, kadar v okviru javnih pooblastil nadzirajo posamezne javnofinančne prihodke.

V praksi UJP pri razporejanju javnofinančnih prihodkov občasno obravnava plačila davkov, prispevkov, taks in drugih javnih dajatev, ki jim ni mogoče določiti nadzornika. Zato se v zakonu uporablja izraz »skrbnik«, ki pomeni enega izmed nadzornikov javnofinančnih prihodkov, ki evidentira in razrešuje tista plačila javnofinančnih prihodkov, ki jim ni mogoče določiti nadzornika javnofinančnih prihodkov.

V zakonu se uporablja izraz »račun« kot skupni izraz za vse vrste računov, ki jih imajo proračunski uporabniki odprte v skladu s predpisi, in za račune, ki jih imajo nadzorniki javnofinančnih prihodkov, ki

niso proračunski uporabniki, odprte za nadzor nad plačili obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov. Vrste posameznih računov so podrobneje opredeljene v 4. poglavju predloga zakona.

Imetnik računa je upravljavec sredstev sistema EZR ali proračun Republike Slovenije ali proračunski uporabnik, ki sredstva računa vodi v svoji poslovni knjigi.

E-račun pomeni račun ali drugo enakovredno knjigovodsko listino, ki vsebuje zapise o poslovnih dogodkih, na osnovi katerih se spreminjajo sredstva ali obveznosti do njihovih virov, prihodki ali odhodki, ne glede na to, kako se imenuje (račun, dobropis, bremepis, avansni račun, zahtevke za plačilo, obračun obresti), ki je bila izdana, poslana in prejeta v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi, ter enakovredno zamenjuje račun v papirni obliki.

Poleg e-računov se prek enotne vstopne oziroma izstopne točke, ki jo ureja 42. člen predloga zakona, izmenjujejo tudi e-dokumenti, med katere sodijo e-naročilnica, e-dobavnica, e-potrditev e-naročilnice in e-opomin, ki so bili izdani, poslani in prejeti v strukturirani elektronski obliki, ki omogoča samodejno in elektronsko obdelavo, skladno s tehničnimi in drugimi pogoji, določenimi s posebnimi predpisi in standardi in enakovredno zamenjuje dobavnico, naročilnico in knjigovodsko oziroma finančno obvestilo v papirni obliki. V to kategorijo listin sodijo tudi obvestila o plačilnem nalogu za plačilo obveznih dajatev, izdana v skladu s standardom e-Slog, ki jih FURS pošilja davčnim zavezancem.

V izogib nejasnosti predlagatelj zakona pojasnjuje, da pojma »e-račun« in »e-dokument« ne zajemata odločb, sklepov ali drugih listin, ki jih izdajajo in pošiljajo sodni, upravni, prekrškovni, nadzorni in drugi organi pri vodenju postopkov iz svoje pristojnosti. Za izdajanje in pošiljanje oziroma vročanje tovrstnih upravnih in sodnih aktov se uporabljajo področni predpisi, ki urejajo vodenje posameznega postopka.

Izraz »zunanji ponudnik« označuje poslovne subjekte, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika in so v sistem spletnih plačil UJP, ki ga ureja 33. člen predloga zakona, vključeni kot nosilci javnega pooblastila ali druga institucija, pristojna za izvajanje različnih spletnih elektronskih storitev in pooblastil prek enotnega portala, ki ga je vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo. Pomen tega izraza je podrobneje predstavljen v obrazložitvi k 33. členu predloga zakona.

Pojem »drugi uporabniki« zajema fizične osebe in pravne zasebnega prava, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, kadar uporabljajo plačilne in spremljajoče javnofinančne storitve UJP, skladno z drugim odstavkom 4. člena predloga zakona.

Spremljajoče javnofinančne storitve so aktivnosti, ki jih UJP opravlja v okviru svojih podpornih dejavnosti in nalog, določenih v 5. členu predloga zakona. Podrobnejše informacije o posameznih spremljajočih javnofinančnih storitvah so podrobneje v obrazložitvi k posameznim členom predloga zakona.

Pojem »naročnik« je skupni izraz za vse kategorije naročnikov, kot jih opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje. Med tovrstne področne zakone sodita Zakon o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3) in Zakon o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV).

Izraz »gospodarski subjekt« ima enak pomen kot v področnih zakonih iz prejšnjega odstavka.

Izraz »pogodba« pomeni pogodbo ali okvirni sporazum o izvedbi javnega naročila, kot jo opredeljujejo zakoni, ki urejajo javno naročanje.

K 4. členu (uporabniki plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev)

Za UJP, kot ponudnika plačilnih storitev, kakor tudi za proračunske uporabnike veljajo posebnosti in omejitve ter pogoji poslovanja v povezavi s sistemom javnih financ in sistemom EZR ter izvrševanjem proračuna v skladu ZJF, zakonom, ki ureja izvrševanje proračuna in tem zakonom. V skladu z navedenimi predpisi lahko proračunski uporabniki naročajo in uporabljajo plačilne storitve izključno v okviru sistema EZR in opravljajo plačilne transakcije le prek podračunov EZR, ki so odprti pri UJP, razen manjšega deleža plačilnih transakcij, ki se izjemoma izvajajo izven sistema EZR. To pomeni, da je EZR skupni transakcijski račun vseh proračunskih uporabnikov, ki so vključeni v sistem EZR, da sistem EZR deluje kot zaprt sistem za omejen oziroma zaprt krog uporabnikov (približno 2.755 proračunskih uporabnikov) in da za urejanje razmerij med udeleženci tega sistema veljajo posebna interna pravila, ki jih je treba normativno urediti s posebnim zakonom. Zaradi zagotovitve nemotenega delovanja in komunikacije med udeleženci tega zaprtega sistema je bil UJP zadolžen za vzpostavitev in vodenje registra proračunskih uporabnikov ter samostojne oziroma ločene informacijsko-komunikacijske infrastrukture, ki se vzdržuje in nadgrajuje v skladu s posebnimi zahtevami upravljavcev sistema EZR in uporabnikov drugih storitev, ki jih ureja ta zakon.

UJP ima status ponudnika plačilnih storitev v skladu z direktivo EU, ki ureja plačilne storitve na notranjem trgu, ter določbami ZPlaSSIED, ki ureja vrste plačilnih storitev, obveznosti in pravice ponudnikov in uporabnikov plačilnih storitev ter pogoje opravljanja plačilnih storitev. S predlogom tega zakona pa se urejajo naloge oziroma plačilne in druge storitve UJP, ki so posebne in povezane izključno s poslovanjem proračunskih uporabnikov v sistemu EZR, pri čemer zakon pooblašča ministra, pristojnega za finance, da podrobneje predpiše postopke in način opravljanja posameznih nalog z delovnega področja UJP.

Zakon napotuje na izjeme oziroma posebne zakone, ki proračunskim uporabnikom izjemoma in pod strogo določenimi pogoji omogočajo uporabo plačilnih storitev pri drugih ponudnikih plačilnih storitev v državi in tujini ter poslovanje izven sistema EZR. Te izjeme so podrobneje opredeljene v 4. poglavju tega zakona, ki ureja vrste računov in plačilne storitve.

Predlog zakona kot bistveno novost uvaja opravljanje plačilnih in spremljajočih javnofinančnih storitev UJP za druge uporabnike, to je fizične in pravne osebe, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, in sicer kadar so te storitve potrebne za plačilo, prejem, razporejanje, nadzor ali upravljanje javnofinančnih sredstev ali za zagotavljanje preglednosti poslovanja z javnofinančnimi sredstvi ali za ločeno evidentiranje namenskih javnofinančnih sredstev ali za druge namene in v skladu s pogoji, določenimi v tem ali drugem zakonu. V to kategorijo uporabnikov storitev UJP sodijo npr. nosilci javnih pooblastil, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, udeleženci medbančnega sistema izmenjave e-računov in e-dokumentov, fizične in pravne osebe, ki na negotovinskih plačilnih mestih UJP plačujejo obvezne dajatve ali imetniki plačilnih kartic ali drugi plačilnih instrumentov, ki prek sistema za spletno plačevanje UJP plačujejo elektronske storitve v upravnih, sodnih in drugih uradnih postopkih ali druge storitve, blago in izdelke, ki jih proračunski uporabniki zagotavljajo svojim strankam prek spletnih portalov. Med tovrstne uporabnike storitev sodijo tudi subjekti, s katerimi UJP sklepa dogovore, protokole in sporazume o izmenjavi podatkov oziroma informacij javnega značaja za analitične, raziskovalne ali druge namene.

K 5. členu (naloge UJP)

V tem členu so taksativno naštetje najpomembnejše naloge in storitve UJP, s čimer je izpolnjena zahteva 120. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a; v nadaljnjem besedilu Ustava RS), ki določa, da organizacijo uprave in njene pristojnosti ureja zakon ter da upravni organi opravljajo svoje delo samostojno v okviru ustave in zakonov ter na njihovi podlagi.

Posamezne naloge in storitve UJP so podrobneje opredeljene v poglavjih in členih tega zakona. Zaradi preglednosti in z namenom, da bi se izognili nepotrebnemu podvajanju besedila, je opis vsake naloge oziroma storitve UJP podan v obrazložitvi k posameznemu členu predloga zakona.

Podrobnejše informacije o opravljanju nalog in storitev UJP, naštetih v 5. členu predloga zakona, so razvidne iz obvestil in dokumentov, objavljenih na spletni strani <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-javna-placila/storitve/>. Statistični podatki o posameznih sklopih nalog in storitev so razvidni iz letnih poslovnih poročil UJP, ki so objavljena na spletni strani <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-javna-placila/o-upravi-za-javna-placila/>.

K 6. členu (opravljanje nujnih nalog v času stavke)

S 6. členom predloga zakona se javnim uslužbencem UJP omejuje pravica do stavke. Morebitna stavka javnih uslužbencev UJP bi lahko povzročila zelo škodljive posledice ter ohromila in pomembno ogrozila nemoteno delovanje in izvajanje nalog države, občin, proračunskih uporabnikov, proračunov in upravljavcev sredstev sistema EZR na področju izvrševanja državnega in občinskih proračunov, delovanja sistema EZR in zagotavljanja stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije, izpolnjevanja mednarodnih obveznosti ter na področju financiranja in delovanja javnih služb (npr. na področju vzgoje, izobraževanja, znanosti, kulture, športa, zdravstva, socialnega varstva, otroškega varstva, invalidskega varstva, socialnega zavarovanja in drugih dejavnosti, ki se financirajo iz proračuna). Nemoteno in neprekinjeno opravljanje plačilnih in drugih storitev UJP ter posledično nemoteno delovanje vseh omenjenih uporabnikov storitev UJP je v javnem interesu in ima poseben pomen za državo. Zato je treba s tem zakonom omejiti pravico do stavke in tako ustrezno zavarovati javno korist in interese države, upoštevajoč pogoje, določene v drugem odstavku 77. člena v zvezi z drugim in tretjim odstavkom 15. člena Ustave Republike Slovenije in v drugem odstavku 7. člena Zakona o stavki (Uradni list SFRJ, št. 23/91, Uradni list RS — stari št. 22/91, Uradni list RS/I, št. 17/91 – ZUDE ter Uradni list RS, št. 13/93, 66/93 in 114/06 – ZUE; v nadaljnjem besedilu: ZStk) ter v mednarodnih aktih, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Glede na navedeno in vrsto ter pomen dejavnosti UJP so v 6. členu predloga zakona navedene nujne naloge, ki jih morajo javni uslužbenci UJP opravljati tudi v času stavke.

K 7. členu (načelo zaščite javnofinančnih sredstev)

V tem členu je opredeljeno načelo zaščite javnofinančnih sredstev, ki UJP zavezuje, da mora pri opravljanju nalog zagotavljati varnost plačil oziroma javnofinančnih tokov v plačilnih sistemih ter varovati interes imetnikov računov. To pomeni, da mora biti pri izvršitvi plačilne transakcije opravljen varen in pravilen prenos sredstev od plačnika do prejemnika, ter da mora UJP imetnika računa obveščati o vseh morebitnih varnostnih incidentih in kršitvah ali sumljivih plačilnih transakcijah (npr. zloraba ali prekoračitev pooblastil javnih uslužbencev pri izdaji plačilnih nalogov in izvrševanju plačilnih transakcij ipd.), vezanih na upravljanje denarnih sredstev na računu in razpolaganje z njimi, razen če poseben zakon določa drugače. V primeru utemeljenega suma storitve kaznivega dejanja UJP obvesti pristojne organe kazenskega pregona.

K 8. členu (načelo neprekinjenega poslovanja)

Ta člen zavezuje UJP, da mora zagotavljati in izpopolnjevati zanesljiv in celovit sistem upravljanja podatkov in dokumentov, ki jih obdeluje pri opravljanju nalog po tem zakonu, ter sistem notranjih kontrol zaradi opravljanja nalog in delovanja v skladu z načeli in standardi, določenimi s tem zakonom in drugimi predpisi. UJP mora zagotavljati tudi organizacijske, kadrovske, tehnične in druge pogoje za varno in zanesljivo poslovanje ter pogoje za neprekinjeno delovanje informacijskega sistema za opravljanje plačilnih ter drugih storitev in delovanje sistema EZR. To načelo zavezuje UJP, da mora ugotavljati, ocenjevati, obvladovati in spremljati tveganja, ki jim je ali bi jim lahko bil izpostavljen UJP, ter da mora vzpostaviti in izpopolnjevati sistem kakovosti storitev.

V drugem odstavku tega člena je določena pristojnost UJP, da zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj samostojne informacijsko-komunikacijske infrastrukture ter posebnih informacijskih sistemov, namenjenih za opravljanje nalog in storitev, določenih v ZOPSPU. Zaradi posebnega pomena neprekinjenega in varnega opravljanja plačilnih storitev, izvrševanja državnega in občinskih proračunov, delovanja sistema EZR in stabilnosti finančnega poslovanja Republike Slovenije je informacijski sistem UJP samostojen in ločen od centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema državne uprave, ki ga upravlja Ministrstvo za javno upravo v skladu s 74.a členom Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05 – uradno prečiščeno besedilo, 89/07 – odl. US, 126/07 – ZUP-E, 48/09, 8/10 – ZUP-G, 8/12 – ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14 in 90/14; v nadaljnjem besedilu: ZDU-1). To pomeni, da UJP ni vezan na infrastrukturo in storitve omenjenega ministrstva, temveč samostojno skrbi za svojo informacijsko-komunikacijsko infrastrukturo v ožjem pomenu (strojna, programska in licenčna oprema, najem povezav ipd.), ki je specifična in prilagojena posebnim zahtevam in delovnim procesom v UJP, in za pripadajoče obratovalne stroške (prostori, hlajenje, elektrika, varnostno-tehnična oprema ipd.) ter da tudi zagotavlja upravljanje, vzdrževanje (človeški viri) in nadgradnjo teh informacijskih sistemov, kar vključuje tudi strateško upravljanje razvoja poslovne informacijske arhitekture in sistemov ter elektronskih storitev, elektronsko podporo uporabnikom njegovih programov in storitev ter razvoj novih programskih rešitev, vezanih na plačilne in druge posebne storitve UJP. Vzpostavitev in delovanje podobnih samostojnih informacijskih sistemov, ki so ločeni od centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema državne uprave, omogoča 74.a člen ZDU-1, ki omogoča izjeme oziroma posebne ureditve, ki so določene s področnimi zakoni (npr. področje varnosti in obrambe države, zunanjih zadev, varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, policije ipd.).

Za namen zagotavljanja neprekinjenega delovanja organizira UJP stalno pripravljenost, ki pomeni dosegljivost javnih uslužbencev izven delovnega mesta in časa po telefonu ali s pomočjo drugih sredstev. Ure pripravljenosti se ne štejejo v delovni čas.

K 9. členu (načelo kakovosti storitev)

UJP mora zagotavljati kakovost storitev po uveljavljenih metodologijah in standardih, ki se uporabljajo v javni upravi in v domačem ter zunanjem poslovnem okolju, v katerem UJP deluje pri opravljanju plačilnih in drugih storitev.

UJP v sodelovanju s širšim bančnim okoljem, v katerega je infrastruktura vpeta, uspešno razvija in uveljavlja veljavne standarde plačilnih storitev na območju EU. V zvezi s tem je razvoj infrastrukture, ki je potrebna za izvajanje plačilnih storitev, odvisen od razvoja standardov in storitev v bančnem sektorju. Ob tem je treba poudariti, da gre za infrastrukturo, katere uporabniki so vsi neposredni in posredni proračunski uporabniki (približno 2.755 proračunskih uporabnikov) ter je namenjena za vodenje njihovih podračunov (približno 11.264 podračunov) in opravljanje plačilnih storitev.

Plačilne storitve so občutljivo področje in posebnega pomena za državo, enako velja tudi za upravljanje infrastrukture, ki omogoča izvajanje teh storitev. Ta mora biti v celoti na voljo 24 ur na dan vse dni v tednu. Ena od posledic, povezanih s tem dejstvom, je, da UJP kakršne koli posege v svojem produkcijskem okolju izvaja v precej ozkih časovnih okvirih, največkrat zunaj delovnega časa in ob koncih tedna. Upravljanje kritične infrastrukture v UJP zahteva visoko stopnjo prilagodljivosti bančnemu okolju in delovanju poravnalnih sistemov (urniki delovanja v bančnem okolju zahtevajo upravljanje do zaključka denarnega trga in uskladitve obdelave transakcij z Banko Slovenije, kar je v večini primerov do 20. ure, nekajkrat na mesec pa tudi do nekaj ur pozneje), in ne nazadnje kadrovske usposobljenosti zaposlenih, vključno z njihovo dosegljivostjo zunaj rednega delovnega časa. Prek informacijskega sistema UJP se v povprečju dnevno obdelata in arhivirata približno 230.000 plačilno-prometnih transakcij, nekajkrat mesečno približno 490.000 transakcij na dan ter v času izplačevanja pokojnin približno 820.000 transakcij dnevno.

UJP mora pri nabavi opreme, upravljanju, vzdrževanju in nadgradnji svoje informacijsko-komunikacijske infrastrukture upoštevati tehnološke standarde, smernice in skupno varnostno politiko Ministrstva za javno upravo, ki je pristojno za upravljanje centralnega informacijsko-komunikacijskega sistema državne uprave. Na ta način so zagotovljene standardizacija in usklajenost informacijsko-komunikacijske opreme in elektronskega poslovanja v državni upravi ter združljivost različnih informacijskih okolij znotraj državne uprave, posledično pa tudi učinkovitejše upravljanje in gospodarna raba javnih sredstev.

K 10. členu (organizacija UJP)

V tem členu je opredeljena organizacija UJP.

Sklep o določitvi, območju in sedežu območnih enot Uprave Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 47/15 in 77/16 – ZOPSPU-1), ki ga je sprejela Vlada Republike Slovenije, podrobneje določa območje in sedeže urada in območnih enot UJP.

UJP sestavljajo Urad UJP in osem (8) območnih enot UJP. Urad UJP ima sedež v Ljubljani in obsega območje celotne Republike Slovenije. Sedeži območnih enot so v Ljubljani, Kopru, Kranju, Postojni, Novem mestu, Žalcu, Slovenski Bistrici in Murski Soboti ter obsegajo območja krajevnih pristojnosti, ki so podrobneje opredeljena v navedenem sklepu Vlade Republike Slovenije.

Za namen vzpostavitve in delovanja negotovinskih plačilnih mest, ki jih ureja 33. člen predloga tega zakona, je v okviru območnih enot UJP organiziranih pet (5) dislociranih enot v Celju, Novi Gorici, Mariboru, Ljubljani in Novem mestu.

Notranjo organizacijo ter naloge notranjih organizacijskih enot UJP in zaposlenih podrobneje ureja akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v UJP, ki ga določi minister za finance s soglasjem Vlade Republike Slovenije.

Podrobnejše informacije o notranji organizaciji UJP so dostopne na spletni strani <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/uprava-za-javna-placila/o-upravi-za-javna-placila/>.

K 11. členu (vodenje UJP)

Ta člen ureja vodenje UJP, razmerje med Ministrstvom za finance in UJP ter nekatere najpomembnejše naloge oziroma pristojnosti generalnega direktorja.

Generalni direktor poleg nalog predstojnika organa, ki so opredeljene z zakoni in drugimi predpisi, določa splošne pogoje poslovanja UJP v zvezi z izvajanjem pogodbenih obveznosti in opravljanjem posameznih plačilnih in drugih storitev, pa tudi obliko in vsebino papirnih ali elektronskih obrazcev, ki se uporabljajo pri vodenju registra proračunskih uporabnikov ter opravljanju plačilnih in drugih storitev UJP, če obrazci niso določeni s predpisi ministra, pristojnega za finance. V tem primeru gre praviloma za notranje operativne in izvedbene dokumente, ki se zaradi svoje vsebine in oblike ter drugih posebnosti ne urejajo s podzakonskimi predpisi.

Vodenje UJP oziroma pooblastila generalnega direktorja so podrobneje določena z aktom o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v UJP, ki ga določi minister za finance s soglasjem Vlade Republike Slovenije.

K 12. členu (zastava in znak)

Državni organi uporabljajo celotno grafično podobo pri poslovanju in komuniciranju s fizičnimi ali pravnimi osebami, pri medsebojnem poslovanju, poslovanju z drugimi državnimi organi, z organi

samoupravnih lokalnih skupnosti, z nosilci javnih pooblastil, s tujimi organi in organizacijami ter javnostmi, pri čemer lahko organi poleg državnih simbolov ali simbolov EU uporabljajo tudi svojo zastavo in znak, in sicer v obliki, na način in pod pogoji, ki jih določi Vlada Republike Slovenije.

Kot primer navajamo Finančno upravo Republike Slovenije, organ v sestavi Ministrstva za finance, ki ima svojo zastavo in znak v skladu s tretjim členom Zakona o finančni upravi (Uradni list RS, št. 25/14) in na njegovi podlagi izdano uredbo Vlade Republike Slovenije.

Glede na navedeno ta člen omogoča, da UJP pri svojem poslovanju in komuniciranju uporablja svojo zastavo in znak. Obliko, barvo in uporabo zastave ter znaka določi Vlada Republike Slovenije z uredbo.

K 13. členu (Register proračunskih uporabnikov)

Register proračunskih uporabnikov je vzpostavljen kot centralni register neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov, ki združuje podatke, ki jih neposredno zbira UJP, ter podatke, ki jih UJP prevzema iz Poslovnega registra Slovenije in registra transakcijskih računov.

V Registru proračunskih uporabnikov se vodijo in dnevno posodablja podatki o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih javnofinančnih prihodkov, računih ter drugi podatki za namene in v obsegu, ki so podrobneje določeni v 17. členu predloga zakona.

Naloge UJP v zvezi z vodenjem Registra proračunskih uporabnikov so podrobneje urejene v Pravilniku o načinu vodenja registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 25/17).

K 14. členu (primarni register)

Neposredni proračunski uporabniki in posamezne kategorije posrednih proračunskih uporabnikov (npr. samoupravne narodnostne skupnosti) se ne vpisujejo v sodni register, kar pomeni, da ta kategorija pravnih oseb javnega prava pridobi pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega akta o ustanovitvi, ki se praviloma objavi v Uradnem listu Republike Slovenije. Za to kategorijo pravnih oseb javnega prava in druge enote registra je UJP registrski organ oziroma register proračunskih uporabnikov velja kot primarni register. V Register proračunskih uporabnikov se vpisujejo tudi posebne pravnoorganizacijske oblike oziroma organizacijske enote na ravni države in občine, ki nimajo statusa pravne osebe javnega prava, če so na podlagi akta o ustanovitvi pooblaščen za samostojno upravljanje proračunskih sredstev na ločenih podračunih v sistemu EZR in razpolaganje s temi sredstvi.

K 15. členu (merila in pogoji za status proračunskega uporabnika)

V tem členu so opredeljeni pogoji in merila za pridobitev statusa neposrednega in posrednega uporabnika državnega proračuna oziroma proračuna samoupravne lokalne skupnosti.

Za državne organe s področja zakonodajne, sodne in izvršilne veje oblasti ter samostojne organe, ki imajo status neposrednega uporabnika državnega proračuna, je značilno, da so ustanovljeni na podlagi zakona. Ministrstva in organi v sestavi ministrstev se ustanavljajo in delujejo v skladu z zakonom, ki ureja državno upravo, ter vladno uredbo, ki ureja organe v sestavi ministrstev.

Po 1. členu Zakona o javnih financah se kot samoupravna lokalna skupnost upošteva občina. Neposredni uporabniki občinskega proračuna so občinski organi in organizacije, vključno z občinsko

upravo in organi skupne občinske uprave, ki so ustanovljeni v skladu Zakonom o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 11/18 – ZSPDSLS-1, 30/18, 61/20 – ZIUZEOP-A in 80/20 – ZIUOOPE) ter občinskim odlokom ali drugim pravnim aktom občine. V praksi je vedno več primerov, da več občin ustanavlja skupno medobčinsko upravo oziroma organ skupne občinske uprave. V tem primeru se vključenost v občinski proračun določa po sedežni občini, v kateri ima novoustanovljeni medobčinski organ sedež.

Med neposredne uporabnike občinskega proračuna sodijo tudi ožji deli občine (npr. krajevne skupnosti, mestne četrti ipd.), kadar je v občinskem statutu določeno, da imajo ožji deli občine status pravne osebe, skladno z določbami 19.c člena Zakona o lokalni samoupravi.

V skladu z Zakonom o lokalni samoupravi lahko občine v okviru medobčinskega sodelovanja ustanavljajo zveze in združenja občin, vendar se tovrstne pravne osebe javnega prava ne obravnavajo kot neposredni ali posredni uporabniki občinskega proračuna ter ne morejo biti vpisane v Register proračunskih uporabnikov.

Za pridobitev statusa posrednega uporabnika državnega oziroma občinskega proračuna morajo biti kumulativno izpolnjeni naslednji pogoji:

- da je pravna oseba organizirana v pravno organizacijski obliki javni zavod, javna agencija ali javni sklad,
- da je ustanovitelj in lastnik pravne osebe država oziroma občina,
- da pravna oseba izvaja javno službo, dejavnost v javnem interesu ali druge naloge, s katerimi se izvajajo javne funkcije in
- da pravna oseba sredstva za financiranje pridobiva iz državnega ali občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije ali Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije in drugih javnofinančnih virov v skupnem deležu večjem od 50 odstotkov.

V skladu s četrnim odstavkom tega člena med posredne proračunske uporabnike sodijo tudi samoupravne narodnostne skupnosti, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, javni zavodi, javne agencije ter javni skladi, katerih ustanovitelji so posredni proračunski uporabniki, Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije ter javni zavodi, katerih ustanovitelj je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije. V kategorijo posrednih uporabnikov državnega proračuna sodi tudi Inženirska akademija Slovenije, ustanovljena z Zakonom o inženirski akademiji Slovenije (Uradni list RS, št. 127/06; v nadaljnjem besedilu: ZIAS), ki ni organizirana kot javni zavod, javna agencija ali javni sklad. Navedena akademija posluje v posebni organizacijski obliki in je bila ustanovljena kot pravna oseba »sui generis« z namenom, opredeljenim v ZIAS. V to kategorijo se lahko uvrstijo druge podobne nacionalne institucije posebnega pomena, ki niso organizirane kot javni zavod, javna agencija ali javni sklad, pod pogojem, da je ustanoviteljica Republika Slovenija, ter da je v posebnem zakonu ali v ustanovitvenem aktu vlade določeno, da se financira kot posredni uporabnik državnega proračuna.

Na območju Republike Slovenije deluje več poslovnih subjektov, ki so jih ustanovile fizične osebe ali pravne osebe zasebnega prava, ki imajo v svojem nazivu besede »zavod«, »agencija« ali »sklad«. V izogib nejasnosti je v šestem odstavku tega člena določeno, da se ta kategorija subjektov ne obravnava kot proračunski uporabnik. Enako velja tudi za javne gospodarske zavode in javna podjetja, ki jih je ustanovila država oziroma občina, ter interesna združenja (npr. skupnosti zavodov, zbornice ipd.), v katera se združujejo posamezni posredni proračunski uporabniki. Zaradi posebnosti, vezanih na namen ustanovitve in način izvajanja dejavnosti ter financiranja, se ti subjekti ne obravnavajo kot posredni proračunski uporabniki.

K 16. členu (identifikacijske enote registra)

Enote registra so proračunski uporabniki, proračuni, upravljavci sredstev sistema EZR na ravni države in občin ter nadzorniki in skrbniki obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, med katerimi so tudi nekateri prekrškovni organi in nosilci javnih pooblastil, ki praviloma nimajo statusa proračunskega

uporabnika, če so na podlagi posebnega zakona ali predpisov lokalnih skupnosti pooblašteni za nadzor nad plačevanjem in razporejanjem obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

Zaradi identifikacije subjektov, ki so vpisani v Register proračunskih uporabnikov, so s tem zakonom predpisane šifra proračunskega uporabnika, šifra proračuna, šifre proračunov ustanoviteljev proračunskega uporabnika, šifra upravljavca sredstev sistema EZR, šifra nadzornika javnofinančnih prihodkov in šifra skrbnika javnofinančnih prihodkov. UJP dodeli nadzorniku javnofinančnih prihodkov, ki je nosilec javnih pooblastil, evidenčno številko v registru proračunskih uporabnikov.

Šifra enolično opredeli posamezno enoto registra in je enolična identifikacija enote Registra proračunskih uporabnikov, uporablja pa se pri pripravi, načrtovanju in izvrševanju proračuna, pošiljanju in medsebojni izmenjavi podatkov ter njihovem povezovanju z drugimi registri ter za davčne, analitične, statistične in druge namene, določene s predpisi. Šifra se ne spremeni do izbrisa enote registra iz Registra proračunskih uporabnikov. Po izbrisu enote registra iz Registra proračunskih uporabnikov se njene šifre ne smejo znova uporabiti oziroma ponoviti.

Navedene šifre enotam registra dodeli UJP ob prvem vpisu enote v Register proračunskih uporabnikov. Za določitev šifre neposrednega uporabnika državnega proračuna mora UJP predhodno pridobiti soglasje Ministrstva za finance.

Zaradi pravilnega prepoznavanja plačnika oziroma davčnega zavezanca, vrste davka ali javnofinančnega prihodka ter nadzornika javnofinančnih prihodkov je v 36. členu predloga zakona urejena obveznost preverjanja podatkov na plačilnem nalogu pri plačilu obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

K 17. členu (vsebina Registra proračunskih uporabnikov)

V Registru proračunskih uporabnikov se vodijo osnovni podatki o vseh neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikih ter drugih enotah registra. Tehnično se Register proračunskih uporabnikov vodi kot zbirka vseh proračunskih uporabnikov in njihovih delov, ki so pristojni za upravljanje sredstev sistema EZR ter nadzor nad obveznimi dajatvami in drugimi javnofinančnimi prihodki, ter vključuje tudi nekatere nosilce javnih pooblastil, če so s posebnimi predpisi pooblašteni za nadzor nad plačevanjem in razporejanjem obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov.

Register proračunskih uporabnikov vsebuje podatke o proračunskih uporabnikih, proračunih, upravljavcih sredstev sistema EZR, nadzornikih in skrbnikih obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov, računih in podračunih ter podatke za obveščanje o plačilnih transakcijah in stanju na računih, ki so taksativno naštetih v drugem do sedmem odstavku tega člena. V primerjavi z osnovnim ZOPSPU je nabor podatkov o proračunskih uporabnikih razširjen tako, da se v registru o proračunskih uporabnikih evidentirajo tudi podatki, ali so zavezanci za oddajo poročil v skladu z zakonom, ki ureja javne finance, ali drugim posebnim zakonom. Ta evidenca je namenjena Ministrstvu za finance in drugim nadzornim organom, pristojnim za obdelavo letnih poročil, določenih s posebnimi predpisi. Iz te evidence bo razvidno, ali je posamezni proračunski uporabnik zavezanec za oddajo letnih poročil, ter vrsta poročil, ki jih mora proračunski uporabnik oddati v skladu s posebnimi predpisi.

UJP v okviru vodenja Registra proračunskih uporabnikov zbira in obdeluje tudi osebne podatke o zastopnikih proračunskega uporabnika in upravljavca sredstev sistema EZR (osebno ime, lastnoročni podpis, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, EMŠO) ter o osebah, pooblaščenih za razpolaganje s sredstvi na računu in podpisovanje plačilnih navodil (osebno ime, lastnoročni podpis). Namen zbiranja teh podatkov je podrobneje opredeljen v obrazložitvi k 46. členu predloga zakona, ki ureja obdelavo osebnih in drugih podatkov.

K 18. členu (uporaba zakona, ki ureja splošni upravni postopek)

Pri odločanju o pridobitvi ali prenehanju statusa proračunskega uporabnika oziroma pri vključitvi v Register proračunskih uporabnikov in izključitvi iz njega se odloča o pravicah, obveznostih in pravnih koristih pravnih oseb in njihovih ustanoviteljev, povezanih s statusom proračunskega uporabnika, kar pomeni upravno in javnopravno zadevo v smislu določb 2. in 4. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13; v nadaljnjem besedilu: ZUP), zato se subsidiarno uporabljajo določbe ZUP, razen določb, ki urejajo vložitev vlog v fizični obliki in fizično vročanje dokumentov organa prve stopnje, za katere predlog tega zakona v 19. do 21. členu ureja vlaganje vlog strank oziroma vročanje dokumentov organa izključno v elektronski obliki.

Postopek vodijo in v njem odločajo uradne osebe UJP, ki izpolnjujejo pogoje, določene z navedenim zakonom in drugimi predpisi. Pri vodenju postopka se neposredno uporabljajo tudi podzakonski predpisi, ki urejajo upravno poslovanje organov državne uprave.

K 19. členu (način vložitve vlog strank v postopku)

S predlogom zakona se vzpostavlja digitalno poslovanje na področju vodenja Registra proračunskih uporabnikov.

Vloge v postopkih vključitve proračunskega uporabnika v Register proračunskih uporabnikov in izključitve proračunskega uporabnika iz njega, kot tudi vloge, s katerimi se sporočajo podatki, ki se vodijo v Registru proračunskih uporabnikov ter spremembe teh podatkov, se vlagajo izključno v elektronski obliki.

Vloga se lahko vloži tudi prek informacijskega sistema UJP, namenjenega za sprejem vlog, vročanje in obveščanje. Vloga, vložena v spletni sistem UJP se šteje za vloženo z dnem, ko spletni sistem UJP vložniku samodejno potrdi prejem.

Z namenom izvajanja tega člena bodo na spletnem portalu UJP proračunskim uporabnikom na voljo spletni obrazci posameznih vlog, ki bodo omogočali elektronski vnos podatkov in digitalno podpisovanje dokumentov ter prenos podpisanih dokumentov v informacijski sistem proračunskega uporabnika oziroma vložitev prek informacijskega sistema UJP.

Z uvedbo brezpapirnega poslovanja bodo omogočeni pogoji za administrativno razbremenitev proračunskih uporabnikov in UJP ter znižanje stroškov, vezanih na obdelavo in hrambo dokumentarnega gradiva.

Način vložitve vlog v elektronski obliki bo podrobneje urejen s pravilnikom ministra za finance, skladno s pooblastilom iz 48. člena in v roku, določenem v drugem odstavku 52. člena predloga zakona.

K 20. členu (elektronsko izdajanje in vročanje dokumentov UJP)

Ta člen zavezuje UJP, da vse dokumente, ki nastanejo v postopkih vključitve proračunskega uporabnika v Register proračunskih uporabnikov in izključitve proračunskega uporabnika iz njega (npr. odločbe, sklepe, vabila ipd.), ter dokumente, ki nastanejo v postopkih vpisa podatkov v Register proračunskih uporabnikov, izdaja in vroča strankam v postopku izključno po elektronski poti. Kot vročanje po elektronski poti se šteje tudi vročanje prek spletnega sistema UJP.

K 21. členu (vročanje dokumentov prek spletnega sistema UJP)

V tem členu je urejen način vročanja dokumentov prek spletnega sistema UJP.

V spletnem sistemu UJP bo zagotovljena revizijska sled o:

- času odložitve dokumenta v sistem;
- času, ko stranka oziroma njen pooblaščenec na svoj e-naslov prejme informativno obvestilo UJP, da je prejel/a dokument;
- času prijave stranke oziroma njenega pooblaščenca v sistem;
- času potrditve prevzema dokumenta oziroma podpisa vročilnice z uporabo kvalificiranega digitalnega potrdila;
- času nastopa fikcije vročitve, če stranka ali njen pooblaščenec dokumenta ne prevzame v 15 dneh od dneva, ko je bilo obvestilo puščeno prek spletnega sistema UJP;
- času izbrisa dokumenta iz spletnega sistema (šest mesecev od dneva vročitve/prevzema dokumenta oziroma od nastopa fikcije vročitve).

Način vročanja odločb, sklepov in drugih dokumentov prek spletnega sistema UJP bo podrobneje urejen s pravilnikom ministra za finance, skladno s pooblastilom iz 48. člena in v roku, določenem v drugem odstavku 52. člena predloga zakona.

Tehnična oziroma uporabniška navodila za prijavo v spletni sistem UJP in izvajanje posameznih opravil v okviru spletne aplikacije bodo objavljena na spletni strani UJP. Vsem uporabnikom spletne aplikacije bo UJP zagotovil tudi ustrezno podporo pri reševanju morebitnih tehničnih težav, vezanih na dostop in uporabo aplikacije.

K 22. členu (vključitev v Register proračunskih uporabnikov)

V Register proračunskih uporabnikov se po veljavnem ZOPSPU-1 vključujejo subjekti, ki izpolnjujejo posebna merila glede načina ustanovitve, pravnoorganizacijske oblike, dejavnosti in virov financiranja, določena s Pravilnikom o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03). Z normativnega vidika ni primerno, da se pogoji in merila za pridobitev statusa proračunskega uporabnika urejajo s podzakonskim predpisom, zato je pri pripravi predloga tega zakona dodan 15. člen, v katerem so jasno opredeljena merila in pogoji za pridobitev statusa, ter dodane prehodne in končne določbe, v katerih je opredeljeno prenehanje veljavnosti navedenega pravilnika.

Drugi odstavek zavezuje upravljavce sredstev sistema EZR občin, da morajo za vpis v Register proračunskih uporabnikov vložiti vlogo najpozneje v petih delovnih dneh od ustanovitve občine. Namen te določbe je, da se vse spremembe podatkov čim prej sporočajo UJP in se tako zagotovi sprotno dopolnjevanje Registra proračunskih uporabnikov.

UJP izvede postopek vključitve v Register proračunskih uporabnikov praviloma na podlagi prijave uporabnika javnofinančnih sredstev oziroma njegovega ustanovitelja. Če zavezanec ne vloži prijave za vključitev v Register proračunskih uporabnikov v petih delovnih dneh od ustanovitve, spremembe pravnoorganizacijske oblike ali virov financiranja oziroma od vpisa v primarni register ali če ne dopolni prijave v predpisanem roku, UJP uvede postopek po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije.

Če so izpolnjeni pogoji za pridobitev statusa proračunskega uporabnika, ki so določeni v ZJF in zgoraj navedenem podzakonskem predpisu, UJP izda odločbo o vključitvi v Register proračunskih uporabnikov ter enoti registra dodeli šifro proračunskega uporabnika in vpiše vse podatke, določene s tem zakonom in predpisom ministra za finance.

Če predlagatelj ne izpolnjuje pogojev za vpis v Register proračunskih uporabnikov, UJP izda odločbo o zavrnitvi vpisa.

Zoper odločbo o vključitvi v register ali odločbo o zavrnitvi zahteve za vpis v register, je dovoljena pritožba, ki se vloži pri UJP v petnajstih dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča Ministrstvo za finance. Zaradi zagotovitve nemotenega delovanja sistema EZR in izvrševanja državnega ter občinskih proračunov je v tem členu določeno, da pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

Postopek vključitve v Register proračunskih uporabnikov je podrobneje urejen v Pravilniku o načinu vodenja registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 25/17).

K 23. členu (vpis sprememb podatkov)

Za zagotovitev, da so v Registru proračunskih uporabnikov najnovejši podatki, in zaradi zanesljivega vodenja računov oziroma podračunov morajo proračunski uporabniki in druge enote registra pravočasno obveščati UJP o vseh spremembah podatkov, ki se vodijo v Registru proračunskih uporabnikov.

Če posamezna enota Registra proračunskih uporabnikov opusti dolžnost, določeno v tem členu, UJP vpiše spremembe podatkov v Register proračunskih uporabnikov po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, ki jih pridobi iz Poslovnega registra Slovenije. Če vpis sprememb podatkov ni mogoč po uradni dolžnosti ali na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, pridobljenih iz Poslovnega registra Slovenije, UJP pozove enoto registra, naj v petih delovnih dneh predloži zahtevane podatke oziroma dokumente.

UJP o vpisu sprememb podatkov izda obvestilo in ga pošlje enoti registra, na katero se spremembe nanašajo. Vse spremembe podatkov se vpisujejo tako, da je v registru zagotovljeno trajno spremljanje vseh vpisov v register (zgodovina podatkov).

Postopek vpisa sprememb podatkov je podrobneje urejen v Pravilniku o načinu vodenja registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 25/17).

K 24. členu (izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov)

Ob statusnih spremembah (pripojitev, razdružitve, prenehanje ipd.), spremembah pravnoorganizacijske oblike, ustanovitelja ali virov financiranja ter drugih spremembah, zaradi katerih pravna oseba ne more obdržati statusa proračunskega uporabnika, se izvede postopek izključitve iz Registra proračunskih uporabnikov.

UJP izvede postopek izključitve iz Registra proračunskih uporabnikov na podlagi vloge za izključitev proračunskega uporabnika oziroma njegovega ustanovitelja ali pravnega naslednika ali po uradni dolžnosti.

Pravna oseba, ki ima pravni interes za prenehanje statusa proračunskega uporabnika, mora najpozneje v petih delovnih dneh od začetka veljavnosti akta o statusnem preoblikovanju oziroma akta o izbrisu iz primarnega registra o tem obvestiti UJP ter predložiti zahtevano dokumentacijo za izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov.

Če zavezanec ne vloži vloge za izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov ali če predlagatelj ne dopolni prijave v predpisanem roku, UJP uvede postopek izključitve iz registra po uradni dolžnosti na podlagi dokumentov, ki so objavljeni v Uradnem listu Republike Slovenije, ter dokumentov, pridobljenih iz Poslovnega registra Slovenije.

V tem členu je določba, ki zavezuje upravljavce sredstev sistema EZR samoupravnih lokalnih skupnosti, ki delujejo kot deli občinskih uprav, da morajo vlogo za izključitev iz Registra proračunskih uporabnikov vložiti najpozneje v petih delovnih dneh po ukinitvi posamezne samoupravne lokalne skupnosti ter UJP, da po uradni dolžnosti izključi iz Registra proračunskih uporabnikov upravljavce sredstev sistema EZR samoupravnih lokalnih skupnosti, ki delujejo kot deli občinskih uprav, po njihovi vključitvi v sistem EZR države. S to določbo se želita doseči sprotno obnavljanje podatkov in večja odzivnost upravljavcev sredstev sistema EZR občin pri sporočanju podatkov ob ukinitvi občine, ki so potrebni za izbris iz Registra proračunskih uporabnikov ter debirokratizacija postopka ob prenosu sistema EZR samoupravnih lokalnih skupnosti v sistem EZR države.

Glede na merila in pogoje iz 15. člena tega zakona izda UJP odločbo o zavrnitvi vloge za izključitev ali odločbo o izključitvi proračunskega uporabnika iz Registra proračunskih uporabnikov. Zoper to odločbo je dovoljena pritožba, ki se vložijo pri UJP v 15 dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloča Ministrstvo za finance. Zaradi zagotovitve nemotenega delovanja sistema EZR in izvrševanja državnega ter občinskih proračunov je v tem členu določeno, da pritožba zoper odločbo ne zadrži njene izvršitve.

V zadnjem odstavku tega člena je predvideno, da UJP pred izključitvijo proračunskega uporabnika iz registra preveri njegove račune in ga pozove, naj zapre vse tiste, ki jih ima še odprte. V primeru pasivnosti proračunskega uporabnika predlog zakona omogoča, da UJP račune zapre po uradni dolžnosti in denarna sredstva prenese na ustrezen račun, namenjen za izvrševanje državnega oziroma občinskega proračuna.

Postopek izključitve iz Registra proračunskih uporabnikov in postopek zapiranja računov proračunskih uporabnikov sta podrobneje urejena v Pravilniku o načinu vodenja registra neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov ter postopkih odpiranja in zapiranja računov (Uradni list RS, št. 25/17).

K 25. členu (prevzem podatkov)

V Poslovni register Slovenije in register transakcijskih računov so vpisani vsi poslovni subjekti, kot jih opredeljuje ZPRS-1, vključno z vsemi proračunskimi uporabniki.

ZPRS-1 v 11. členu nalaga vsem registrskim organom oziroma upravljavcem javnih registrov in uradnih evidenc, da morajo Agenciji Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES) sporočiti podatke iz prvega odstavka 8. člena ZPRS-1. Enako velja za ponudnike plačilnih storitev, ki morajo na podlagi 192. člena ZPlaSSIED in podzakonskih predpisov sporočiti AJPES vse predpisane podatke o transakcijskih računih in njihovih imetnikih. Med zavezanca, ki morajo sporočiti podatke AJPES, sodi tudi UJP kot primarni registrski organ za neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter za proračunske uporabnike, ki pridobijo pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega ustanovitvenega akta, objavljenega v Uradnem listu Republike Slovenije, in se ne registrirajo pri nobenem drugem registrskem organu.

UJP pridobiva podatke iz Poslovnega registra Slovenije in registra transakcijskih računov brezplačno na način, ki je podrobneje urejen z dogovorom, sklenjenim med UJP in AJPES.

UJP in AJPES kot upravljavca registrov dnevno izmenjujeta podatke, potrebne za vodenje in posodabljanje obeh registrov.

V zvezi z vpisom v Register proračunskih uporabnikov ali izbrisom iz tega registra zakon v 18. členu napotuje na uporabo ZUP, kar pomeni, da UJP za odločanje v konkretnem upravnem postopku lahko brezplačno pridobiva podatke tudi iz drugih registrov in uradnih evidenc ali podatke od drugih organov

in nosilcev javnih pooblastil, če je to potrebno za ugotovitev dejanskega stanja in sprejem odločbe, in sicer na način in po postopku, ki so določeni v 33., 34. in 139. členu ZUP.

K 26. členu (uporaba podatkov Registra proračunskih uporabnikov)

V tem členu so opredeljeni pogoji uporabe podatkov, ki se vodijo v Registru proračunskih uporabnikov.

Državni organi in upravljavci javnih zbirk podatkov, ki izrazijo interes, da se povežejo z Registrom proračunskih uporabnikov zaradi vodenja svojih zbirk podatkov, lahko od UJP brezplačno prevzemajo podatke v obsegu, potrebnem za vodenje njihovih registrov in uradnih evidenc ali za namen njihovih z zakonom predpisanih pristojnosti. Možnost brezplačnega dostopa do podatkov je zagotovljena tudi za pooblaščenca izvajalce statističnih raziskovanj.

O načinu izmenjave podatkov se sporazumno dogovorita UJP in prosilec, ki je upravičen do dostopa do podatkov.

K 27. členu (dostop do javnih podatkov Registra proračunskih uporabnikov)

V tem členu je opredeljena javnost Registra proračunskih uporabnikov oziroma način zagotavljanja vpogleda v javne podatke Registra proračunskih uporabnikov in dostopa do njih. Namen uporabe podatkov v povezavi z varovanjem podatkov in zasebnosti ni vprašljiv, ker gre za podatke, ki so kot javni določeni z različnimi predpisi, kot taki pa se vodijo tudi v primarnih registrih in uradnih evidencah.

Podatki iz Registra proračunskih uporabnikov, razen varovanih osebnih podatkov ter drugih podatkov, za katere je drugače urejeno s posebnimi predpisi, so enako dostopni vsem na način in pod pogoji, ki so določeni v zakonu in podzakonskih predpisih, ki urejajo dostop do informacij javnega značaja. UJP lahko zaračunava stroške posredovanja informacij javnega značaja na način in pod pogoji ter cenah, določenih v uredbi, ki ureja posredovanje in ponovno uporabo informacij javnega značaja.

K 28. členu (vrste računov)

V tem členu so opredeljene vrste računov, ki jih lahko odpirajo proračunski uporabniki.

Za izvajanje in evidentiranje javnofinančnih tokov ter za potrebe delovanje sistema EZR v skladu z zahtevami iz zakona, ki ureja javne finance, UJP vodi zakladniški podračun upravljavca sredstev sistema EZR države in EZR občine, ki je namenjen za upravljanje denarnih sredstev posameznega sistema EZR, in podračune javnofinančnih prihodkov, na katere se plačujejo obvezne dajatve in drugi javnofinančni prihodki.

UJP v okviru EZR vodi podračune proračunskih uporabnikov, ki so namenjeni za opravljanje plačilnih storitev oziroma poravnavo obveznosti ali prilive sredstev iz naslova obligacijskih razmerij, ki jih proračunski uporabniki sklepajo s pravnimi in fizičnimi osebami (npr. naročanje ali izvajanje storitev, nakupi ali prodaje blaga, naročanje gradenj ter druge pogodbe). V registru transakcijskih računov imajo ti računi oznako S.

Podračuni, ki so odprti pri UJP, imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSSIED, razen če ta ali poseben zakon določa drugače.

V tem členu so kot novost navedeni tudi računi imetnikov, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika. V to kategorijo sodijo nosilci javnih pooblastil, ki imajo vlogo nadzornika ali skrbnika javnofinančnih prihodkov, ali drugi subjekti, kadar je odprtje računa pri UJP urejeno s posebnim predpisom ali s pogodbo, sklenjeno med UJP in uporabnikom storitev.

Zaradi spremljanja javnofinančnih tokov in preglednosti finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov UJP vodi evidenčne račune za račune, ki jih imajo proračunski uporabniki odprte izven sistema EZR v državi in v tujini v skladu z 31. členom predloga zakona. Tako je zagotovljena preglednost porabe javnofinančnih sredstev in hkrati vzpostavljena baza podatkov za nadzorne, statistične in analitične namene ter za gospodarno in učinkovito upravljanje finančnega premoženja in načrtovanje ter izvrševanje državnega in občinskih proračunov.

Odpiranje posebnih namenskih transakcijskih računov pri Banki Slovenije, ki so namenjeni ločenemu vodenju sredstev, je izjemoma dovoljeno za namene oziroma sredstva, ki so taksativno našeta v četrtem odstavku tega člena, pod pogojem, da imetnik tega računa predhodno pridobi soglasje ministra za finance. Sredstva na teh računih so izvzeta iz izvršbe zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k drugem odstavku tega člena.

K 29. členu (zagotavljanje podatkov o računih in plačilnih storitvah)

V tem členu so navedene podpirne oziroma javnofinančne storitve, s katerimi UJP zagotavlja širok nabor podatkov za proračunske uporabnike, imetnike računov, upravljavce sredstev EZR, nadzornike, skrbnike in druge subjekte kot tudi informacije javnega značaja.

Način opravljanja plačilnih storitev UJP je podrobneje urejen v ZPlaSSIED in spodaj navedenih podzakonskih predpisih, izdanih na podlagi ZOPSPU-1, ter v splošnih pogojih poslovanja in pogodbah, ki jih UJP sprejme v skladu z ZPlaSSIED.

Naloge UJP v zvezi z vodenjem podračunov proračunskih uporabnikov v okviru sistema EZR so podrobneje opredeljene v Pravilniku o postopkih in pogojih vodenja računov neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 109/12, 92/14, 24/15 in 77/16 – ZOPSPU-1).

UJP sprejema plačilne naloge v breme računov proračunskih uporabnikov, ki poslujejo v okviru enotnega zakladniškega sistema, in drugih oseb oziroma nadzornikov javnofinančnih prihodkov, določenih s posebnimi predpisi, zagotavlja nadzor nad temi transakcijami in za imetnike računov pripravlja obvestila o plačilnih transakcijah in stanju sredstev na računih ter druge informacije na način, ki je podrobneje urejen v Pravilnik o izvajanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 34/19).

UJP upravljavcem sredstev sistema EZR zagotavlja podatke o stanju sredstev in prometu na podračunih v okviru EZR posameznega upravljavca zaradi upravljanja denarnih sredstev v skladu s podzakonskim predpisom iz prejšnjega odstavka ter določbami Pravilnika o poslovanju sistema enotnega zakladniškega računa države oziroma občine (Uradni list RS, št. 76/20, 82/20 – popr.), Pravilnika o načinu vpisovanja podatkov, potrebnih za spremljanje izvrševanja proračuna, v plačilna navodila (Uradni list RS, št. 120/07) in Pravilnika o postopkih za izvrševanje proračuna Republike Slovenije (Uradni list RS št. 50/07, 61/08, 99/09 – ZIPRS1011, 3/13, 81/16).

Vodenje evidenčnih računov pri UJP oziroma način zbiranja podatkov o računih, ki jih imajo proračunski uporabniki, odprte izven sistema EZR, je podrobneje urejen s Pravilnikom o dvigih ter plogih domače in tuje gotovine neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije preko posebnega računa z ničelnim stanjem (Uradni list RS, št. 89/02, 94/02 – popr., 117/07, 58/09 – ZPlaSS, 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 77/16 – ZOPSPU-1) in

Pravilnikom o načinu zbiranja in posredovanja podatkov na računih proračunskih uporabnikov odprtih izven sistema enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 26/17).

UJP opravlja storitve po posebnih dogovorih, sporazumih in protokolih, sklenjenih z državnimi organi ali posameznimi proračunskimi uporabniki ali drugimi institucijami, ki izrazijo interes za sodelovanje. Ti akti praviloma urejajo izmenjavo podatkov, ki jih UJP obdeluje pri opravljanju zgoraj navedenih nalog, oziroma podatkov, ki jih naročnik oziroma uporabnik uporablja za davčne, statistične, analitične, proračunske, raziskovalne in druge namene. S temi akti se urejajo tudi dodatne storitve UJP za posamezne naročnike, ki izrazijo interes za sodelovanje z UJP.

UJP opravlja tudi druge javnofinančne storitve, določene s področnimi zakoni ali podzakonskimi predpisi, kot so npr. zbiranje in spletna javna objava podatkov o plačilnih transakcijah, izvršenih v breme računov zavezancev za dostop do informacij javnega značaja, skladno z 10.a členom Zakona o dostopu do informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15 in 7/18) in Pravilnikom o zbiranju podatkov o plačilnih transakcijah zavezancev za informacije javnega značaja (Uradni list RS, št. 60/14 in 77/16 – ZOPSPU-1).

V primeru neizvršene ali nepravilno izvršene ali preklicane oziroma zavrnjene plačilne transakcije UJP pri drugih ponudnikih plačilnih storitev opravlja poizvedbe in pridobiva podatke o plačilni transakciji ali kopije plačilnih nalogov in druge podatke, ki so potrebni za učinkovito izsleditev plačilne transakcije ali za obravnavo reklamacij ali zahtevkov proračunskih uporabnikov in drugih oseb, na katere se plačilna transakcija nanaša. V praksi pri izvajanju teh poizvedb so nastajale težave, ker so posamezni ponudniki plačilnih storitev odklanjali posredovanje zahtevanih podatkov z obrazložitvijo, da UJP v ZPlaSSIED ali ZOPSPU-1 nima zakonske podlage za zbiranje tovrstnih podatkov. Zaradi zagotovitve ustrezne pravne podlage za zbiranje podatkov in učinkovitega reševanja reklamacij je tem členu dodan drugi odstavek.

K 30. členu (obveznost zaprtja računov)

Podračuni v sistemu EZR, ki so odprti pri UJP, imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSSIED, kar med drugim pomeni, da proračunski uporabniki lahko prek UJP opravljajo celoten plačilni promet oziroma prejemajo sredstva v dobro proračuna, ki so jih plačali plačniki v državi ali tujini, ter poravnajo obveznosti do prejemnikov sredstev, ki imajo odprte transakcijske račune v državi ali tujini (npr. vsa plačila iz naslova opravljenih storitev, dobav blaga, izvedenih gradenj, avtorskih, podjemnih in drugih pogodb, plače javnih uslužbencev, pokojnine, socialni transferji ipd.).

Plačilne storitve za proračunske uporabnike se praviloma opravljajo prek sistema EZR, zato je v tem členu izrecno opredeljena obveznost zaprtja plačilnih, transakcijskih ali drugih računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev. Pravna oseba, ki je pridobila status proračunskega uporabnika in je predhodno poslovala prek enega ali več računov pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, mora v tridesetih dneh po dokončnosti odločbe o vključitvi v Register proračunskih uporabnikov zapreti vse račune pri drugih ponudnikih plačilnih storitev. Pravna oseba, ki je pridobila status proračunskega uporabnika, lahko izjemoma odpira račune izven sistema EZR na način ter pod pogoji, ki so podrobneje opredeljeni v 30. členu predloga zakona.

K 31. členu (prepoved odpiranja računov in uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR)

Glede na posebnosti delovanja sistema EZR, izvrševanja državnega in občinskih proračunov ter delovanja blagajne zdravstvenega zavarovanja ter pokojninskega in invalidskega zavarovanja je v prvem odstavku tega člena opredeljena splošna prepoved odpiranja računov in uporabe plačilnih storitev izven sistema EZR.

Drugi odstavek zavezuje ponudnike plačilnih storitev, da morajo zavrniti zahtevek proračunskega uporabnika za odprtje računa ali naročilo plačilnih storitev, ki je v nasprotju s prepovedjo iz prvega odstavka tega člena.

Finančno poslovanje proračunskih uporabnikov izven sistema EZR oziroma prek računov, odprtih v državi ali tujini pri drugih ponudnikih plačilnih storitev, je dovoljeno le izjemoma v primerih, ki so določeni v tretjem odstavku tega člena.

Med prvo izjemo sodijo posebni računi z ničelnim stanjem, ki jih proračunski uporabniki lahko uporabljajo izključno za dvig ali polog domače in tuje gotovine in morajo ob koncu dneva izkazovati ničelno stanje. Za gotovinsko poslovanje je treba zagotoviti ustrezne prostorske in varnostno-tehnične pogoje in široko mrežo poslovalnic na območju Republike Slovenije (sprejemna okenca, poslovni prostori, trezorji, varnostno-tehnična oprema, varnostna služba, transport gotovine, zaposleni in materialni stroški ipd.), kar zahteva nesorazmerne stroške. Ob vzpostavitvi sistema EZR je bila sprejeta odločitev, da UJP za proračunske uporabnike ne bo opravljal gotovinskega plačilnega prometa, ter da se ta del finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov izvaja prek bank in hranilnic, ki imajo ustrezno mrežo poslovalnic na območju Republike Slovenije. Proračunski uporabniki lahko odpirajo te račune le pri bankah in hranilnicah, ki jih izbere Ministrstvo za finance. Seznam izbranih oziroma pooblaščenih bank in hranilnic, s katerimi je Ministrstvo za finance sklenilo krovno pogodbo, je objavljen na spletnih straneh Ministrstva za finance in UJP. Posebni računi z ničelnim stanjem so javno objavljeni v Poslovnem registru Slovenije in registru transakcijskih računov (imajo oznako M). Poslovanje proračunskih uporabnikov in razpolaganje z javnofinančnimi sredstvi morata biti pregledna in zagotavljati nadzor, ki ga opravljajo pristojni organi. Javna objava teh računov omogoča UJP, da kot prekrškovni organ nadzira izvajanje določb tega zakona ter spremlja vse izvršene plačilne transakcije tako, da je v primeru zlorabe mogoče zbrati ustrezne dokaze, potrebne za izvedbo postopka o prekršku zoper odgovorno osebo proračunskega uporabnika in ponudnika plačilnih storitev. Sredstva na teh računih so izvzeta iz izvršbe zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k drugem odstavku 38. člena tega zakona. Način odpiranja teh računov in poročanja o stanju denarnih sredstev na teh računih ter plačilnih transakcijah, opravljenih v dobro in breme teh računov, je podrobneje urejen v Pravilniku o dvigih ter plogih domače in tuje gotovine neposrednih in posrednih proračunskih uporabnikov državnega in občinskih proračunov, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije preko posebnega računa z ničelnim stanjem (Uradni list RS, št. 89/02, 94/02 – popr., 117/07, 58/09 – ZPlaSS, 109/09, 59/10 – ZOPSPU in 77/16 – ZOPSPU-1).

Druga izjema so transakcijski računi, ki jih diplomatska predstavništva in konzulati Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: DPK) lahko odpirajo pri bankah v državi, kjer imajo sedež. Za odpiranje teh računov mora DPK predhodno pridobiti soglasje Ministrstva za zunanje zadeve (v nadaljnjem besedilu: MZZ), ki mora o odprtju teh računov obvestiti UJP. Zaradi vodenja evidenčnih računov pri UJP mora DPK ali MZZ brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih.

Tretja izjema so kulturni atašeji oziroma kulturno-informacijski centri ter umetniške rezidence, ki delujejo v drugi državi kot dislocirane enote DKP v okviru skupnih projektov Ministrstva za zunanje zadeve in Ministrstva za kulturo. V to kategorijo izjem sodita npr. SKICA - Slovenski kulturno-informacijski center v Avstriji, ki deluje kot dislocirana enota Veleposlaništva Republike Slovenije na Dunaju, ter SKC - Slovenski kulturni center Berlin, ki deluje v okviru Veleposlaništva Republike Slovenije v Berlinu, kot tudi umetniški rezidenci, ki delujeta v okviru Veleposlaništva Republike Slovenije v Londonu in v okviru Stalnega predstavništva Republike Slovenije pri OZN New York. Podrobnejše informacije o teh organizacijskih enotah in posameznih projektih so dostopne na spletni strani Ministrstva za kulturo ter v javnih razpisih za izbor kulturnih projektov (npr. javni razpis Ministrstva za kulturo št. 5110-14/2019/2 z dne 4. 10. 2019). Ministrstvo za kulturo, mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi evidenčne račune. Ministrstvo za kulturo, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih. Ker pri delovanju teh organizacijskih enot in projektov gre za delitev stroškov med dvema ministrstvom, lahko navedeno obveznost sporočanja podatkov prevzame Ministrstvo za zunanje zadeve, če se o tem pisno dogovori z Ministrstvom za kulturo.

Kot četrta izjema so v tem členu opredeljeni transakcijski računi, ki jih obrambni atašeji, obrambni predstavniki pri mednarodnih organizacijah in drugi uslužbenci Republike Slovenije na obrambnem področju, izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, vojaška predstavništva v tujini in slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah lahko odpirajo pri bankah v državi, kjer delujejo. V skladu z Zakonom o obrambi (Uradni list RS, št. 103/04 – uradno prečiščeno besedilo, 95/15 in 139/20) se vojaška služba izvaja tudi izven države v vojaškodiplomatskih predstavništvih, organih mednarodnih organizacij, pri drugih organih ali v skupnih poveljstvih in enotah zaradi izvrševanja obveznosti, prevzetih v mednarodnih organizacijah oziroma z mednarodnimi pogodbami, ali v obliki stalnih ali začasnih skupin in enot Slovenske vojske, ki so napotene na opravljanje nalog izven države. Za nemoteno izvajanje vojaške službe izven države oziroma financiranje stalnih ali začasnih skupin Slovenske vojske izven države je v posameznih primerih nujno potrebno odprtje transakcijskih računov pri tujih bankah na območju držav, v katerih se izvaja vojaška služba. Obrambni atašeji, obrambni predstavniki pri mednarodnih organizacijah in drugi uslužbenci Republike Slovenije na obrambnem področju, izenačeni z diplomati v sprejemnih državah oziroma pri mednarodnih organizacijah, vojaška predstavništva v tujini in slovenski kontingenti na mednarodnih operacijah in misijah lahko odpirajo račune pri bankah v državi, kjer delujejo, če predhodno pridobijo soglasje Ministrstva za obrambo. Zakon zavezuje Ministrstvo za obrambo, da mora o odprtju teh računov obvestiti UJP ter mu sporočiti podatke o stanju sredstev na njih. UJP po prejemu obvestila Ministrstva za obrambo vzpostavi evidenčne račune.

Peta izjema je transakcijski račun, ki ga za upravljanje sredstev varnostnih rezerv odpre Republika Slovenija pri banki. S tem računom v imenu in za račun Republike Slovenije upravlja Slovenska izvozna in razvojna banka (v nadaljnjem besedilu: SID banka) skladno z Zakonom o Slovenski izvozni in razvojni banki (Uradni list RS, št. 56/08, 20/09, 25/15 – ZBan-2 in 61/20 - ZDLGPE; v nadaljnjem besedilu: ZSIRB) ter Zakonom o zavarovanju in financiranju mednarodnih gospodarskih poslov (Uradni list RS, št. 2/04, 56/08 – ZSIRB in 82/15; v nadaljnjem besedilu: ZZFMGP). ZZFMGP ureja sistem zavarovanja in financiranja mednarodnih gospodarskih poslov v Republiki Sloveniji kot enega izmed instrumentov trgovinske politike, s katerim se zagotavljajo konkurenčni pogoji domačih poslovnih subjektov na tujih trgih. Z ZZFMGP je urejen samo tisti del zavarovanja in financiranja izvoza, kjer ima država zaradi narave rizikov in finančnih zmogljivosti posebno vlogo pri spodbujanju tega izvoza. SID banka kot pooblaščenca institucija po ZZFMGP v imenu in za račun Republike Slovenije zavaruje tiste komercialne in nekomercialne rizike (nemarketabilne rizike), ki jih zaradi njihove narave in stopnje tveganja zasebni pozavarovalni sektor ni pripravljen prevzeti ali pa ima za to omejene zmogljivosti. To pomeni, da zasebni trg ni sposoben prevzemati nekaterih rizikov ter nuditi nekaterih financiranj in zavarovanj brez garancije oziroma poročstva države, kar povzroča nedelovanje trga ali obstoj tržnih vrzeli, ki jih zapolnjuje pooblaščenca institucija ter tako dopolnjuje finančni trg.

SID banka mora o odprtju teh računov obvestiti UJP, ki vzpostavi ustrezne evidenčne račune. Banka, ki za Republiko Slovenijo oziroma SID banko vodi navedeni račun, mora UJP brezplačno sporočiti podatke o plačilih, opravljenih v breme in dobro tega računa, ter o stanju sredstev na tem računu. Z vodenjem evidenčnih računov pri UJP je zagotovljena ustrezna evidenca vseh poslovnih dogodkov, ki jih SID banka izvaja v imenu in za račun države, skladno s priporočilom Računskega sodišča in Odzivnim poročilom na Revizijsko poročilo RS k Predlogu zaključnega računa proračuna RS za leti 2012 in 2013 v delu, ki se nanaša na Ministrstvo za finance.

Dodatna izjema v tretjem odstavku tega člena so trgovalni računi proračunskih uporabnikov, odprti pri ponudnikih investicijskih storitev v skladu s predpisi, ki urejajo trg finančnih instrumentov. Trgovalni račun je namenjen za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, skladno z omejitvami in posebnimi pogoji, določenimi s tem zakonom ter posebnimi zakoni, ki urejajo ravnanje s finančnim premoženjem in finančno poslovanje proračunskih uporabnikov. Državi, občinam in nekaterim proračunskim uporabnikom, ki lahko na podlagi posebnih zakonov kupujejo nematerializirane vrednostne papirje, je treba zagotoviti možnost

odpiranja trgovalnih računov, skladno z Zakonom o nematerializiranih vrednostnih papirjih (Uradni list RS, št. 75/15, 74/16 – ORZNP48, 5/17, 15/18 – odl. US in 43/19), s katerim so ukinjeni registrski računi, odprti za nematerializirane vrednostne papirje pri centralni depotni družbi. Na podlagi ZJF lahko država in občine v okviru upravljanja finančnega premoženja opravljajo tudi transakcije, potrebne za nakup ali prodajo delnic in drugih nematerializiranih vrednostnih papirjev oziroma kapitalskih naložb in vlog v gospodarskih družbah, ter morajo imeti za to odprte trgovalne račune, ki so namenjeni za nakup, prodajo, preknjižbo in hrambo ter druge oblike razpolaganja z nematerializiranimi vrednostnimi papirji in drugimi finančnimi instrumenti in njihovega upravljanja na domačem in tujih kapitalskih trgih, pri izbranih ponudnikih, ki opravljajo investicijske storitve v skladu z Zakonom o trgu finančnih instrumentov (Uradni list RS, št. 77/18, 17/19 – popr. in 66/19). Podobno velja tudi za nekatere posredne proračunske uporabnike, kot je npr. Sklad za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in za odlaganje radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško (v nadaljnjem besedilu: Sklad NEK), ki mora ravnati s finančnim premoženjem tako, da zagotavlja varnost, donosnost in likvidnost svojih naložb v finančne instrumente v skladu z Zakonom o javnih skladih (Uradni list RS, št. 77/08, 8/10 – ZSKZ-B in 61/20 - ZDLGPE). Sklad NEK je bil ustanovljen na podlagi Zakona o Skladu za financiranje razgradnje Nuklearne elektrarne Krško in odlaganja radioaktivnih odpadkov iz Nuklearne elektrarne Krško (Uradni list RS, št. 47/03 – uradno prečiščeno besedilo in 68/08; v nadaljnjem besedilu: ZSFR). Primarna naloga Sklada NEK je zbiranje sredstev za razgradnjo NEK, varno skladiščenje in končno odlaganje izrabljenega jedrskega goriva ter radioaktivnih odpadkov. Sklad posluje v posebni organizacijski obliki in je bil ustanovljen kot pravna oseba »sui generis« z namenom, opredeljenim v ZSFR. Pri izvajanju ZOPSPU je bilo tudi ugotovljeno, da ima Sklad NEK odprte trgovalne račune izven države, ki jih uporablja izključno za namen portfelnjskih investicij oziroma naložb finančnega premoženja Sklada NEK v finančne instrumente. Sklad NEK nalaga sredstva v skladu s 26. členom Zakona o javnih skladih ter svojima naložbeno politiko in finančnim načrtom, ki ju na predlog upravnega odbora potrdi Vlada RS. Pri upravljanju sredstev spoštuje načela varnosti, razpršenosti in likvidnosti sredstev. Nadzor nad finančnim poslovanjem Sklada NEK je zagotovljen z veljavnimi predpisi. Ponudniki investicijskih storitev, ki za proračunske uporabnike vodijo trgovalne račune, in proračunski uporabniki, ki odpirajo trgovalne račune v tujini, morajo obvestiti UJP o odprtju trgovalnih računov in mu brezplačno sporočiti podatke o stanju sredstev na njih.

Način in obseg sporočanja podatkov sta podrobneje urejena v Pravilniku o načinu zbiranja in posredovanja podatkov na računih proračunskih uporabnikov odprtih izven sistema enotnega zakladniškega računa (Uradni list RS, št. 26/17). Pooblastilo ministra za izdajo podzakonskega predpisa je urejeno v 48. in 52. členu predloga zakona.

Z vodenjem navedenih evidenčnih računov pri UJP je zagotovljena preglednost porabe javnofinančnih sredstev in hkrati vzpostavljena baza podatkov za nadzorne, statistične in analitične namene ter za gospodarno in učinkovito upravljanje finančnega premoženja in načrtovanje ter izvrševanje državnega in občinskih proračunov.

K 32. členu (uporaba posebnega zakona)

Za UJP pri opravljanju plačilnih storitev neposredno veljajo in se uporabljajo določbe ZPlaSSIED, razen določb, ki urejajo sklenitev pogodbe o plačilnih storitvah in skupne plačilne račune.

Izključitev oziroma omejitev uporabe posameznih določb navedenega zakona je izrecno predvidena v tretjem odstavku 20. člena ZPlaSSIED, ki omogoča, da se z drugim predpisom drugače uredijo pravice in obveznosti UJP in uporabnikov njegovih storitev v zvezi z opravljanjem oziroma uporabo plačilnih storitev.

Plačilne storitve UJP, namenjene proračunskim uporabnikom, se opravljajo na nekomercialni podlagi za zaprt krog uporabnikov storitev, ki so vključeni v sistem EZR, zato za UJP in uporabnike njegovih plačilnih storitev (proračunske uporabnike) ne velja dolžnost sklepanja pogodb o opravljanju plačilnih storitev. Enako velja tudi plačilne storitve, ki jih UJP opravlja za nosilce javnih pooblastil – nadzornike

in skrbnike javnofinančnih prihodkov, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika. Določbe posebnih javnofinančnih predpisov so za UJP in proračunske uporabnike in nosilce javnih pooblastil zavezujoče ter se morajo pri opravljanju plačilnih storitev neposredno uporabljati, zato ti predpisi praviloma izključujejo ali bistveno omejujejo pogodbeno svobodo oziroma možnost drugačnega urejanja pravil ravnanja. To pomeni, da je v teh primerih brezpredmetno kakršno koli dodatno urejanje medsebojnih razmerij s pogodbami o opravljanju plačilnih storitev. Morebitni pravni akti (protokoli, sporazumi, dogovori, splošni pogoji poslovanja), s katerimi UJP in proračunski uporabniki ter nosilci javnih pooblastil podrobneje urejajo posamezne obveznosti, se ne štejejo za pogodbe o opravljanju plačilnih storitev v smislu določb ZPlaSSIED.

UJP in proračunski uporabniki lahko izjemoma sklepajo pogodbe o opravljanju plačilnih storitev v smislu določb ZPlaSSIED, kadar se s pogodbo urejajo medsebojna razmerja iz naslova uporabe posameznega plačilnega instrumenta, če uporaba posameznega plačilnega instrumenta ni drugače urejena s posebnim predpisom s področja javnih financ.

Iz tega člena je izrecno izvzeta tudi uporaba določb ZPlaSSIED, ki urejajo skupni plačilni račun, zlasti zaradi morebitne napačne razlage solidarne odgovornosti imetnikov računov v sistemu EZR oziroma imetnikov podračunov pri UJP v razmerju do upnikov ali tretjih oseb.

Zaradi posebnosti delovanja sistema EZR ter izvrševanja državnega in občinskih proračunov ima EZR vlogo skupnega transakcijskega računa vseh proračunskih uporabnikov, ki so vključeni v sistem EZR. Podračuni v okviru EZR, ki so odprti pri UJP, imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika ter z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSSIED. Glede na to posebnost ter dejstvo, da ZJF jasno opredeljuje odgovornost in pristojnost proračunskih uporabnikov pri upravljanju finančnega premoženja in razpolaganju z njim, se ne morejo neposredno ali smiselno uporabljati določbe ZPlaSSIED, ki urejajo razmerja med imetniki skupnega plačilnega računa.

UJP na nekomercialni osnovi oziroma brez zaračunavanja stroškov in nadomestil opravlja plačilne storitve tudi za fizične in pravne osebe zasebnega prava, in sicer kadar so te storitve potrebne za plačilo, prejem, razporejanje, nadzor ali upravljanje javnofinančnih sredstev ali za zagotavljanje preglednosti poslovanja z javnofinančnimi sredstvi ali za ločeno evidentiranje namenskih javnofinančnih sredstev ali za druge namene in v skladu s pogoji, določenimi v tem ali drugem zakonu. V to kategorijo uporabnikov storitev UJP sodijo npr. fizične in pravne osebe, ki na negotovinskih plačilnih mestih UJP plačujejo obvezne dajatve ali imetniki plačilnih kartic ali drugi plačilnih instrumentov, ki prek sistema za spletno plačevanje UJP plačujejo elektronske storitve v upravnih, sodnih in drugih uradnih postopkih ali druge storitve, blago in izdelke, ki jih proračunski uporabniki zagotavljajo svojim strankam prek spletnih portalov.

K 33. členu (sistem za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov)

UJP zagotavlja podporo za izvajanje spletnih plačil za storitve, ki jih javni sektor ponuja fizičnim in pravnim osebam prek spleta ali enotne kontaktne točke, ki jo je vzpostavilo Ministrstvo za javno upravo.

UJP v ta namen vzdržuje in razvija spletno aplikacijo e-Plačila, ki omogoča uporabnikom iz javnega in zasebnega sektorja brezgotovinsko plačevanje storitev proračunskih uporabnikov (npr. sodne in upravne takse, druge stroške upravnih in drugih postopkov, globe za prekrške) in drugih storitev javnega sektorja (npr. nakup vstopnic za gledališče, ribolov, muzeje, nakup literature, plačevanje šolnine, članarine, kotizacije in zamudnine ipd.) prek spletnega bančništva oziroma s plačilnimi karticami ali prek sistema mobilne telefonije.

Poleg tega je za spletna plačila in druge podporne oziroma spremljevalne elektronske storitve UJP značilno, da se izvajajo prek gospodarskih subjektov oziroma ponudnikov storitev spletnega bančništva, plačilnih kartic ter mobilne telefonije (v nadaljnjem besedilu: plačilni servis). V sistem spletnih plačil se lahko vključijo ponudniki storitev spletnega bančništva, plačilnih kartic ter mobilne telefonije (plačilni servisi), ki izkažejo interes za ta način poslovanja in izpolnijo minimalne tehnične in druge zahteve, kakor tudi proračunski uporabniki, ki želijo uporabljati posamezne storitve, in sicer tako, da prek UJP izvajajo posamezne storitve ali sklop storitev, ki jim ustrezajo oziroma ustreza glede na njihove tehnične zmožnosti in delovno področje. Spletne storitve temeljijo in delujejo na načelu odprtosti in dostopnosti za vse udeležence ter načelu gospodarnosti množičnih plačil (storitve so najugodnejše in cenejše, če je v sistem vključenih čim več sodelujočih). Zaradi gospodarnosti poslovanja in nižjih stroškov ter posebnosti plačilnih storitev in transakcij (stranke proračunskih uporabnikov so fizične in pravne osebe, ki imajo odprte račune pri različnih bankah) je v interesu UJP in proračunskih uporabnikov, da lahko hkrati uporabljajo storitve čim širšega kroga ponudnikov plačilnih servisov. Izbira le enega zunanjega ponudnika oziroma izvajalca spletnih in spremljevalnih storitev bi občutno zožila in otežila možnosti poslovanja z zunanjim poslovnim okoljem ter podražila vse tovrstne storitve za proračunske uporabnike.

UJP je v razmerju do drugih udeležencev plačilnih servisov naročnik in sklepa pogodbo za posamezne sklope storitev, ki jih lahko uporabljajo proračunski uporabniki. S tem so upoštevani cilji Vlade Republike Slovenije na področju odprave administrativnih ovir in bremen ter znižanja stroškov za gospodarstvo in proračunske uporabnike ter cilji na področju usklajenosti informacijsko-komunikacijske opreme celotnega javnega sektorja in dostopnosti storitev ter racionalizacije poslovanja javne uprave (namesto več posameznih javnih naročil in pogodb med proračunskimi uporabniki in plačilnim servisom se sklepa le ena pogodba med UJP in plačilnim servisom; namesto več mesečnih računov posamezni plačilni servis izda le en račun in ga pošlje UJP ipd.).

Na ta način so zagotovljeni tudi standardizacija in usklajenost informacijsko-komunikacijske opreme ter elektronskega poslovanja v javnem sektorju, združljivost različnih informacijskih okolij znotraj celotnega javnega sektorja ter učinkovitejše upravljanje in gospodarna poraba javnih sredstev.

V tem členu je zajeta tudi podpora UJP za spletno plačevanje storitev, ki jih zunanji ponudniki, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika (npr. Obrtna zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, nosilci javnih pooblastil itd.), ponujajo svojim strankam v okviru izvajanja javnih pooblastil ali drugih pristojnosti prek enotnega portala, ki ga upravlja Ministrstvo za javno upravo.

Način izvajanja storitev UJP iz tega člena je podrobneje urejen v Pravilniku o načinu izvajanja nalog podpore za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov in zunanjih ponudnikov prek sistema spletnih plačil, ki ga upravlja Uprava Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 29/17).

Ta člen ne posega v pravice proračunskih uporabnikov, ki so vzpostavili svoje sisteme za spletno plačevanje pred uveljavitvijo novele ZOPSPU-A. Zato je v predlogu tega zakona dodana prehodna določba (49. člen), ki ureja status oziroma nadaljnjo uporabo samostojnih sistemov spletnih plačil.

K 34. členu (storitve na negotovinskih plačilnih mestih)

UJP je na lokacijah svojih območnih enot (8) in dislociranih pisarnah (5) vzpostavil negotovinska plačilna mesta, na katerih lahko fizične in pravne osebe s plačilnimi karticami ali mobilnimi denarnicami, ki podpirajo plačevanje s plačilnimi karticami, plačujejo obvezne dajatve do države in občin, kot so npr. davek na dodano vrednost, prihodki od premoženja, dohodnina, prispevki za socialno varnost, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča, letna dajatev za uporabo vozil v cestnem prometu, takse, globe in podobno, ki se plačujejo na račune javnofinančnih prihodkov. UJP uporabnikom te plačilne storitve ponuja podporo in pomoč pri izpolnjevanju plačilnega naloga oziroma obrazca UPN.

V drugem odstavku tega člena je predvideno, da UJP lahko vzpostavi enotno virtualno (spletno) negotovinsko plačilno mesto, prek katerega se s plačilnimi in kreditnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva in sistema mobilne telefonije ali z drugimi plačilnimi sredstvi brezgotovinsko odrejajo in izvršujejo plačilne transakcije za namene, določene v prvem odstavku tega člena. S tem bo ta plačilna storitev dostopna tudi širšemu krogu uporabnikov, ki nimajo prebivališča ali sedeža v kraju, v katerem delujejo območne enote UJP, ter tudi invalidnim osebam, starejšim osebam in drugim uporabnikom, ki imajo omejeno možnost gibanja.

K 35. členu (naloge UJP na področju plačevanja, razporejanja in poročanja o obveznih dajatvah)

UJP razporeja obvezne dajatve na račune prejemnikov, zagotavlja in usklajuje podatke in informacije o plačilih, razporeditvah in vračilih obveznih dajatev z nadzorniki oziroma skrbniki ter prejemniki na ravni države in občin ter zagotavlja podporo nadzornikom za poročanje o stanju odprtih terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev in omogoča prevzem navedenih podatkov prejemnikom.

UJP zagotavlja podatke o plačilih in vračilih obveznih dajatev, ki jih davčni in drugi pristojni organi pobirajo oziroma izterjujejo, usklajuje podatke s pristojnimi organi na ravni države in občin ter razporeja obvezne dajatve na račune prejemnikov javnofinančnih prihodkov. Naloge UJP z zvezi z opravljanjem teh nalog so podrobneje urejene v Pravilniku o plačevanju in razporejanju obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 21/18, 56/18 in 18/21).

K 36. členu (obveznost preverjanja podatkov na plačilnem nalogu pri plačilu obveznih dajatev)

V praksi se dogaja, da davčni zavezanci ali drugi plačniki na plačilnih nalogih navajajo neobstoječe oziroma ukinjene podračune javnofinančnih prihodkov (v nadaljnjem besedilu: JFP), kar UJP povzroča dodatne težave in administrativno delo pri vračilih denarnih sredstev plačniku. Zato prvi odstavek tega člena nalaga davčnim zavezancem oziroma plačnikom davka, da morajo pri plačilu obveznih dajatev na plačilnem nalogu navesti aktiven podračun JFP, ki je objavljen v registru transakcijskih računov, in referenco odobritve ter druge podatke, določene s Pravilnikom o plačevanju in razporejanju obveznih dajatev in drugih javnofinančnih prihodkov (Uradni list RS, št. 21/18, 56/18 in 18/21). Na ta način je UJP in nadzornikom javnofinančnih prihodkov zagotovljeno pravilno prepoznavanje plačnika in vrste plačane obvezne dajatve.

Zaradi istega namena drugi odstavek tega člena zavezuje ponudnike plačilnih storitev, da morajo zavrniti plačilni nalog, na katerem je plačnik navedel neobstoječi ali ukinjeni podračun JFP ali referenco, ki ni v skladu z zgoraj navedenim pravilnikom ministra za finance. Kontrola obstoja oziroma aktivnosti podračuna JFP v registru transakcijskih računov in kontrola referenc sta nujno potrebni zaradi pravilne identifikacije plačnika, namena plačila in vrste obvezne dajatve ter prejemnika oziroma nadzornika JFP in za pravilno razporejanje sredstev na ustrezne podračune JFP v okviru sistema enotnega zakladniškega računa države in občine. S to določbo predloga zakona in podzakonskim predpisom ministra za finance je uresničena zahteva iz 2. točke prvega odstavka 37. člena Zakona o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 22/14 – odl. US, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US in 203/20 – ZIUPOPVE; v nadaljnjem besedilu: ZDavP-2), ki v zvezi z izvrševanjem plačilnih nalogov za plačilo davkov napotuje na uporabo tega zakona.

K 37. členu (poročanje o stanju odprtih terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev)

V tem členu je urejena programska podpora UJP za poročanje nadzornikov oziroma skrbnikov o stanju odprtih terjatev in obveznosti iz naslova obveznih dajatev ter omogoča programski prevzem navedenih podatkov prejemnikom. S tem so racionalizirani in pospešeni postopki na področju knjigovodskega usklajevanja podatkov na državni in lokalni ravni

Nadzorniki oziroma skrbniki poročajo o odprtih terjatvah in obveznostih iz naslova obveznih dajatev računovodskim službam prejemnikov štirikrat letno v rokih, določenih v drugem odstavku tega člena.

Nadzorniki oziroma skrbniki poročajo o terjatvah in obveznostih iz naslova obveznih dajatev v elektronski obliki prek spletne aplikacije pri UJP v strukturi, ki je določena s Pravilnikom o izvajanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 34/19).

Podrobnejša vsebinska in tehnična navodila v zvezi s poročanjem so objavljena na spletni strani Ministrstva za finance.

K 38. členu (opravljanje izvršbe na denarna sredstva imetnikov računov)

Glede na posebnosti delovanja sistema EZR, izvrševanja državnega in občinskih proračunov ter prepovedi in omejitve finančnega poslovanja proračunskih uporabnikov izven sistema EZR, določene z ZJF in tem zakonom, se denarna sredstva proračunskih uporabnikov, ki so lahko predmet izvršbe, vodijo izključno v okviru sistema EZR na podračunih, odprtih pri UJP. Zato je v prvem odstavku tega člena opredeljeno, da se vse izvršbe in zavarovanja na denarna sredstva proračunskih uporabnikov lahko opravljajo izključno preko podračunov, odprtih pri UJP.

Podračuni, ki so odprti pri UJP in jih proračunski uporabniki uporabljajo za plačevanje svojih obveznosti do upnikov iz naslova javnih naročil ali drugih obligacijskih obveznosti, imajo s statusnopravnega, obligacijskega, davčnega, računovodskega vidika in z vidika predpisov o izvršbi in zavarovanju enak status kot transakcijski računi po ZPlaSSIED.

V drugem odstavku tega člena so navedeni računi, na katerih se vodijo strogo namenska sredstva, ki ne morejo biti predmet izvršbe. Zakladniški podračun upravljavca sredstev sistema EZR države oziroma občine, ki je odprt pri UJP, se uporablja izključno za upravljanje denarnih sredstev oziroma likvidnosti posameznega sistema EZR. Podračuni javnofinančnih prihodkov, na katere se plačujejo obvezne dajatve in drugi javnofinančni prihodki (npr. davki, prispevki, takse ipd.), kakor tudi posebni namenski transakcijski računi, odprti pri Banki Slovenije, in posebni računi z ničelnim stanjem, odprti pri bankah, se lahko uporabijo le za namene, določene s tem zakonom in posebnimi predpisi. Na podlagi 32. člena Zakona o izvršbi in zavarovanju (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 93/07, 37/08 – ZST-1, 45/08 – ZArbit, 28/09, 51/10, 26/11, 17/13 – odl. US, 45/14 – odl. US, 53/14, 58/14 – odl. US, 54/15, 76/15 – odl. US, 11/18, 53/19 – odl. US, 66/19 – ZDavP-2M in 23/20 – SPZ-B; v nadaljnjem besedilu: ZIZ) in pri izvajanju sklepov o izvršbi v sodni praksi velja načelo, da so iz izvršbe izvzeta le tista sredstva, za katera tako določa ZIZ ali drug zakon. Z veljavnimi predpisi, ki urejajo izvršbo in zavarovanje, navedena sredstva niso izločena iz izvršbe. Zato so v tem členu jasno opredeljena denarna sredstva, ki ne morejo biti predmet izvršbe. S tem se ustrezno zavaruje javni interes oziroma namenska proračunska sredstva. Za poplačilo upnikov iz naslova sklepov o izvršbi se lahko zasežejo denarna sredstva na podračunih posameznih proračunskih uporabnikov (dolžnikov), odprtih pri UJP, prek katerih se opravlja redni plačilni promet oziroma se plačujejo obligacijske obveznosti v okviru izvrševanja proračuna.

Zgoraj navedeno pomeni, da Banka Slovenije, banke in hranilnice ter drugi ponudniki plačilnih storitev nimajo nikakršne pristojnosti pri izvrševanju sklepov o izvršbi, ki jih zoper proračunske uporabnike izdajo sodišča in davčni organi, ter da morajo ti ponudniki plačilnih storitev prejete sklepe vrniti izdajateljem ali jih odstopiti v nadaljnje reševanje UJP.

UJP opravlja izvršbe v breme podračunov proračunskih uporabnikov na podlagi izvršljivih sklepov o izvršbi, ki jih izdajo pristojna sodišča in davčni organi, ter vodi evidenco o stanju izvršb. Način in postopek opravljanje te naloge UJP podrobneje urejajo ZIZ, ZPlaSSIED, ZDavP-2 in Pravilnik o načinu ravnanja ponudnikov plačilnih storitev v zvezi z izvrševanjem sklepov o izvršbi oziroma zavarovanju, ki

jih izdajo davčni organi (Uradni list RS, št. 33/18) ter vsakokratni sklep o izvršbi, ki ga izda sodišče oziroma davčni organ.

K 39. členu (obveznost priglasitve izdane, akceptirane in avalirane menice)

V praksi se je izkazalo, da bi izdane menice po unovčenju posameznim proračunskim uporabnikom lahko povzročile likvidnostne težave ter ogrozile tekoče financiranje in opravljanje njihovih temeljnih nalog, določenih s področnimi zakoni. Zato predlog zakona ureja vodenje evidence o menicah, ki jih izdajajo proračunski uporabniki na podlagi zakona, ki ureja javne finance, ali zakona, ki ureja izvrševanje proračuna, ali drugega področnega zakona, s čimer bo omogočen dodaten nadzor nad zadolževanjem proračunskih uporabnikov oziroma prevzemanjem obveznosti v breme državnega in občinskih proračunov. S tem je zagotovljen nadzor nad izdajanjem, akceptiranjem in avaliranjem menic, ki jih proračunski uporabniki izročijo svojim upnikom ali pogodbenim strankam ob sklenitvi obligacijskega razmerja (npr. kreditne pogodbe, poročstva ipd.) in preprečila se bodo tveganja za likvidnost proračunskih uporabnikov in sistema EZR.

V tem členu je naveden nabor podatkov, ki jih morajo proračunski uporabniki poslati UJP v osmih dneh po izdaji menice.

Način priglasitve menice podrobneje ureja Pravilnik o načinu priglasitve izdane menice (Uradni list RS, št. 27/17).

K 40. členu (unovčenje menic)

Ta člen ureja ravnanje UJP pri unovčenju menice, pri čemer predlog zakona napotuje na neposredno uporabo določb 186. in 187. člena ZPlaSSIED, v katerih je podrobneje urejen postopek unovčenja.

Zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k 38. členu tega zakona, se vse menice, ki jih izda ali akceptira ali avalira proračunski uporabnik, lahko unovčijo izključno v breme njegovega podračuna, odprtega pri UJP, pri čemer UJP za unovčenje menice ne sme uporabiti strogo namenskih sredstev, ki se vodijo na računih, navedenih v drugem odstavku 38. člena predloga tega zakona.

K 41. členu (unovčenje izvršnic in drugih instrumentov za zavarovanje plačil)

UJP je pooblaščen za unovčenje drugih instrumentov za zavarovanje plačil v breme podračunov proračunskih uporabnikov, med katere sodi tudi izvršnica, ki je uvedena z Zakonom o preprečevanju zamud pri plačilih (Uradni list RS, št. 57/12), v katerem je podrobneje urejen postopek unovčenja izvršnice.

Zaradi razlogov, navedenih v obrazložitvi k 38. členu tega zakona, se izvršnice in drugi instrumenti za zavarovanje plačila, ki jih izda proračunski uporabnik, lahko unovčijo izključno v breme njegovega podračuna, odprtega pri UJP, pri čemer UJP za unovčenje menice ne sme uporabiti strogo namenskih sredstev, ki se vodijo na računih, navedenih v drugem odstavku 38. člena predloga tega zakona.

K 42. členu (izmenjava e-računov in e-dokumentov prek enotne vstopne in izstopne točke)

Uporaba e-računov je v slovenski pravni red vpeljana z Zakonom o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 59/10), ki je začel veljati 7. 8. 2010. Na podlagi 26. člena omenjenega zakona je bila pri UJP vzpostavljena enotna vstopna oziroma izstopna točka, prek katere proračunski uporabniki pošiljajo ali prejemajo e-račune. S tem je Republika Slovenija postala ena izmed prvih držav članic Evropske unije, ki so vpeljale poslovanje z e-računi.

Na podlagi novele zakona ZOPSPU-A (Uradni list RS, št. 111/13) morajo vsi proračunski uporabniki od 1. januarja 2015 dalje prejemati račune in spremljajoče dokumente izključno v elektronski obliki.

Pravne in fizične osebe (v nadaljnjem besedilu: gospodarski subjekti), ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali izvajajo gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune le prek spletne aplikacije UJP ali prek zainteresiranih ponudnikov plačilnih storitev in ponudnikov procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: udeleženci sistema izmenjave e-računov), ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov.

V praksi med e-račune spadajo knjigovodske listine, ki vsebujejo zapise o poslovnih dogodkih, na podlagi katerih se spreminjajo sredstva ali obveznosti do njihovih virov, prihodki ali odhodki, ne glede na to, kako se imenujejo (račun, dobropis, bremepis, avansni račun, zahtevek za plačilo, ipd.). V javnem sektorju in gospodarstvu ta kategorija knjigovodskih listin s spremljajočo dokumentacijo obsega večji delež dokumentarnega gradiva. Da se v javnem sektorju in pri gospodarskih subjektih, ki poslujejo z javnim sektorjem, odpravijo administrativna bremena in zmanjšajo materialni stroški, povezani z ročno obdelavo računov (tiskanje na papir, pošiljanje in prejemanje v fizični obliki, stroški poštnih storitev, ročni vnos podatkov pri knjiženju in plačevanju, hramba v fizični obliki, stroški za papir, tonerje, tiskalnike in fotokopirne stroje, material in prostori za hrambo dokumentacije, stroški dela ipd.), je z veljavnim ZOPSPU-1 predpisano, da morajo proračunski uporabniki prejemati račune in spremljajoče dokumente izključno v elektronski obliki. Na ta način je omogočeno javnemu sektorju in gospodarskim subjektom ustvarjanje znatnih koristi z vidika prihrankov, racionalizacije poslovanja, vpliva na okolje in zmanjševanja administrativne obremenitve, kar je eden izmed glavnih ciljev Direktive 2014/55/EU.

Predlog tega člena povzema obstoječo normativno ureditev iz ZOPSPU-1.

Namen tega člena je, da se proračunskim uporabnikom na enem mestu zagotovi vse, kar potrebujejo za uporabo storitev, povezanih z izdajanjem, pošiljanjem (vročanjem), prejemanjem, plačevanjem in hrambo e-računov prek enotne vstopne in izstopne točke UJP. Na ta način se upoštevajo cilji spodbujanja izdajanja elektronskih računov in odprave ovir za izmenjavo elektronskih računov ter cilji glede zniževanja stroškov in racionalizacije poslovanja, gospodarnosti, učinkovitosti in uspešnosti delovanja javnega sektorja ter druge prednosti elektronskega poslovanja v skladu z akcijskim načrtom e-poslovanja javne uprave.

Glede na število proračunskih uporabnikov (približno 2.755), ki so vpisani v register proračunskih uporabnikov pri UJP, letni obseg vseh javnih naročil po posameznih področjih in število gospodarskih subjektov, ki vstopajo v obligacijska razmerja s proračunskimi uporabniki, je v tem členu zajeta večina izdajateljev računov, s tem pa omogočeni občutni prihranki in racionalizacija v gospodarstvu in javnem sektorju glede pošiljanja, obdelave in hrambe računov. To potrjuje tudi podatek, da se prek UJP letno izmenja približno 3.800.000 prejetih e-računov in 1.000.000 izdanih.

Pojem e-račun je podrobneje opredeljen v 3. členu tega zakona in v Pravilniku o načinu izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 32/19), ki se sklicuje na uporabo standarda e-SLOG, ki ga je pripravila Gospodarska zbornica Slovenije in se trenutno uporablja na območju Republike Slovenije, kot tudi na uporabo e-računov, izdanih v skladu z evropskim standardom. Evropski standard je standard za izdajanje e-računov, ki ga pripravi evropska organizacija za standardizacijo v skladu z zahtevami Evropske komisije, določenimi v 3. členu Direktive 2014/55/EU. Postopek sprejema in način objave evropskega standarda v Uradnem listu Evropske unije ter vzdrževanje in nadaljnji razvoj evropskega standarda in seznama sintaks je podrobneje urejen v 3., 4. in 5. členu Direktive 2014/55/EU.

Proračunski uporabniki bodo še naprej prejemali izključno e-račune. Zakonska obveznost temelji na dejstvu, da je proračunskim uporabnikom pri UJP zagotovljena uporaba posebne informacijsko-komunikacijske infrastrukture in uporabne programske opreme UJP ter vseh podpornih storitev v zvezi s plačilnim prometom, elektronskim poslovanjem, elektronsko hrambo in drugimi spremljajočimi storitvami. UJP v skladu z ZOPSPU-1 in predlogom tega zakona zagotavlja in skrbi za upravljanje, vzdrževanje in razvoj informacijsko-komunikacijske infrastrukture in posebnih informacijskih sistemov

(v nadaljnjem besedilu: oprema IKT), namenjenih za opravljanje plačilnih in drugih elektronskih storitev. Oprema IKT UJP, ki jo uporabljajo proračunski uporabniki, je prilagojena posebnim zahtevam in delovnim procesom v zvezi z delovanjem sistema EZR države oziroma občine ter izvrševanjem državnih in občinskih proračunov. Pri razvoju opreme IKT so bile zagotovljene standardizacija in usklajenost opreme in elektronskega poslovanja ter združljivost opreme z različnimi informacijskimi in poslovnimi okolji (državna uprava, sistem zakladništva, bančno okolje, gospodarski sektor, plačilni sistemi ipd.).

Predpisi, ki urejajo davek na dodano vrednost, so izrazito poenostavili pravila in zahteve glede izdajanja e-računov in tako omogočili širšemu krogu gospodarskih subjektov, da izdajajo in prejema elektronske račune. S tem v zvezi se ocenjuje, da obvezna uporaba elektronskih računov pri poslovanju z javnim sektorjem ne bo povzročala dodatnih stroškov davčnim zavezancem zaradi nabave računalniške opreme, potrebne za izdajanje elektronskih računov.

V tem členu predloga zakona so opredeljene tudi komunikacijske poti oziroma kontaktne točke za pošiljanje e-računov od gospodarskih subjektov do proračunskih uporabnikov, ki vodijo do enotne vstopne in izstopne točke (UJP). Pravne in fizične osebe, ki za proračunske uporabnike dobavljajo blago, izvajajo storitev ali izvajajo gradnjo, morajo proračunskim uporabnikom pošiljati e-račune, to pa lahko storijo prek spletnega programa UJP, ponudnikov plačilnih storitev ali ponudnikov procesne obdelave podatkov (v nadaljnjem besedilu: ponudniki e-poti), ki imajo z UJP sklenjeno pogodbo o izmenjavi e-računov ali prek evropskega omrežja Pan-European Public Procurement On-Line (PEPPOL), v katerega je UJP vključen. UJP na svoji spletni strani objavi seznam ponudnikov e-poti, s katerimi ima sklenjene pogodbe. Gospodarskim subjektom je omogočeno, da po lastni presoji in v skladu s tehničnimi zmožnostmi uporabljajo lastno opremo IKT, ki je združljiva in vključena v obstoječe sisteme procesne obdelave podatkov (spletno bančništvo – izmenjava računov prek izbranih procesorjev), ali da račune pripravijo in pošljejo neposredno prek spletnega programa UJP. S tem je zagotovljena enakopravna obravnava vseh gospodarskih subjektov, ki poslovno sodelujejo s proračunskimi uporabniki, oziroma odpravljena kakršna koli diskriminacija ponudnikov storitev in blaga, ki sodelujejo v postopkih javnega naročanja in izstavljajo račune proračunskim uporabnikom, ter zagotovljena konkurenca med ponudniki oziroma enakopravna obravnava ponudnikov v skladu s temeljnimi načeli, določenimi v predpisih, ki urejajo javno naročanje in preprečevanje omejevanja konkurence.

Predlog zakona zavezuje tudi proračunske uporabnike, da svojim strankam (kupcem, uporabnikom storitev) izdajajo izključno račune v elektronski obliki, razen kadar je prejemnik potrošnik, ki ni podal soglasja za prejemanje e-računov.

V osmem odstavku tega člena so določene izjeme, za katere ne velja obveznost izmenjave računov prek enotne kontaktne točke. V to kategorijo sodijo računi, zahtevki za plačilo, računi za nadomestilo, poročila, obračunske liste, dobropisi, bremepisi in drugi spremljajoči obračunski dokumenti, ki jih Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije in zavarovalnicam, ki opravljajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, pošiljajo bolnišnice, zdravstveni domovi, lekarne, zasebniki, v delu, ki se nanaša na izvajanje koncesijske pogodbe, zdravilišča, dobavitelji medicinskih pripomočkov in drugi izvajalci zdravstvenih storitev, ki opravljajo storitve v breme obveznega in dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. To pomeni, da se ta kategorija računov in priloženih dokumentov pošilja mimo enotne vstopne in izstopne točke, vzpostavljene pri UJP. Ti dokumenti se pošiljajo neposredno prek informacijskega sistema Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ta izjema je potrebna, ker ti dokumenti praviloma vsebujejo občutljive osebne podatke o boleznih in zdravstvenem stanju pacientov, kar zahteva dodatne strožje varnostno-tehnične postopke v skladu z zakonom, ki ureja varstvo osebnih podatkov. Navedena izjema ne velja za druge e-račune iz naslova javnih naročil ali koncesij ter tekočega poslovanja, ki jih javni zavodi in drugi proračunski uporabniki s področja zdravstvene dejavnosti prejema ali pošiljajo prek UJP.

V izogib podvajanju besedila oziroma normativne ureditve predlog zakona napotuje na izjeme, določene v 4. členu predloga Zakona o izmenjavi elektronskih računov in drugih elektronskih dokumentov.

UJP proračunskim uporabnikom zagotavlja tudi uporabo storitev hrambe e-računov. Pogoji za opravljanje te storitve so določeni z Zakonom o varstvu arhivskega in dokumentarnega gradiva ter arhivih (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14; v nadaljnjem besedilu: ZVDAGA) in v podzakonskih predpisih na področju hrambe dokumentarnega gradiva. UJP lahko to storitev opravlja neposredno, če izpolni vse predpisane pogoje in pri državnem arhivu pridobi status ponudnika storitev e-hrambe, ali posredno, tako da v imenu in za račun zainteresiranih proračunskih uporabnikov izvede postopek oddaje skupnega javnega naročila in z izbranim ponudnikom sklene krovno pogodbo ali krovni okvirni sporazum, na podlagi katerega lahko posamezni proračunski uporabniki sklepajo posamične pogodbe ali okvirne sporazume.

K 43. členu (obveznost poročanja o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja)

Na pobudo Ministrstva za javno upravo, ki je resorno ministrstvo za področje javnega naročanja, je zaradi večje preglednosti pri izvajanju javnih naročil in porabi javnofinančnih sredstev ter zaradi analitičnih namenov v predlogu zakona dodana določba, ki zavezuje vse naročnike, da morajo UJP prek njegovega spletnega portala mesečno poročati o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenih postopkih javnega naročanja. Gre za pogodbe s področja javnega naročanja, ki so objavljene na portalu javnih naročil.

Iz 9. člena Zakona o javnem naročanju (Uradni list RS, št. 91/15 in 14/18; v nadaljnjem besedilu: ZJN-3), v katerem so opredeljena merila za pridobitev statusa naročnika, ter iz informativnega seznama naročnikov, ki je Priloga 3 Uredbe o informativnem seznamu naročnikov in obveznih informacijah v obvestilih za postopek naročila male vrednosti (Uradni list RS, št. 37/16), je razvidno, da več kot 95 % vseh naročnikov predstavljajo proračunski uporabniki. Med preostale kategorije naročnikov, ki nimajo statusa proračunskega uporabnika, vendar jih predlog tega zakona zavezuje, spadajo javni gospodarski zavodi, druge osebe javnega prava, javna podjetja, ki opravljajo eno ali več dejavnosti na infrastrukturnem področju, in drugi subjekti, ki jim je pristojni organ Republike Slovenije podelil posebne ali izključne pravice za opravljanje dejavnosti na infrastrukturnem področju (plin, toplota, električna energija, voda, storitve prevoza, pristanišča in letališča, poštna storitve, črpanje nafte in plina ali izkopavanje premoga ali drugega trdnega goriva).

Status naročnika in obveznosti zavezancev pri izvajanju javnih naročil so opredeljene tudi v drugih področnih zakonih, in sicer v Zakonu o javnem naročanju na področju obrambe in varnosti (Uradni list RS, št. 90/12, 90/14 – ZDU-11 in 52/16; v nadaljnjem besedilu: ZJNPOV).

V drugem odstavku je določen nabor podatkov, ki jih bo vsebovalo mesečno poročilo. UJP bo zbrane podatke posredoval Ministrstvu za javno upravo v nadaljnjo obdelavo in javno objavo v okviru portala javnih naročil.

V prehodnih in končnih določbah predloga zakona je predvideno, da se bo obveznost poročanja prek spletnega portala UJP začela izvajati s 1. 4. 2022, ter da bodo naročniki poročali o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po 1. 1. 2022.

Način poročanja o izvršenih plačilih iz naslova pogodb bo predpisal minister za finance v skladu s pooblastilom iz 48. in 52. člena tega zakona.

K 44. členu (poročanje o usklajevanju medsebojnih terjatev in obveznosti za sredstva v upravljanju)

UJP omogoča proračunskim uporabnikom programsko podporo za namen poročanja podatkov o usklajevanju medsebojnih terjatev in obveznosti za sredstva v upravljanju v skladu s predpisi, ki urejajo računovodstvo, ter zagotavlja Ministrstvu za finance in drugim upravičencem avtomatski prevzem podatkov, skladno s sklenjenim dogovorom.

Za zagotovitev enotnega načina pridobivanja podatkov registrov osnovnih sredstev je Ministrstvo za finance dopolnilo obrazec Usklajevanje medsebojnih terjatev in obveznosti za sredstva v upravljanju, ki ga posredni proračunski uporabniki posredujejo prek spletne aplikacije UJPnet (v nadaljnjem besedilu: UJPnet) resornim ministrstvom.

Posredni proračunski uporabniki morajo pred pošiljanjem podatkov o osnovnih sredstvih zagotoviti dostop do UJPnet, in sicer z oddajo Vloge za dostop do UJPnet. Obstoječi uporabniki UJPnet oddajo Vlogo za dodajanje/spreminjane pravic, na kateri označijo pravico za posredovanje podatkov. Če so uporabniki že pridobili pravico za posredovanje podatkov za preteklo obdobje, Vloge za dodajanje/spreminjane pravic ni potrebno ponovno pošiljati.

Posredni proračunski uporabniki prek UJPnet izpolnijo podatke v obrazcu za usklajevanje medsebojnih terjatev in obveznosti. K obrazcu je potrebno obvezno priložiti izpise iz analitičnih evidenc osnovnih sredstev po stanju na zadnji dan tekočega leta v obliki zip. datoteke.

Pristojno ministrstvo na podlagi prejetih podatkov za uskladitev medsebojnih terjatev in obveznosti opravi kontrolo podatkov in če se ugotovi neskladje, pristojno ministrstvo od posrednega proračunskega uporabnika zahteva obrazložitev.

K 45. členu (nadomestila in stroški)

V tem členu je opredeljena zakonska podlaga za zaračunavanje nadomestil in stroškov, povezanih s storitvami UJP.

UJP opravlja storitve za proračunske uporabnike brezplačno, kot tudi za fizične in pravne osebe, plačujejo svoje obvezne dajatve na negotovinskih plačilnih mestih. Enako velja tudi za storitve, ki jih UJP opravlja za banke in druge ponudnike storitev, pod pogojem, da zunanji ponudniki upoštevajo načelo vzajemnosti oziroma UJP ne zaračunavajo stroškov za storitve, ki jih prek UJP opravljajo za proračunske uporabnike.

UJP za namen opravljanja nalog, določenih s tem zakonom, izvaja javna naročila in prevzema obveznosti za plačilo stroškov in nadomestil, ki jih zaračunavajo ponudniki storitev na področju izmenjave e-računov, sistema spletnih plačil oziroma plačevanja s plačilnimi karticami ali prek sistema spletnega bančništva ali prek sistema mobilne telefonije, ki se izvajajo prek spletne aplikacije UJP ali prek negotovinskih plačilnih mest UJP, ter v drugih primerih, določenih s posebnimi predpisi ali pogodbami.

UJP je pri opravljanju svojih storitev vključen v medbančno poslovno okolje in plačilne sisteme. Zato UJP v določenih primerih po načelu vzajemnosti zaračunava storitve bankam in preostalim udeležencem posameznih sistemov. UJP trenutno zaračunava stroške v skladu s Pravilnikom o načinu izmenjave elektronskih računov prek enotne vstopne in izstopne točke pri Upravi Republike Slovenije za javna plačila (Uradni list RS, št. 32/19).

V proračunskem letu 2019 (zajeti izdani računi od december 2018 do november 2019), je UJP za storitve izmenjave e-računov bankam in ponudnikom izstavil račune v skupnem znesku 63.573,11 EUR.

V proračunskem letu leto 2020 (zajeti izdani računi od december 2019 do november 2020) je UJP za storitve izmenjave e-računov bankam in ponudnikom izstavil račune v skupnem znesku 56.049,66 EUR.

Nadomestila in stroški, ki jih UJP zaračunava po tem zakonu, se bodo obravnavala kot namenski prihodek proračuna Republike Slovenije, ki ga lahko UJP uporablja za zagotavljanje neprekinjenega poslovanja in upravljanje, vzdrževanje ter razvoj informacijsko-komunikacijske infrastrukture in posebnih informacijskih sistemov, opredeljenih v 8. členu tega zakona. Prihodki iz tega naslova se bodo v prihodnjih letih razporejali za namen razvoja, vzdrževanja in nadgradnje obstoječe ključne aplikativne programske opreme oziroma aplikacij ter za obnovo ključne strežniške in komunikacijske opreme.

K 46. členu (obdelava osebnih in drugih podatkov)

Pri pripravi besedila tega člena je predlagatelj upošteval nove storitve in naloge UJP ter določbe drugega odstavka 38. člena Ustave Republike Slovenije ter 8. in 9. člen Zakona o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: ZVOP-1), ki določajo, da zbiranje, obdelovanje, namen uporabe oziroma obdelave, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov mora določiti zakon, kar zlasti velja za osebne podatke, ki se obdelujejo v javnem sektorju.

V prvem do enajstem odstavku tega člena so izčrpno določeni nameni zbiranja in osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje pri opravljanju posameznih storitev in nalog, določenih v tem zakonu.

V prvem odstavku so taksativno navedeni osebni podatki, ki jih UJP obdeluje za namen opravljanja naloge plačilnega agenta. UJP lahko osebne podatke pridobiva neposredno od imetnika nematerializiranega vrednostnega papirja ali njegovega zakonitega zastopnika, lahko pa tudi od upravljavca centralne zbirke nematerializiranih vrednostnih papirjev. Določbe prvega in drugega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo tudi za zbiranje in nadaljnjo obdelavo osebnih podatkov o zakonitem zastopniku ali dediču imetnika nematerializiranega vrednostnega papirja, če je ta upravičen do izplačila dohodka iz naslova nematerializiranega vrednostnega papirja.

V četrtem odstavku so opredeljeni osebni podatki, ki jih UJP obdeluje za vodenje in vzdrževanje Registra proračunskih uporabnikov in namene, določene v 17. členu tega zakona, opravljanje nalog, določenih v 25. in 26. členu tega zakona, ter za zagotavljanje varnosti pravnega prometa in izmenjave podatkov med UJP in upravljavcem Poslovnega registra Slovenije. Gre za osebne podatke o zastopnikih proračunskih uporabnikov in zastopnikih upravljavcev sredstev sistema EZR (osebno ime, lastnoročni popis, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, enotna matična številka občana (v nadaljnjem besedilu: EMŠO)) ter o osebah, pooblaščenih za razpolaganje s sredstvi na računu in podpisovanje plačilnih navodil (osebno ime, lastnoročni podpis). Podatki o teh enotah registra proračunskih uporabnikov se hkrati vpišejo oziroma pošljejo v Poslovni register Slovenije, ki ga vodi AJPES v skladu z ZPRS-1 in podzakonskimi predpisi, ki določajo vsebino Poslovnega registra Slovenije. UJP in AJPES kot upravljavca registrov dnevno izmenjujeta podatke, potrebne za vodenje in posodabljanje obeh registrov.

Za neposredne uporabnike državnega in občinskih proračunov, proračune in upravljavce sredstev sistema EZR ter za proračunske uporabnike, ki pridobijo pravno sposobnost neposredno na podlagi zakona ali drugega ustanovitvenega akta, objavljenega v Uradnem listu Republike Slovenije, in se ne registrirajo pri nobenem drugem registrskem organu, je Register proračunskih uporabnikov primarni register oziroma UJP registrski organ, kar pomeni, da UJP zavezujejo določbe prvega odstavka 11. člena ZPRS-1, ki vsem registrskim organom nalaga, da morajo AJPES sporočiti podatke iz prvega odstavka 8. člena ZPRS-1, med katere sodijo tudi osebni in drugi podatki o zastopnikih (ime in priimek, naslov stalnega ali začasnega prebivališča, EMŠO, datuma imenovanja in razrešitve, vrsta zastopnika).

V petem in šestem odstavku tega člena so navedeni osebni podatki, ki jih UJP obdeluje za namen vodenja evidenčnih računov oziroma zbiranje podatkov o plačilnih transakcijah, opravljenih v dobro ali breme računov proračunskih uporabnikov, ki so odprti izven sistema EZR oziroma pri ponudnikih plačilnih storitev v državi in tujini (posebni računi z ničelnim stanjem, transakcijski račun za upravljanje varnostnih rezerv). Način opravljanje te naloge UJP je podrobneje naveden v obrazložitvi k 31. členu tega zakona.

Sedmi odstavek tega člena napotuje na drugi odstavek 29. člena tega zakona, v katerem so navedeni osebni podatki, ki jih obdeluje za namen reševanja reklamacij in poizvedb o neizvršenih ali nepravilno izvršenih ali preklicanih oziroma zavrnjenih plačilnih transakcijah.

V osmem odstavku so navedeni osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje za opravljanje nalog enotne vstopne in izstopne točke za e-račune, ki je podrobneje opredeljena v obrazložitvi k 42. členu predloga zakona.

V devetem odstavku so določeni osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje za opravljanje nalog, povezanih z delovanjem sistema spletnih plačil, ki so podrobneje opredeljene v obrazložitvi k 33. členu predloga zakona.

V desetem odstavku so določeni osebni podatki, ki jih UJP obdeluje za namen opravljanja nalog, povezanih z distribucijo tobačnih znamk. Ta naloga UJP je podrobneje urejena v desetem poglavju Pravilnika o izvajanju Zakona o trošarinah (Uradni list RS, št. 62/16, 67/16 – popr., 62/18 in 13/19).

Fizične osebe, ki bodo v imenu in za račun naročnikov oddajale mesečna poročila iz 43. člena tega zakona, se morajo ob prvi prijavi prek spletnega portala UJP registrirati oziroma identificirati. V enajstem odstavku tega člena so navedeni osebni podatki, ki jih bo UJP obdeloval v zvezi z identifikacijo uporabnikov spletnega portala.

UJP je državni organ, ki osebne podatke zbira in obdeluje za izvajanje svojih zakonskih pristojnosti, zato je v tem členu urejena pravica UJP do brezplačnega pridobivanja osebnih podatkov.

Varstvo osebnih podatkov oziroma obveznosti UJP in njegovih javnih uslužbencev ter drugih oseb, ki so jim v zvezi z njihovim delom v UJP oziroma pri opravljanju storitev za UJP na kakršen koli način dostopni varovani podatki, so podrobneje urejene v ZVOP-1 in področnih zakonih, ki urejajo varstvo podatkov, pri čemer UJP neposredno uporablja določbe Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L št. 119 z dne 4. 5. 2016, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Splošna uredba o varstvu podatkov).

Pri oblikovanju besedila je predlagatelj upošteval, da so nameni zbiranja podatkov in osebni podatki, ki jih UJP lahko obdeluje, določeni tudi v drugih zakonih, kot so npr. ZPlaSSIED, ki urejajo nabor osebnih podatkov, ki jih UJP in drugi ponudniki plačilnih storitev obdelujejo v zvezi z vodenjem računov ter identifikacijo plačnikov in prejemnikov sredstev oziroma izvrševanjem plačilnih nalogov, ter določbe 10.a člena ZDIJZ, ki določajo nabor podatkov v zvezi s transakcijami v breme računov zavezancev za informacije javnega značaja, ter določbe 203. in 206. člena Zakona o prekrških, ki urejajo evidence in zbirke podatkov prekrškovnih organov. Zato predlagatelj ocenjuje, da v tem zakonu ni treba podvajati zakonskih ureditev iz drugih zakonov oziroma dodatno navajati osebnih podatkov, ki jih UJP obdeluje pri opravljanju obstoječih storitev in nalog.

K 47. členu (hramba podatkov in dokumentov)

V tem členu so opredeljeni roki hrambe za podatke in dokumentacijo, povezano z opravljanjem nalog in storitev UJP po te zakonu.

UJP trajno ali kot arhivsko gradivo hrani dokumentacijo, ki je podlaga za pridobitev ali prenehanje statusa proračunskega uporabnika, oziroma dokumentacijo, na podlagi katere se odloča o vključitvi v register proračunskih uporabnikov ali izključitvi iz njega (vloge, odločbe, sklepe, obvestila ipd.) in druge listine, ki so pomembne za vodenje in vzdrževanje registra proračunskih uporabnikov ali za nadzor nad izvajanjem tega zakona, za katere pristojni državni arhiv v svojem strokovnem navodilu, pripravljenem za UJP, določi, da se hrani kot trajno ali arhivsko gradivo. Gre za strokovno navodilo, ki ga Arhiv Republike Slovenije pripravi za UJP na podlagi 34. člena Zakona o varstvu dokumentarnega in arhivskega gradiva ter arhivih (Uradni list RS, št. 30/06 in 51/14; v nadaljnjem besedilu: ZVDAGA).

UJP hrani dokumentacijo o računih deset let po zaprtju računov in dokumentacijo v zvezi z opravljanjem plačilnih storitev deset let od datuma opravljene storitve.

UJP hrani podatke e-računov, izmenjanih prek UJP, dve leti od prejema oziroma pošiljanja prek UJP, in podatke mesečnih poročil o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja, dve leti od oddanega poročila.

Hramba se izvaja v skladu z ZVDAGA in podzakonskimi predpisi ter notranjimi pravili UJP, ki urejajo hrambo dokumentarnega in arhivskega gradiva.

K 48. členu (predpisi ministra za finance)

V tem členu je na enem mestu opredeljeno pooblastilo ministru za finance, da izda predpise po posameznih taksativno naštetih normativnih področjih.

K 49. členu (prekrški)

Predlog zakona v nekaterih določbah zavezuje proračunske uporabnike in druge pravne osebe k posameznim dejanjem, nujno potrebnim za popolno in sprotno vodenje registra proračunskih uporabnikov, ter dejanjem, potrebnim za nemoteno delovanje sistema EZR, zato je bilo treba predvideti tudi sankcije, če se te določbe ne bi izvajale.

V prvem odstavku tega člena so določene globe za odgovorne osebe proračunskih uporabnikov, pri čemer je bila upoštevana omejitev iz 13.a člena ZP-1, ki izključuje odgovornost Republike Slovenije in samoupravne lokalne skupnosti.

V tem členu so opredeljene tudi kršitve ponudnikov plačilnih storitev in ponudnikov investicijskih storitev glede odpiranja plačilnih in transakcijskih računov za proračunske uporabnike, opravljanja plačilnih storitev prek teh računov ter sporočanja o plačilnih transakcijah in stanju sredstev.

V petem in šestem odstavku so opredeljene tudi kršitve naročnikov v zvezi s poročanjem o realiziranih plačilih iz naslova pogodb s področja javnega naročanja.

S predlaganimi sankcijami bo doseženo dosledno izvajanje in upoštevanje vseh obveznosti, prepovedi in omejitev, ki jih zakon nalaga proračunskim uporabnikom in poslovnim subjektom, ki opravljajo storitve za proračunske uporabnike, kot tudi zavezancem za javno naročanje. Namen teh določb je tudi, da se preprečijo morebitne zlorabe teh računov ali nenamenska poraba javnofinančnih sredstev izven sistema EZR v državi ali tujini.

K 50. členu (nadzor nad izvajanjem zakona)

Prekrškovni organ za odločanje o prekrških na podlagi tega zakona je UJP.

Postopek o prekršku vodi in v njem odloča pooblaščen uradna oseba UJP, ki izpolnjuje pogoje po ZP-1 in na njegovi podlagi sprejetih predpisih.

V tretjem odstavku tega člena je opredeljeno pooblastilo za uradno osebo UJP, da v hitrem postopku o prekršku izreče globo v kateri koli višini v okviru razpona, določenega v 49. členu tega zakona. Pooblastilo za izrek globe v okviru predpisanega razpona je skladno s tretjim odstavkom 52. člena ZP-1.

K 51. členu (nadaljnja uporaba samostojnih sistemov spletnih plačil)

V zvezi s 33. členom predloga zakona, ki ureja delovanje sistema za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov, je bilo upoštevano dejstvo, da imajo posamezni proračunski uporabniki že vzpostavljene samostojne sisteme spletnih plačil. V izogib morebitnim dodatnim stroškom in enostranskim posegom v obstoječa pogodbeno razmerja med proračunskimi uporabniki in ponudniki storitev spletnih plačilnih servisov je v tem členu vsebovana prehodna določba, ki določa izjemo od obvezne uporabe sistema spletnih plačil.

Pravica proračunskih uporabnikov, da še naprej uporabljajo svoje sisteme spletnih plačil, je bila zagotovljena s prehodno določbo Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o opravljanju plačilnih storitev za proračunske uporabnike (Uradni list RS, št. 111/13; v nadaljnjem besedilu: novela ZOPSPU-A). Zato predlog zakona določa, da uporaba sistema za spletno plačevanje storitev proračunskih uporabnikov, ki jo ureja 33. člen predloga zakona, ni obvezna za proračunske uporabnike, ki so pred uveljavitvijo novele ZOPSPU-A vzpostavili samostojne sisteme spletnih plačil, razen če proračunski uporabnik prostovoljno pristopi k sistemu spletnih plačil iz prvega odstavka 33. člena tega predloga.

K 52. členu (izdaja podzakonskih predpisov)

V prvem odstavku tega člena je določen rok, v katerem bo Vlada Republike Slovenije izdala uredbo, s katero bodo določeni oblika, barva in uporaba zastave in znaka UJP.

V drugem odstavku je določen rok, v katerem mora minister za finance uskladiti oziroma sprejeti podzakonske predpise, ki bodo uredili:

- način vložitve vlog v elektronski obliki, način vročanja dokumentov UJP in način identifikacije strank, ki prejemajo ali pošiljajo dokumente v elektronski obliki (19., 20. in 21. člen v zvezi s tretjo točko 48. člena tega zakona);
- način poročanja o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenih postopkih javnega naročanja (43. člen v zvezi z dvanajsto točko 48. člena tega zakona).

Besedilo 53. člena predloga zakona je oblikovano tako, da ohranja veljavnost obstoječih predpisov ministra za finance, izdanih na podlagi ZOPSPU in ZOPSPU-1, zato ostalih podzakonskih predpisov oziroma normativnih področij, ki so taksativno naštet v 48. členu predloga, ni potrebno dodatno urejati ali nadomeščati z novimi podzakonskimi predpisi.

K 53. členu (razveljavitev predpisov)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati ZOPSPU-1.

V drugem odstavku tega člena so navedeni podzakonski predpisi, izdani na podlagi ZOPSPU, ZOPSPU-1 in 73. ter 74. člena Zakona o plačilnem prometu, ki ostanejo še naprej veljavni in se uporabljajo kot predpisi, izdani na podlagi tega zakona.

Z uveljavitvijo tega zakona prenehata veljati tudi drugi odstavek 3. člena ZJF in Pravilnik o določitvi neposrednih in posrednih uporabnikov državnega in občinskih proračunov (Uradni list RS, št. 46/03).

Drugi odstavek 3. člena ZJF določa, da Ministrstvo za finance vodi seznam proračunskih uporabnikov. Ta določba je zastarela in ne ustreza dejanskemu stanju oziroma dejstvu, da je bil vzpostavljen Register proračunskih uporabnikov, ki ga vodi UJP. Zaradi podobnih razlogov in normativne zastarelosti preneha veljati tudi navedeni pravilnik, ki je bil izdan na podlagi drugega odstavka 3. člena ZJF. Določbe tega pravilnika, ki urejajo pogoje/merila za pridobitev statusa proračunskega uporabnika, so prenesene v 15. člen tega zakona.

K 54. členu (začetek veljavnosti in uporabe zakona)

Ta člen ureja začetek veljavnosti in uporabe zakona.

IV BESEDILO ČLENOV, KI SE SPREMINJAJO

/

V PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

/

VI PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona (minimalni standardi so v prilogi 4 Navodila za izvajanje Poslovnika Vlade Republike Slovenije št. 10):
 - o Predlog Uredbe o obliki in barvi zastave in znaka Uprave Republike Slovenije za javna plačila ter njuni uporabi
 - o Predlog Pravilnika o načinu poročanja o realiziranih plačilih iz naslova pogodb, sklenjenih po izvedenem postopku javnega naročanja
-
- MSP test